PIĄTEK-NIEDZIELA
|08-10|09|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA

WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127 NR INDEKSU 350176 \\\ NAKŁAD 4 051 NR 168 (2121)

WYROK NA PIRATA

Fot. Kamil Foryś

SPORT CODZIENNIE

WASHINGTON - KOSZYKARZ Z „MISIA" \29

IGA NA FOTEL JESZCZE WRÓCI \30

LIGOWY PONIEDZIAŁEK „DUMY WARMII" \31

ISSN 0137-9127
36
9 770137 912057

JEDNYM SAMOCHODY, A DRUGIM ROWERY \3

HIT CZY KIT? \4

URZĘDNICY CHWYCILI ZA KARABINY \5

NAJTRUDNIEJSZA BYŁA BEZRADNOŚĆ \6-7

NIE TRAĆ KONTAKTU Z RZECZYWISTOŚCIĄ

KUP „GAZETĘ OLSZTYŃSKĄ" W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

89 539 76 65 kupgazete.pl

4423otbp-I -P

eprasa.pl 084847cecd

KALENDARIUM TYGODNIA

NIE ZAPROSZĄ AMBASADORÓW ROSJI I BIAŁORUSI

Fundacja Noblowska wycofała się z zamiaru zaproszenia na ceremonię wręczenia Nagrody Nobla ambasadorów Rosji, Białorusi i Iranu. Wcześniej bojkot uroczystości zapowiedzieli m.in. ambasador Ukrainy w Sztokholmie oraz szwedzcy politycy.

W wydanym oświadczeniu Fundacja Noblowska przyznała, że „całkowicie rozumie silne reakcje, które przyćmiły przekonanie, aby z wartościami, jakie reprezentuje Nagroda Nobla, dotrzeć do jak najszerszego grona". „Zarząd postanawia zatem powrócić do zeszłorocznego wyjątku – nie zapraszać ambasadorów Rosji, Białorusi i Iranu na ceremonię wręczenia nagród w Sztokholmie" – napisano.

Prezes Fundacji Noblowskiej Vidar Helgesen poinformował, że zaprosi na uroczystości wręczenia Nagrody Nobla ambasadorów Rosji, Białorusi oraz Iranu, aby pokazać ich przedstawicielom, „jak ważna jest demokracja oraz prawa człowieka".

Bojkotem uczestnictwa w ceremonii zagroził ambasador Ukrainy w Sztokholmie Andrij Płachotniuk, a także zapraszani zwyczajowo na bankiet noblowski szefowie szwedzkich partii zasiadających w parlamencie. Decyzję Fundacji Noblowskiej krytykowali również członkowie komitetów przyznających Nagrodę Nobla.

Ceremonia wręczenia Nagrody Nobla odbędzie się tradycyjnie w rocznicę śmierci fundatora Alfreda Nobla 10 grudnia w Sztokholmie oraz Oslo (Pokojowa Nagroda Nobla). Tegoroczni laureaci zostaną ogłoszeni na początku października.

NBP: RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ OBNIŻYŁA WSZYSTKIE STOPY PROCENTOWE O 0,75 PKT PROC.

Rada Polityki Pieniężnej obniżyła wszystkie stopy procentowe o 0,75 pkt proc. – referencyjną do 6 proc., lombardową do 6,5 proc., depozytową do 5,50 proc., redyskontową do 6,05 proc., oraz dyskontową weksli do 6,10 proc. – poinformował Narodowy Bank Polski.

NBP podał, że uchwała Rady Polityki Pieniężnej wchodzi w życie 7 września 2023 roku.

Poprzednio RPP dokonała zmiany stóp procentowych we wrześniu 2022 r., kiedy główna stopa procentowa banku centralnego została podniesiona do 6,75 proc.

ILE KOSZTUJE UKRAINĘ JEDEN DZIEŃ WOJNY?

Każdy dzień wojny z Rosją to dla naszego kraju wydatek w wysokości około 100 mln dolarów; są to koszty ponoszone głównie przez obywateli, którzy płacą podatki, ponieważ łączny udział wolontariuszy w finansowaniu sił zbrojnych to zaledwie około 3 proc. – powiadomił ustępujący minister obrony Ukrainy Ołeksij Reznikow.

Jego zdaniem właśnie dlatego pretensje wobec państwa nie są uzasadnione.

Wszyscy od przedstawicieli administracji prezydenta do władz lokalnych słyszą, że wydatki na wojnę pokrywają głównie wolontariusze. Nie, to tak nie działa – powiedział Reznikow w wywiadzie dla agencji Ukrinform.

Szacunkowa wartość pomocy wojskowej, którą władze w Kijowie otrzymały od zachodnich partnerów od początku rosyjskiej inwazji, wynosi prawie 100 mld dolarów – przekazał Ukrinform.

USTAWA O SZCZEGÓLNEJ OPIECE GERIATRYCZNEJ Z PODPISEM PREZYDENTA

Prezydent Andrzej Duda uroczyście podpisał w poniedziałek ustawę o szczególnej opiece geriatrycznej. Określa ona cele, organizację i zasady funkcjonowania szczególnych form geriatrycznej opieki zdrowotnej nad osobami powyżej 75 lat.

Nowe rozwiązania mają przemodelować geriatrię w stronę podejścia środowiskowego, w którym świadczenia medyczne realizowane są w pobliżu miejsca zamieszkania seniora. Dzięki nowym podmiotom leczniczym centrom zdrowia 75 plus możliwe ma być zapewnianie kompleksowego podejścia do diagnozowania i leczenia starszych pacjentów.

Szczególna opieka geriatryczna sprawowana jest – jak wskazano w ustawie – w szpitalnych oddziałach geriatrycznych, w centrach zdrowia 75 plus i w podstawowej opiece zdrowotnej.

W ustawie, która była inicjatywą prezydenta, szczegółowo wskazano cele tworzonej opieki geriatrycznej. Wymieniono wśród nich m.in. zachowanie możliwie największej sprawności funkcjonalnej i samodzielności seniorów; zapewnienie określonych w ustawie świadczeń opieki zdrowotnej; planowanie i koordynacja opieki, zagwarantowanie działań profilaktycznych i promocji zdrowia, a także zapewnienie wsparcia psychologicznego.

Podstawą działania placówek szczególnej opieki geriatrycznej, działających na terenie województwa, będzie plan sporządzany przez wojewodę i zatwierdzany przez ministra zdrowia.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości udzielnych świadczeń w ustawie określono minimalne standardy łącznej liczby łóżek w oddziałach geriatrycznych i standardy minimalnej i maksymalnej liczby osób zamieszkujących obszar działania centrum.

MAJĄTEK PRIGOŻYNA. ILE JEST DO ROZDANIA?

Majątek pozostawiony po śmierci Jewgienija Prigożyna oszacowany jest na ponad miliard dolarów. Szef Grupy Wagnera w trakcie życia zgromadził ogromne bogactwo, które teraz zostanie podzielone między jego rodzinę i najbliższych współpracowników.

Jak donosi portal Toczka, oficjalne dane z 2022 roku wskazują, że osiem głównych firm należących do oligarchy przyniosło zysk na poziomie 20 milionów dolarów. Jednak majątek Prigożyna nie ogranicza się wyłącznie do tych firm; obejmuje także luksusowe nieruchomości, ekskluzywne samochody, prywatne odrzutowce oraz 30-metrowy jacht o nazwie „St Vitamin". Zgodnie z rosyjskim prawem większa część tego majątku powinna być formalnie podzielona między krewnych oraz przyjaciół, którzy są w stanie wykazać swoją współpracę z osobą określaną jako „kucharz Putina".

ZMARŁA PREZES ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ

W wieku 93 lat zmarła członkini Szarych Szeregów i Armii Krajowej, prezes Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy AK Teresa Stanek ps. Mitsuko.

Teresa Stanek ps. Mitsuko urodziła się 13 października 1929 roku w Kielcach. W czasie okupacji uczęszczała na tajne komplety do Gimnazjum i Liceum im. Błogosławionej Kingi w rodzinnym mieście. W tym czasie aktywnie uczestniczyła w organizacji podziemnego życia kulturalnego – współorganizowała koncerty, wieczory poetyckie i spotkania z literatami.

Służbę wojskową rozpoczęła w strukturach Szarych Szeregów – przekazywała meldunki, była łączniczką i sanitariuszką. Wstąpiwszy do Armii Krajowej, brała udział w akcjach małego sabotażu. Uczestniczyła w przygotowaniu akcji „Burza", kolportowała materiały konspiracyjne i wykonywała wiele prac pomocniczych dla wojska.

Po wojnie studiowała archeologię klasyczną i prehistorię Polski. Pracowała w wydawnictwach „Czytelnik" oraz PWN, gdzie w 1980 roku została wybrana na wiceprzewodniczącą NSZZ „Solidarność". W latach 1990-2002 była radną stołecznej dzielnicy Śródmieście i gminy Centrum.

Od ponad dwudziestu lat należała do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Była również we władzach Ogólnokrajowego Środowiska Żołnierzy AK korpusu „Jodła". W październiku 2021 roku została powołana na funkcję prezesa Zarządu Głównego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej, wcześniej pełniła obowiązki na tym stanowisku.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Michał Podolak wydawca@gazetaolsztynska.pl
Igor Hrywna
Barbara Barczuk
Artur Dryhynycz sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 75 04

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

eprasa.pl 084847cecd

JEDNYM SAMOCHODY, A DRUGIM ROWERY

NIKT CI TYLE NIE OBIECA, CO POLITYK W KAMPANII WYBORCZEJ. TA ŻELAZNA ZASADA SPRAWDZA SIĘ OD LAT. A IDĄ WYBORY, TO POLITYCY NIEBA BY NAM PRZYCHYLILI, PRZEŚCIGAJĄC SIĘ W OBIETNICACH, BYLE BYŚMY TYLKO NA NICH ZAGŁOSOWALI. I NABIERAMY SIĘ NA TEN LEP.

To, że politycy lubią umizgiwać się do wyborców, a już na pewno, gdy zbliżają się wybory — to wiemy. A kluczem do serc wyborców są złożone obietnice, bo wybory to gra na emocjach. I nieważne, że większość tych deklaracji pozostanie na papierze, bo za cztery lata usłyszmy, że oni chcieli, ale przeciwnicy albo koalicjant nie pozwolił wcielić tych planów w życie.

Czy mądrze jest więc nie obiecywać, nie stroszyć piórek? Nic podobnego, bo w polityce zasada, że mowa jest srebrem, a milczenie złotem, się nie sprawdza.

— Jest złota zasada, która mówi, że nikt ci tyle nie obieca, co polityk przed wyborami. To jedna z podstawowych reguł — zauważa dr Wojciech Szalkiewicz, specjalista od marketingu politycznego. — Politycy muszą obiecywać, bo muszą kupić głosy. Sprzedają się w zamian za obietnice dane wyborcom. Obietnice są różne w zależności od tego, do jakiego elektoratu chcą dotrzeć politycy. Dlatego jednym obiecuje się samochody, a drugim rowery. Każdego trzeba kupić, to jest kupowanie głosów. W myśl innego hasła — wybierz mnie, a będzie ci lepiej. Dostaniesz to, czego chcesz. Stąd festiwal obietnic wyborczych.

Co cztery lata politycy obiecują nam, że góry przeniosą. Wierzyć, nie wierzyć, ale posłuchać można. Tym bardziej że nie wszyscy znajdą się na Wiejskiej. Patrząc na sondaże, realne szanse na dostanie się do Sejmu i Senatu mają tylko kandydaci pięciu komitetów: Prawa i Sprawiedliwości, Koalicji Obywatelskiej, Konfederacji, Lewicy i Trzeciej Drogi. Między nimi rozegra się walka o głosy Polaków. I każdy coś obiecuje. Jednak w tym roku politycy chyba przekroczyli Rubikon, bo rocznego budżetu kraju nie starczy, żeby zrealizować już zgłoszone obietnice.

Forum Obywatelskiego Rozwoju i money.pl spróbowały oszacować, oczywiście na ile to możliwe, koszty już złożonych przez polityków obietnic wyborczych, które wszystkie łączy jedno. Otóż politycy zgodnie nie wskazują źródeł finansowania swoich obietnic. Padają tylko deklaracje w myśl — tu miliard, tam miliard, a co tam...

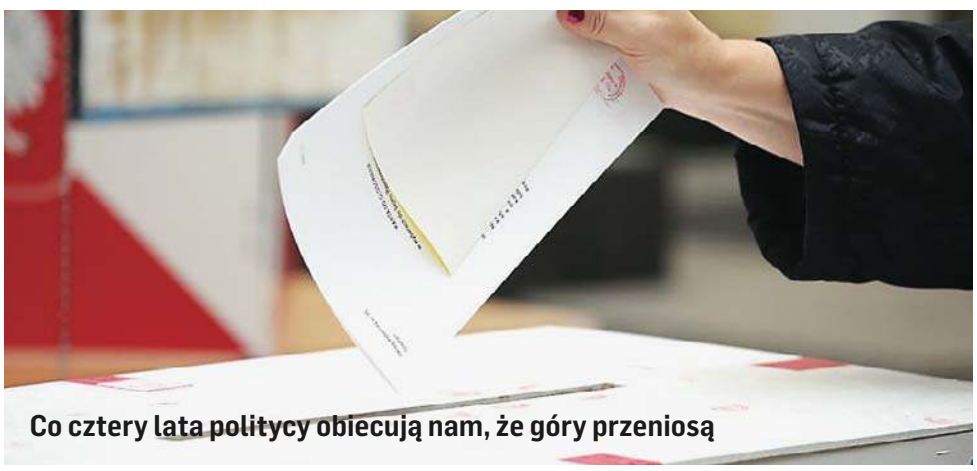

Co cztery lata politycy obiecują nam, że góry przeniosą

To ile mamy tych miliardów?

Trzeba do czegoś odnieść te deklaracje, mieć jakąś skalę porównawczą. Powiedzmy, że tym punktem odniesienia będzie nasz budżet państwa. Tu przypomnijmy, że według projektu ustawy budżetowej na 2024 rok, który przyjął rząd, dochody państwa wyniosą w przyszłym roku 683,6 mld zł, wydatki zaś — 848 mld zł. To oznacza, że deficyt sięgnie 164,4 mld zł, czyli 4,5 proc. naszego PKB. Jednak nie deficyt jest tematem naszych rozważań, a koszty obietnic polityków.

To ile kosztowałby nas te obietnice polityków, jeśli miałyby zostać zrealizowane?

Z licznika wyborczego money.pl i FOR wynika, że te obietnice kosztować będą już niemal 740 mld zł. A to nie koniec, bo licznik cały czas bije, bo padają nowe deklaracje.

Kto i na ile obiecał?

1. Lewica — 227,4 mld zł
2. Konfederacja — 189,5 mld zł
3. Trzecia Droga — 125,6 mld zł
4. PiS — 115,6 mld zł
5. KO — 80,9 mld zł

Jak zaznaczają autorzy licznika wyborczego, wyliczenia bazują na zamieszczonych do tej pory bądź znanych w przestrzeni publicznej fragmentach programu i deklaracjach obietnic wyborczych. Dodają, że wyliczenia będą na bieżąco aktualizowane.

Koszt tych obietnic jest więc ogromny, ale czy da to zwycięstwo w wyborach? Byłoby to jednak zbyt proste, że wygrywa ten, kto po prostu więcej obiecа. Przelicytuje, przebije konkurencję. Sam worek obietnic, jak się okazuje, to jeszcze za mało.

— Stanowczo za mało — podkreśla dr Szalkiewicz. — Kandydat musi się też podobać. Musi umieć dotrzeć ze swoim przekazem do wyborców. W sztuce wygrywania wyborów ważne jest też śledzenie ruchów konkurencji i reagowanie na to, co robi. Jest też teoria ducha czasu, czyli sprzyjające okoliczności zewnętrzne, jak też teoria klimatu politycznego, a więc klimatu zmian lub też kontynuacji.

Można obiecać gruszki na wierzbie, ale przecież wyborcy dobrze wiedzą, że te nie wyrosną, to dlaczego co cztery lata nabierają się na ten polityczny lep?

— Bo wszyscy, a przynajmniej większość, ma świadomość gry pozorów — tłumaczy dr Szalkiewicz. — Polityk musi obiecać, człowiek musi pójść zagłosować. Choć na decyzję wyborów, jak się okazuje, wpływ może mieć nawet pogoda.

WEDŁUG PROJEKTU USTAWY BUDŻETOWEJ NA 2024 ROK, KTÓRY PRZYJĄŁ RZĄD, DOCHODY PAŃSTWA WYNIOSĄ W PRZYSZŁYM ROKU 683,6 MLD ZŁ, WYDATKI ZAŚ — 848 MLD ZŁ. TO OZNACZA, ŻE DEFICYT SIĘGNIE 164,4 MLD ZŁ, CZYLI 4,5 PROC.

Jak widać, złota w skarbcu NBP nie wystarczy, żeby zrealizować te wszystkie obietnice, które już padły. Bo na koniec lipca tego roku aktywa rezerwowe Polski, zarządzane przez NBP, wyniosły 727,4 mld zł. A przecież to nie koniec, bo kampania w toku i zapewne padną kolejne. Politycy, gdy nadchodzi czas wyborów, nie mają hamulców.

— Niestety model polskiej polityki daleko odbiega od czegoś takiego jak honor, odpowiedzialność — uważa dr Waldemar Kozłowski, ekonomista z UWM. — Bardzo często dominuje podejście „ciemny lud to kupi". — Od lat 90. ubiegłego wieku praktycznie żadna ekipa nie dotrzymała w stu procentach (bo oczywiście część obietnic została zrealizowana) tego, co obiecała. Chodzi tu szczególnie o kluczowe, ważne obietnice. Brakuje honoru, odpowiedzialności za słowo, bo jeżeli coś obiecałeś, a później tego nie dotrzymałeś, to powinieneś odejść z polityki. Ale wtedy mielibyśmy pusty Sejm. U nas niestety tego kodeksu samuraja nie ma. Zwykle, gdy przychodzi do rozliczeń, politycy się zasłaniają, że to UE nakazała, że sytuacja się zmieniła, zawsze znajdą wiele argumentów, żeby się wytłumaczyć, dlaczego nie dotrzymali słowa. Politycy potrafią rozbawić. Ostatnio jeden z czołowych polityków opozycji zapytany, jaką ma receptę na spadek inflacji, odparł, że jak odsuniemy obecną władzę, to inflacja spadnie. No ręce opadają.

ANDRZEJ MIELNICKI

eprasa.pl 084847cecd

HITY | KITY

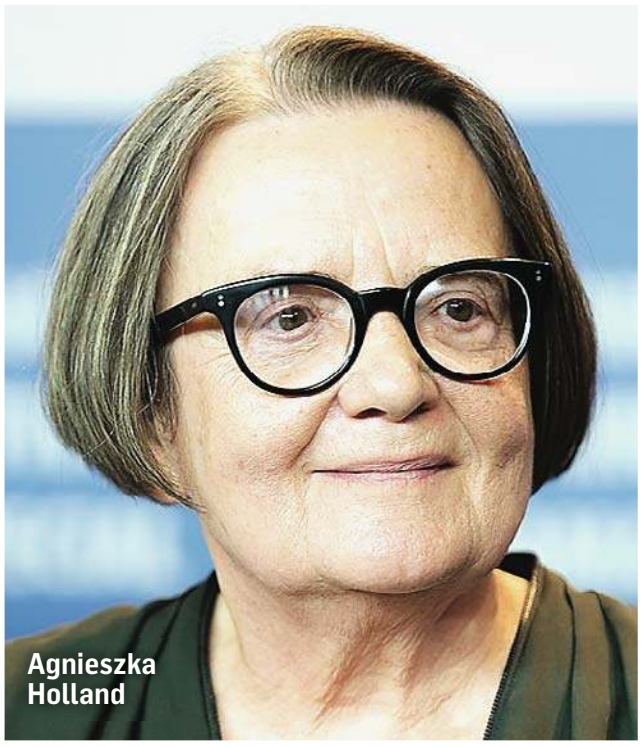
Agnieszka Holland

Zbigniew Ziobro

Kontynuujemy naszą rubrykę, w której z lekkim przymrużeniem oka komentujemy bieżące wydarzenia społeczno-polityczne.

Agnieszka Holland – Agnieszka Holland, znana „bojowniczka" o „demokrację", oznaczającej w jej myśleniu, że jednym, którzy się sami wybrali na przywódców dusz, moralistów i sami się namaścili na jedynych mądrych i oświeconych wolno robić i mówić co chcą i przysługują im prawa obywatelskie: wolność słowa (myślenia), a inni mają się dostosować, dać się upokarzać, odczłowieczać, odhumanizować i uznawać w pokorze kłamliwą krytykę. O nie, pani Holland! Na szczęście polskie społeczeństwo dojrzało i nie będzie tych pani głupot słuchać. Polskie społeczeństwo nie da się więcej pouczać i nie da więcej zarabiać na sobie (wszak filmy kosztują – często są dofinansowane przez krajowe i zagraniczne instytucje filmowe, które pieniądze mają z naszych podatków i bilety też kosztują). Obecnie, oczywiście „przypadkowo" – tuż przed wyborami, wchodzi na ekrany (na razie tylko na festiwalu w Wenecji) najnowsze dzieło Holland – „Zielona granica" (swoją drogą tytuł mało wyszukany). Na razie znamy tylko zwiastun, tzw. trailer, ale po nim już widać, że pani reżyser „dała radę" z krytyką polskiego rządu i społeczeństwa. Udźwignęła rolę instruktorki, wskazującej, co kto ma myśleć o otaczającym świecie, nakazującej moralne biczowanie siebie za to, że się ma inne myślenie niż tzw. europejskie oświecone pseudoelity (oczywiście chodzi o odłam i część prawdziwych elit intelektualnych). Na razie widzimy film jako toporne uproszczenie rzeczywistości (większość filmów Holland to „ciężkie" produkcje, bo trudno, żeby takie nie były, jak z góry mają dla Polaków przesłania samobiczowania się moralnego, a dla autorki rolę wyższości moralnej nad innymi). Holland pokazuje pozbawionych empatii i bezdusznych pograniczników, którzy bezmyślnie wykonują rozkazy swoich przełożonych. W założeniu reżyserki film ma zapewne pomóc nam w przejrzeniu na oczy i odrzuceniu „krwiożerczej" władzy. Na nieszczęście pani reżyser Polacy dzisiaj już wiedzą, że kryzys migracyjny wywołany przez Łukaszenkę i Putina był preludium do wojny na Ukrainie. A obecnie jest aktem agresji wobec Polski, próbą ciągłego szantażu naszego kraju i miał na celu pokazanie Polski jako kraju bezdusznego wobec cierpienia innych, w sumie niespełniającego standardów unijnych. Ale to my, Polacy, spełniliśmy standardy unijne, przyjmując uchodźców z Ukrainy. Jednak Holland udaje, że nie wie o tym, że tych uchodźców ktoś sprowadził na Białoruś, ktoś wysyłał po nich samoloty i że do jakiś złych celów mieli być użyci. Czy pani Holland o tym nie wie? Działania rządu polskiego były słuszne, ponieważ broniły naszych granic. Wszak to te państwa wywołały kryzys, importując z Syrii samolotami na swój teren ludzi doświadczonych przez wojnę i pomagając im przedostać się do Polski jako terytorium UE. Oto propagandowy schemat Holland: dobrzy nieliczni ludzie przy granicy, źli pogranicznicy słuchający złego, bo z innej parafii niż reżyserka rządu i tragedia uchodźców. Holland, jak ma w zwyczaju, znowu puszcza uproszczony ideologiczny gniot, epatując jakimś swoim pseudohumanizmem, który ma dzielić Polaków na dobrych – nielicznych i złych – wstrętnych moralnie. Według niej Polska powinna wpuścić tych uchodźców? Następnie dać się sprowokować im, jak będą demonstrować, jak to nie dostali mieszkań, zasiłków i bogactw zachodniej Europy w Polsce? Następnie wpuścić wojska rosyjskie i białoruskie, które zaczną ich „osłaniać" i „bronić"? I w ogóle poddać się Rosji i Białorusi Łukaszenki – wykonać ich polecenia, bo oni czegoś chcą – np. przesiedlić od siebie uchodźców, których sprowadzili? Polska ma dać się zdominować, przegrać tę zaplanowaną wojnę hybrydową, następnie obalić rząd PiS-u i wybrać rząd PO i zrobić reset z Rosją? Może jeszcze przeprosić Putina i Łukaszenkę, że żyjemy, splamić honor żołnierzy zabitych w Smoleńsku, Kozielsku i Ostaszkowie w imię takiego resetu i popaść w następną niewolę? Czy Holland jest aż tak bezmyślna? Czy raczej działa na czyjąś rzecz? Czy tak nienawidzi wolnej Polski i Polaków? O co chodzi, że nie dostrzega takiego scenariusza? Jej film, wiejący rosyjską propagandą, staje się nieznośny – cuchnie zaborczymi onucami. Ale przecież ważne, że część międzynarodowego gremium doceniło wkład Holland w obrzydzanie Polakom Polski i Polaków – nagrodziło ją owacją na stojąco podczas premiery filmu na festiwalu w Wenecji. Nagrody są „murowane", bo zasłużona na ideologicznym froncie pani reżyser kolejny raz „obnażyła" Polaków jako tych obrzydliwych, wybierających nie te elity, Polaków, którzy antysemityzm i ksenofobię wyssali przecież z mlekiem matki. Ale próżno szukać zachwytów nad dziełem Holland w Polsce (pozytywnych komentarzy na forach internetowych jest jak na lekarstwo, dominuje niezgoda na ten film i jego przesłanie). Jeden wielki cuchnący ruskimi onucami kit.

Ziobro vs. Holland – Ziobro skrytykował Holland, a ta poszła do sądu i chce 50 tys. zł jako zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych. Fakt, że Ziobrasty wypalił z Himarsów i porównał gniot Holland do faszystowskiej propagandy. Ale przecież mamy wolność słowa i każdemu można recenzować film, tym bardziej że pani reżyser nazywa siebie artystką, czyli tworzy dzieła sztuki, a więc rzeczy, które każdy oglądający może krytykować, jak mu się podoba. Według Holland okazuje się, że jej dzieł nie wolno. Albo można chwalić, płacić za oglądanie, dawać nagrody i piać z zachwytu (to rola dla polskich salonowych klakierów), albo zamilknąć. Co za tupet, co za terror i łamanie swobód obywatelskich. Łamanie wolności słowa. Najwięksi artyści nigdy nie zakazywali publiczności swobodnego myślenia na temat swoich dzieł, wolności w ich odbiorze i przeżywaniu. Arystoteles, jako autor „Poetyki", w grobie się przewraca, jak widzi, co wyprawia Holland. Ale czy uznamy Holland za artystkę, jak ona sama się uważa? Moim zdaniem absolutnie nią nie jest. Tzn. jako ktoś, kto tworzy – OK, niech sobie będzie artystką, ale jako autorka takich, a nie innych dzieł, o takich, a nie innych walorach myślowo-estetycznych to nie przesadzajmy z nazywaniem tego w kategoriach artyzmu. Wajda to był artysta – chociaż też niekiedy trudno było się z nim zgodzić, ale artystą był. Nie pochwalamy Ziobrastego, że poszedł tak ostro, ale to, co przedstawia swoim zachowaniem Holland, to skandal – zmuszać szantażem sądowym do uznawania jej dzieł i jej postawy. Holland w wywiadach na temat tego filmu przywołuje znowu cierpienia Żydów z wojny i utożsamia go z cierpieniem uchodźców. Ziobry podświadomość podpowiedziała zatem obrazy z tego okresu i porównała film Holland do propagandy faszystowskiej i tak niestety znowu sprawdziło się porzekadło, że mieczem wojujesz, od miecza giniesz. Nikogo nie usprawiedliwiamy – oboje zaliczyli kit. Mamy tylko takie nieodparte skojarzenia po tym, co robi Holland, że jeśli 10 mln Polaków uzna, że film i wypowiedzi Holland są naruszeniem ich dóbr osobistych, to czy też będą mogli sądzić Holland o 50 tys. zł każdy? Czy sądy zastosują tę samą miarkę? To będziemy mieli rekordowy pozew – może zbiorowy: 10 mln Polaków razy 50 tys. – co to za kwota będzie? Trudno nawet policzyć. Wkraczamy w świat absurdów! Mamy nadzieję i wierzymy w mądrość sądów i oddalenie takich pozwów, które zakazują swobody i wolności twórców, i swobody, i wolności odbiorców w tworzeniu i wypowiadaniu się nawet najbardziej krytycznym o dziele artystycznym i tym, co ono wnosi do naszego społeczeństwa swoim przesłaniem. Mamy nadzieję, że zwycięży rozsądek i wolność sztuki, krytyki i wypowiedzi. Holland ma prawo tworzyć filmy, jakie chce, umie i potrafi, a Ziobrze nie muszą się one podobać i może je krytykować i być niezadowolony z ich przesłania.

eprasa.pl 084847cecd

UCZCIJMY 25 LAT SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Już 24 września Stare Miasto w Olsztynie zdominuje dobra zabawa dla całych rodzin pod egidą samorządu województwa warmińsko-mazurskiego. Do wspólnego świętowania ćwierćwiecza regionalnego parlamentu zaprasza marszałek Gustaw Marek Brzezin.

— Naszym celem jest pokazanie, jak ważną rolę w rozwoju Warmii, Mazur i Powiśla odgrywa samorząd województwa — tłumaczy Gustaw Marek Brzezin, marszałek województwa. — Zapraszam wszystkich do wspólnego świętowania i poszerzania swojej wiedzy na temat regionu. To także nasz sposób na pokazanie regionu jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania, pracy, nauki i wypoczynku.

Podczas wydarzenia będzie można zapoznać się z działalnością wojewódzkich jednostek organizacyjnych, zrobić podstawowe darmowe badania profilaktyczne, posmakować regionalnych specjałów czy doświadczyć artystycznych wrażeń najwyższych lotów podczas koncertów. Dodatkowo będzie dużo rozmów o roli samorządu, quizy i konkursy, doświadczenia i pokazy. Wśród gwiazd: zespoły Enej i Golec uOrkiestra.

Wydarzenia będą się odbywać w niedzielę 24 września, początek o godz. 13.00. Organizatorzy zapraszają do Olsztyna na Stare Miasto, na Targ Rybny i do Parku Podzamcze. Wstęp na wydarzenia jest wolny.

URZĘDNICY CHWYCILI ZA KARABINY

To był zdecydowanie inny czwartek dla ponad stu urzędników Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Zamiast dokumentów chwycili w dłoń karabiny, odbywając 8-godzinne szkolenie z cyklu „Trenuj z wojskiem". To były pierwsze takie zajęcia w kraju.

120 urzędników miało okazję poznać smak żołnierskiej codzienności

Była też nauka walki wręcz

Urzędnicy uczyli się rozkładania i składania broni

Na co dzień pracują w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie, ale wczoraj (7 września) 120 urzędników miało okazję poznać smak żołnierskiej codzienności, ucząc się podstaw posługiwania się bronią, walki wręcz, taktyki czy sztuki przetrwania w terenie.

Urzędnicy postanowili pójść śladem swego szefa wojewody Artura Chojeckiego, który brał udział w letniej edycji szkolenia „Trenuj z wojskiem wiosna-lato", zgłaszając też chęć udziału w takich zajęciach. Wojskowi przyklasnęli pomysłowi i zorganizowali wczoraj takie szkolenie specjalnie dla ochotników z Urzędu Wojewódzkiego na strzelnicy garnizonowej i pobliskiej strzelnicy LOK. To były pierwsze takie w Polsce zajęcia dla pracowników jednej instytucji.

Wojsko w pigułce

— Jesteśmy pierwsi w Polsce, ale to w naszym przypadku jest bardzo uzasadnione, bo mamy najbliżej granicę z nieprzyjaznym nam dzisiaj państwem i warto zobaczyć, jak wygląda wojsko, zobaczyć, jak na co dzień wygląda szkolenie wojskowe — podkreślił wojewoda Artur Chojecki na rozpoczęciu zajęć.

Jak dodał, bardzo się ucieszył z inicjatywy wicewojewody Piotra Opaczewskiego, który zaproponował zorganizowanie takich zajęć dla urzędników. Przyznał też, że już zazdrości nieco urzędnikom, bo niestety sam nie może tym razem brać udziału w szkoleniu.

— Myślałem, w jaki sposób my, jako urzędnicy, możemy pomóc w promocji służby wojskowej, ale też stylu życia; bo to nie tylko wojsko, ale też ruch, aktywność czy inne pożyteczne umiejętności, których tu będziemy się uczyć, jak udzielanie pierwszej pomocy, wyciąganie ludzi uwięzionych w pojazdach, elementy samoobrony, które mogą się przydać na co dzień. Chcemy też dać przykład innym instytucjom — dodał wicewojewoda Piotr Opaczewski.

To wojsko w pigułce, bo trudno w ciągu 8 godzin nauczyć się żołnierskiego fachu. Podczas takich zajęć uczestnicy mają możliwość nauki podstawowych umiejętności wojskowych i obronnych. Są zajęcia z podstaw posługiwania się bronią czy walki wręcz, jak też szkolenie z taktyki czy przetrwania w terenie. Oczywiście nie może zabraknąć tego, co jest solą żołnierskiego rzemiosła, a więc strzelania. Jednak zajęcia to przede wszystkim niepowtarzalna okazja, by przez kilka godzin poczuć się jak żołnierze.

Urzędnikom podjęcia tego wyzwania, bo na pewno dla wielu na co dzień pracujących za biurkiem takim było zgłoszenie się na szkolenie, pogratulował gen. bryg. Dariusz Kosowski, zastępca dowódcy 16 Dywizji Zmechanizowanej,

— Macie państwo okazję poznać trochę od kuchni żołnierską codzienność — powiedział gen. bryg. Dariusz Kosowski, zachęcając urzędników do wstępowania w szeregi Wojska Polskiego, bo armia potrzebuje ochotników. — Praca w Urzędzie Wojewódzkim to prestiż, ale służba w Wojsku Polskim jest większym prestiżem — podkreślił.

Urzędnicy nie kryli, że mają trochę obaw związanych ze szkoleniem, ale humory im dopisywały.

— Chcę się czegoś nauczyć. Rozważam wstąpienie do WOT. Myślę, że dzisiejsze zajęcia pomogą mi w podjęciu decyzji — tłumaczył swoją obecność na szkoleniu Rafał Barański.

Co kierowało innymi?

— To super inicjatywa, jeszcze czegoś takiego nie mieliśmy. Jest to na pewno pewna forma relaksu, którego czasami nam brakuje na co dzień, ale też okazja do sprawdzenia się. Jest mały stresik, jak zawsze, gdy przychodzi człowiekowi zmierzyć się z nowymi wyzwaniami, ale liczę, że będzie dobrze — stwierdziła Klaudia Kłoda-Szczerba.

— Mamy okazję nauczyć się nowych umiejętności, choćby strzelania. Da mnie to coś nowego, bo do tej pory nie strzelałam — mówiła Agnieszka Rydzińska.

— Przede wszystkim chcemy się sprawdzić — dodała Aneta Żebrowska.

Zajęcia „Trenuj z wojskiem" cieszą się ogromną popularnością. Do tej pory w naszym regionie w 19 szkoleniach, w trzech edycjach „Trenuj z wojskiem", wzięło udział około 1600 osób.

— Wkrótce rusza czwarta edycja pod hasłem „Trenuj z wojskiem – sam i w grupie" — mówi por. Przemysław Domanowski z Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji Oddziału Zamiejscowego w Olsztynie. — Takie zajęcia dla 150 ochotników odbędą też 23 września w 15 Giżyckiej Brygadzie Zmechanizowanej. I można się zgłaszać. A wszelkie informacje na ten temat dostępne są na stronie internetowej MON.

ANDRZEJ MIELNICKI

eprasa.pl 084847cecd

NAJTRUDNIEJSZA BYŁA BEZRADNOŚĆ

JEŻDŻĄC DO UKRAINY Z TRANSPORTAMI POMOCOWYMI, PRZEDE WSZYSTKIM DAJEMY WALCZĄCYM TAM LUDZIOM NADZIEJĘ. UDOWADNIAMY, ŻE O NICH PAMIĘTAMY, ŻE SERCEM I MYŚLAMI JESTEŚMY Z NIMI. TO DAJE IM DODATKOWĄ SIŁĘ DO WALKI — MÓWIĄ OKSANA I BOGDAN SYTCZYKOWIE. ON JEST GRECKOKATOLICKIM KSIĘDZEM, ONA – NAUCZYCIELKĄ.

— Pamiętacie ten moment, kiedy doszło do inwazji Rosji na Ukrainę? Bogdanie, byłeś już wtedy dyrektorem Caritasu Eparchii Olsztyńsko-Gdańskiej Kościoła Greckokatolickiego...

Bogdan Sytczyk:: — Tak, byłem już od dwóch lat dyrektorem i Caritas od razu podjął akcje pomocowe. Przede wszystkim nasze parafie włączyły się w tę pomoc. Informacja o tym, że wojna wybuchła, dotarła do nas około 6.00 rano i od razu tego samego dnia zaczęliśmy organizować pomoc. Daliśmy szybko o tym informację na Facebooka, żeby inni mogli się włączyć.

Oksana Sytczyk: — Trzeba dodać, że to nie była jakaś zorganizowana pomoc, tylko szybka, spontaniczna akcja.

Bogdan Sytczyk: — Tak, to był odruch.

Oksana Sytczyk: — No właśnie. I tych spontanicznych odruchów ludzi, którzy też chcieli bardzo pomóc, ale nie bardzo wiedzieli jak, było dużo. Te chwile, kiedy oglądaliśmy zdjęcia filmowe z Ukrainy, widok napierających na granicę ludzi i świadomość, że oni tam zziębnięci, głodni czekają na pomoc, sprawił, że szybko ogłosiliśmy zbiórkę „reklamówek żywnościowych". Chodziło o to, żeby nie pakować wszystkiego do jednej dużej paczki, ale spakować reklamówki, w których byłaby pomoc dla pojedynczych osób. Jedna reklamówka — jeden człowiek. Już 26 lutego, godzinę po ogłoszeniu informacji o zbiórce, mieliśmy w parafii cały garaż darów w zasadzie z samego tylko Lidzbarka Warmińskiego (gdzie nasi rozmówcy mieszkają — przyp. red.). Spakowaliśmy to i pojechaliśmy do Przemyśla na przejście w Medyce.

— Kto wtedy pojechał?

Oksana Sytczyk: — Ja, nasz syn Orest i brat męża. Ta podróż była też po to, by zobaczyć co się tam dzieje, jaka pomoc jest potrzebna. Byliśmy w szoku, kiedy zobaczyliśmy, ilu przerażonych ludzi przekracza to przejście... a trzeba pamiętać, że ta pomoc wtedy nie była jeszcze tak dobrze zorganizowana, jak później. Wzruszyły nas ludzkie odruchy tych, którzy nieśli pomoc, na przykład taksówkarze wozili za darmo uciekających przed wojną, byli tam ludzie z termosami, jedzeniem, kocami. Ale trzeba było koordynować tę pomoc, a żeby to robić dobrze, konieczne było sprawdzenie, co jest najbardziej potrzebne.

Bogdan Sytczyk: — Najpierw miało być kilka dni, później tydzień. Z tygodnia robiły się miesiące. Do pomocy dołączały kolejne osoby — wolontariusze, którzy chcieli z nami współpracować, między innymi z Lidzbarka Andrzej i Jarek. Wolontariusze przyjeżdżali nawet z Warszawy czy Krakowa. W Przemyślu mieliśmy zorganizowany w prywatnym domu punkt, gdzie można było przenocować, zorganizować się, odpocząć, planować kolejne akcje. Mieliśmy więc wsparcie przemyskiej parafii greckokatolickiej. Ta pomoc była bardzo potrzebna. Tam, przy granicy, było naprawdę trudno. To największe przejście i najbliżej dużego miasta, bo Przemyśl leży w odległości kilku kilometrów, więc ruch był tam ogromny.

Oksana Sytczyk: — Było też tak, że do tego punktu w Przemyślu braliśmy uciekających przed wojną. Przekazywaliśmy kontakty. Pamiętam kobietę z dwudniowymi bliźniętami z zapaleniem płuc. Była w szoku, nie znała języka, nie wiedziała, co robić, trzeba było ją zabrać do szpitala. Każdy jechał do granicy i przywoził ludzi. Czwartego czy piątego dnia odważyliśmy się przekroczyć granicę, bo widzieliśmy, że po stronie polskiej wszyscy, którzy tam dotarli, są pod opieką. Powstawały miasteczka, logistycznie było to dobrze rozwiązane, ale mieliśmy informacje, że po drugiej stronie granicy jest bardzo źle. Ludzie czekają po kilka dni w kolejkach, chorują; głównie były to kobiety i dzieci. Kupiliśmy butle gazowe, namioty, śpiwory, odzież ciepłą, ogrzewacze i pojechaliśmy. Także po to, żeby stworzyć tam punkt, gdzie można by zjeść coś ciepłego, ogrzać się (to była zima). Wracając, zabieraliśmy ludzi. Uświadomiliśmy sobie, że ta pomoc ciągle jest potrzebna.

Bogdan Sytczyk: — Do busów, aut wsiadało tyle osób, ile się dało. Na szczęście nikt nie oponował, nie robił z tego powodu problemów na granicy.

Oksana Sytczyk: — Nie zapomnę tego, jak w pewnym momencie mieliśmy pełny bus i nikt już by się nie zmieścił. I jakaś kobieta podała nam swoje dziecko, żeby się chociaż na chwilę ogrzało w samochodzie. Bezradność w niektórych momentach była straszna. Nie da się też zapomnieć przerażonych oczu tych wszystkich uciekających ludzi. Widać było ich bezradność i rozpacz. To sprawiało, że wiedzieliśmy, że nie możemy odpuścić, przerwać tej pomocy. Wiedzieliśmy, że mając możliwość pomocy, musimy ją nieść.

— Wiesz, ile razy byłaś do tej pory na granicy, po ukraińskiej stronie?

Oksana Sytczyk: — Ostatnio liczyłam pieczątki, to jest ich na pewno ponad sześćdziesiąt.

Bogdan Sytczyk: — Przekroczeń było dużo, bo się tam ciągle kursowało, a przecież tych przejść było sporo.

Bogdan Sytczyk: — Z czasem pomoc stała się bardziej zorganizowana. W Caritasie mieliśmy na początku cotygodniowe spotkania dyrektorów z całego kraju, później co dwa tygodnie, aby ustalać priorytety w tej pomocy. Wymienialiśmy się informacjami, ustalaliśmy, kto co i gdzie robi. Organizowaliśmy listy miejsc noclegowych, wolnych mieszkań. Na początku sporo osób proponowało je nieodpłatnie. Głównie dla matek z dziećmi. Mężczyźni zostali w Ukrainie, bo byli w wojsku i walczyli. To były początki koordynacji działań tam w Ukrainie, a i tu na miejscu w Polsce.

Oksana Sytczyk: — Przypomniałam, jak przekroczyliśmy granicę i zatrzymała nas starsza pani. Była z mężczyzną, zapewne mężem. Nie mieli przy sobie nic, nawet dokumentów. Cofnięto ich z granicy, bo ten pan nie miał skończonych sześćdziesięciu lat. Zapytaliśmy ich, dokąd ich podwieźć, a oni powiedzieli, że nie wiedzą, bo nie mają nigdzie żadnej rodziny, a w Charkowie, gdzie mieszkali, bombardowania i ich domu już nie ma. Nie każdemu dało się pomóc i jak wspomniałam, ta nasza bezradność była najtrudniejsza. Zrobiliśmy wtedy to, co można było. Zebraliśmy pieniądze, daliśmy im kontakt do siebie, ale się do nas później już nie odezwali, więc mam nadzieję, że ktoś się nimi zaopiekował.

Najgorsze wtedy było to przerażenie, bezradność, bezsilność i że wiele osób, które przekraczały granicę, miało świadomość, że nie mają dokąd wracać. Nie ma ich mieszkania, szkoły, a nawet całego miasta.

Bogdan Sytczyk: — Najbardziej dramatyczne były początki, później to już była praca tutaj na miejscu. To był czas przed Wielkanocą. Organizowano spotkania, między innymi takie spotkanie świąteczne odbyło się w Termach Warmińskich w Lidzbarku Warmińskim. Około 200 osób na nim było. To miało też cel integracyjny. Później dzieci poszły do szkół lub miały zdalne nauczanie, każdy dorosły szukał możliwości pracy. Nadal pomagaliśmy na przykład w przygotowywaniu dokumentów, organizowaliśmy wizyty u lekarzy, zwłaszcza że dzieci często chorowały; głównie to były przeziębienia, skutek kilku dni na granicy. Ale też oczywiście była pomoc materialna poprzez zakup różnych rzeczy czy żywności.

Oksana Sytczyk: — Bardzo ważna i budująca była też pomoc nadchodząca z różnych stron; odbieraliśmy telefony z pytaniami, w czym można pomóc. To pomagało przetrwać ten ból.

eprasa.pl 084847cecd

PAMIĘTAM KOBIETĘ Z DWUDNIOWYMI BLIŹNIĘTAMI Z ZAPALENIEM PŁUC. BYŁA W SZOKU, NIE ZNAŁA JĘZYKA, NIE WIEDZIAŁA, CO ROBIĆ.

— Tak było ponad rok temu. To się trochę zmieniło. Teraz jest mniejsze zainteresowanie pomocą?

Bogdan Sytczyk: — Na pewno istnieje niebezpieczeństwo przyzwyczajenia. Nie obojętności, a przyzwyczajenia, ale ta pomoc trwa. Ona jest skonkretyzowana, zorganizowana, bardziej celowa. Mamy po stronie ukraińskiej partnerów, z którymi współpracujemy, i do których mamy zaufanie. Są wiarygodni i wiemy, że możemy im dary przekazywać i one docierają do miejsc, gdzie jest to niezbędne, np. do szpitali, ale ta pomoc jest o wiele mniejsza,niż była na początku, w pierwszych trzech, czterech miesiącach. Jednak każdy swoją misję wykonuje; takie organizacje jak Caritas, Akcja Humanitarna, czy Czerwony Krzyż oraz inne organizacje.

— Jak ludzie w Ukrainie reagują na wasze przyjazdy?

Oksana Sytczyk: — Ci, którzy mieszkają bliżej granicy z Polską, już się do transportów przyzwyczaili. Inaczej jest, kiedy zapuszczamy się w głąb Ukrainy i docieramy blisko miejsc, gdzie toczy się wojna. Te osoby witają nas ze wzruszeniem i nawet z niedowierzaniem, że tak daleko dotarliśmy z pomocą humanitarną, że się nie boimy. Słyszmy wtedy od nich słowa, że dzisiaj by ich już nie było, gdyby nie pomoc z Polski. Widzimy, że mniej ważne jest to, co im przywozimy, a ważniejsze, że jesteśmy, że o nich pamiętamy. Dajemy im tym nadzieję, której tak bardzo w tej walce potrzebują.

Bogdan Sytczyk: — Dam przykład jednego z wyjazdów naszych wolontariuszy, którzy dotarli na pierwszą linię. Głównie wieźli pomoc żołnierzom, ale też cywilom. Zabrali wtedy agregaty prądotwórcze, żywność, leki. To był dość duży transport, bo mieli ze sobą np. 45 agregatów. Z Lidzbarka Warmińskiego pojechały trzy busy i pick-up. To dla Ukraińców było bardzo budujące, że ktoś do nich tak daleko dociera. Jak widzą polskie rejestracje, to ich to bardzo porusza. Natomiast kiedy my widzimy te reakcje, to jest to dla nas także impuls do dalszej pomocy, a pomoc nadal jest potrzebna i staramy się o tym przypominać.

— Czy potrzeby się zmieniają?

Oksana Sytczyk: — Zmieniają się, bo przede wszystkim wtedy była zima, więc oprócz żywności, tak jak na samym początku, leków przeciwbólowych, przeciwzapalnych, przeciwgorączkowych, potrzebowali wówczas też koców i ciepłych ubrań. Tak było na początku. Później, prócz wspomnianych rzeczy, potrzebna była morfina czy adrenalina, przedmioty i leki związane z chirurgią, pościel, bo bardzo dużo jest rannych. W szpitalach często nie można tej pościeli wyprać, bo nie ma do tego warunków, więc ręczniki i pościel. To jest niezbędne. Co jeszcze… np. dostaliśmy dwie medyczne lodówki. Szpitale proszą o wszystko: o materace, łóżka, środki czystości. Tak że te potrzeby rosną.

Bogdan Sytczyk: — Teraz na pewno jednym z ważniejszych urządzeń są agregaty prądotwórcze, które dają zasilanie, i to w każdej ilości, wspomniane leki. Ale też auta.

Oksana Sytczyk: — Tak. Nasi wolontariusze pomagali dziewczynie przenosić rannych, bo nie było czym ich przewieźć, brakuje pojazdów. Pojechali tam autem terenowym, pomagali przetransportować rannych do szpitala. Właściwie cokolwiek nie dostaniemy, to wszystko znajdzie swojego odbiorcę. Wszystko się przyda.

BEZRADNOŚĆ W NIEKTÓRYCH MOMENTACH BYŁA STRASZNA. NIE DA SIĘ ZAPOMNIEĆ PRZERAŻONYCH OCZU TYCH WSZYSTKICH UCIEKAJĄCYCH LUDZI.

Bogdan Sytczyk: — Teraz jest to tak zorganizowane, że dostajemy listę np. z konkretnego szpitala, na której spisane są najbardziej potrzebne rzeczy. Oczywiście na zasadzie „co możecie". My wtedy staramy się te rzeczy zdobyć. Jeśli są wpłaty finansowe, to super, bo możemy kupić, ale jeśli ktoś nam rzecz z listy podaruje, to też bardzo dobrze. Dla nas te listy są bardzo pomocne, bo wiemy czego konkretnie szukać.

— Najbardziej jest w tej chwili potrzebna pomoc dla tych, którzy zostali w Ukrainie?

Bogdan Sytczyk: — Tak. Tym, którzy przyjechali do Polski, najbardziej ta pomoc była potrzebna na początku. Dopóki nie mieli gdzie mieszkać i trzeba im było zapewnić podstawowe warunki do życia.

Dzisiaj w większości radzą już sobie sami. Znaleźli pracę lub założyli działalność. Duża część osób wróciła.

— Jeżdżą z Wami Polacy?

Oksana Sytczyk: — Tak, bardzo dużo. I to też jest tak, że jak się tam raz pojedzie, to chce się wracać, bo widzi się, jak bardzo ta pomoc jest potrzebna. Przypomina mi się wyjazd do Buczy. Pamiętam tę miękką ziemię, która kryła ciała zabitych i krzyże przy niektórych domach, w różnych miejscach.

Bogdan Sytczyk: — Przekaz telewizyjny czy internet, a zobaczyć to samemu, to zupełnie inne wrażenia tej tragedii.

Oksana Sytczyk: — Kiedy się jedzie przez Ukrainę i widzi ludzi, którzy żyją w domach, bez ściany czy z ledwo połatanym dachem. I patrzy na to, jak sobie to życie organizują… To człowieka coś aż ściska…

Bogdan Sytczyk: — Z drugiej strony nabiera się ducha od nich. Przyjeżdżamy do nich z wielkim współczuciem i troską, przerażeniem, szokiem, a oni, dziękując za pomoc, mówią: „Ale damy radę, my swojego nie zostawimy. To nasza ziemia, nasz dom. Nie zostawimy tego, będziemy tu do końca". I widzimy tego ich ducha, siłę wewnętrzną. Teraz największym niebezpieczeństwem, o czym już wspominałem, jest to, że możemy się do tego przyzwyczaić i stać się obojętnym na tę tragedię, a wtedy wszyscy przegramy.

EWA LUBIŃSKA

eprasa.pl 084847cecd

CO DZIAŁO SIĘ ZA WIĘZIENNYMI DRZWIAMI?

Po publikacji naszego artykułu „Horror w więzieniu?" otrzymaliśmy wiele informacji od więźniów lub ich bliskich dotyczących tego, co ich zdaniem działo się w barczewskim Zakładzie Karnym. Nie jesteśmy w stanie zweryfikować tych informacji, ale mamy nadzieję, że zrobi to prokuratura.

O sprawie pisaliśmy niedawno – po tym, jak do naszej redakcji dotarł list od jednego z osadzonych w Barczewie. Mężczyzna opisywał w nim koszmar, który miał przeżyć za więziennymi murami. — Traktowanie nas jak przedmiot do sprawiania sobie przyjemności przez topienie, duszenie z czarnym workiem — pisał.

Co działo się za murami barczewskiego zakładu karnego? Czy funkcjonariusze Służby Więziennej faktycznie znęcali się nad więźniami? Na razie trwa śledztwo i nikomu nie przedstawiono zarzutów.

ŚLEDZTWO JEST W TOKU

Prokuratura Rejonowa Olsztyn-Północ wszczęła w styczniu śledztwo w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej Zakładu Karnego w Barczewie. Miało do niego dojść w październiku 2022 r. — Miało ono polegać na znęcaniu się psychicznym i fizycznym ze szczególnym okrucieństwem nad osobą prawnie pozbawioną wolności poprzez m.in. wyzywanie słowami wulgarnymi, bicie po całym ciele, podduszanie i podtapianie — poinformował nas rzecznik Prokuratury Okręgowej w Olsztynie Daniel Brodowski. — Przesłuchano już... około 50 osób, które same zgłosiły się do organów ścigania jako pokrzywdzeni. Te osoby zostały przesłuchane nie tylko tu w Olsztynie, ale też na terenie całego kraju, gdyż część osób przebywa już w innych placówkach... Zgromadzono dokumentację medyczną tych osób oraz tę z pobytu w Barczewie. Po analizie ich zeznań zaistniała potrzeba przesłuchania osób wskazywanych przez nich jako świadkowie tych zdarzeń: są to inne osoby osadzone w tym samym czasie w Zakładzie Karnym w Barczewie oraz członkowie rodzin osób pokrzywdzonych. Liczba tych osób jest znacząca, cały czas rośnie. Analiza zeznań wskazuje na potrzebę przesłuchania kolejnych co najmniej 100 osób. Postępowanie się toczy. Nadal nie przedstawiono nikomu zarzutów — podkreśla rzecznik.

ZDANIEM WIĘŹNIA

Niedawno otrzymaliśmy list od więźnia, który postanowił opowiedzieć nam o koszmarze, jaki miał przeżyć w murach Zakładu Karnego w Barczewie. — Postanowiłem zebrać w sobie trochę odwagi i napisać do Pani list. Jestem osobą skazaną za swoje wybryki: chcę dodać, że nie jestem mordercą, pedofilem czy gwałcicielem... Chcę Pani opowiedzieć o piekle, które przeżyłem w Zakładzie Karnym w Barczewie, o ludziach, którzy tam pracują jako osoby dające przykład do resocjalizacji, a okazują się potworami — pisze skazany. I dodaje: — Sytuacje były publikowane w wiadomościach telewizyjnych, ale nikt nie opowiedział tego szczegółowo. Chodzi mi o tajemnice z tamtego miejsca za murami, które jeszcze nie zostały ujawnione... Obecnie prokuratura prowadzi w tej sprawie śledztwo, w której jestem ofiarą i świadkiem tortur, łamania wielokrotnie godności człowieka i prawa. Traktowanie nas jak przedmiot do sprawiania sobie przyjemności przez topienie, duszenie z czarnym workiem na głowie czy też wsadzania paralizatora w odbyt: sprawiało to, że są oni królami za murami...

SIOSTRA PISZE DO RZECZNIKA

Po publikacji artykułu otrzymaliśmy kilka telefonów od rodzin osadzonych skarżących się na ich traktowanie w Barczewie. Siostra jednego z nich wraz z rodzicami martwi się o brata. Jego rodzice twierdzą, że jest w bardzo złej kondycji psychicznej. Mężczyzna boi się o swoje zdrowie i życie. Twierdzi, że w Barczewie nadal dochodzi do przemocy. Kobieta w imieniu brata poprosiła Rzecznika Praw Obywatelskich o zbadanie sprawy.

— Brat na widzeniach był smutny, bał się rozmawiać, skarżył się, że w murach przeżywa koszmar — opowiada siostra innego więźnia. — Początkowo nie chciałam wierzyć w to, że pracownicy więzienia się nad nim i kolegami znęcają... Wydawało mi się, że w takim miejscu powinno się resocjalizować więźniów, pomóc im wyjść na prostą. Tym bardziej że brat postanowił się uczyć i szło mu dobrze. Kiedy brat próbował popełnić samobójstwo, zrozumiałam, że naprawdę źle się tam dzieje.

TORTUROWANY, PODTAPIANY, PONIŻANY

Skontaktował się też z nami mężczyzna, który obecnie przebywa w innym zakładzie karnym. Więzień złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez funkcjonariuszy służby więziennej w Barczewie. 12-stronicowe pismo zostało też wysłane do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, który poinformował, że przekazał je do Prokuratury Okręgowej w Olsztynie.

— Wolałbym umrzeć, niż wrócić do Barczewa — zapewnia. — To obóz tortur. Jeszcze po nocach śnią mi się krzyki bitych więźniów i to, co robili ze mną. Byłem torturowany i byłem naocznym świadkiem tortur na innych osadzonych. Do tych wszystkich zdarzeń dochodziło nie tylko w okresie wspominanym w śledztwie... We wrześniu zostałem przyłapany na słownym kontaktowaniu się z osadzonym z innej celi. Wracając ze spaceru, zostałem doprowadzony do „Gabinetu Grupy interwencyjnej", który znajduje się w piwnicy po starej siłowni dla osadzonych... Znajdowały się tam trzy biurka: jedno po lewej stronie, a dwa po prawej. Na początku tego pomieszczenia znajdowała się toaleta, z której funkcjonariusz wyniósł miskę z wodą oraz worki na śmieci. Inny funkcjonariusz rozłożył na podłodze kajdanki na ręce i nogi, tzw. kowbojki, i wtedy zaczęło się „piekło"... Nałożono mi kajdanki na ręce, sprowadzono do pozycji leżącej na brzuchu, nałożono mi drugie kajdanki na nogi, splątane jednolitym łańcuchem z kajdankami na rękach. Ręce miałem z tyłu, natomiast łańcuch był tak owinięty na nogach, że dotykałem rękoma pięt, co blokowało wyprostowanie nóg oraz ciała. Jeden z funkcjonariuszy kucnął nade mną, uderzył mnie dwa razy otwartą dłonią w twarz i powiedział: „teraz k... zrozumiesz, jak to jest, jak zabieracie mi czas".

Drugi funkcjonariusz założył mi czarny worek na głowę, ściskając go przy szyi, aby nie dostawało się powietrze do środka. On też powiedział: „teraz zdychaj", po chwili straciłem przytomność i nie wiem, ile czasu byłem nieprzytomny. Jak otworzyłem oczy, nie miałem już worka na głowie, jednak po kilku sekundach, trzymając mi głowę, zanurzono ją w misce wody, gdzie na dnie znajdował się ręcznik. W tamtej chwili miałem wrażenie, że to koniec. Starałem się wstrzymywać powietrze jak najdłużej. Znów straciłem przytomność... Obudziłem się w pozycji leżącej, na boku, bym wypluł wodę. Musiałem być bity po nerkach, ponieważ odczuwałem silny ból w okolicach żeber. Po chwili znów założono mi worek na głowę. Czynność powtarzano kilkukrotnie. Funkcjonariusz pytał mnie, czy już będę „grzeczny", bo jak nie, to będzie jeszcze gorzej. Inny w tym czasie wyjął paralizator z szuflady biurka, ukucnął przy moich nogach i włączył go. Słychać było trzask iskier, powiedział, że wsadzi mi go w odbyt, jednak tego nie zrobił. Po tym zdjęto mi kajdanki, pozwolono wstać. Zadzwonili po innego funkcjonariusza, który miał mnie odprowadzić na celę. Czekałem na jego przyjście, wtedy jeden z torturujących mnie funkcjonariuszy opluł mnie...

Mężczyzna opowiada też o innych przypadkach torturowania osadzonych, które jego zdaniem miały miejsce w Barczewie. — Siedziałem jakiś czas naprzeciwko cel osób świeżo przybyłych... Obok znajdowała się świetlica, w której był rower stacjonarny, na którym były ślady po kajdankach, obok była rozlana woda. Zawsze tak było po tym, jak ktoś krzyczał z bólu — opowiada. — Wieczorami chodziliśmy na świetlicę ćwiczyć i wiedzieliśmy, gdzie torturują osadzonych z cel przejściowych. Świetlica jest niemonitorowana, tak samo jak cele przejściowe dla skazanych. Te tortury i poniżanie trwają już od kilku lat, do tej pory jednak nic nie wydostało się za mury więzienia. — dodaje.

JOANNA KARZYŃSKA

eprasa.pl 084847cecd

DZIEWIĄTKA NIE JEST PRZYPADKOWA

Światowy Dzień FAS obchodzony jest 9 września od 1999 roku. Dziewiątki nie są przypadkowe, nawiązują do ważnej zasady: 9 miesięcy ciąży bez alkoholu, bo — jak przypominają specjaliści — bezpieczna dawka alkoholu w ciąży nie istnieje.

O godzinie 9:09 dnia 9 września 1999 roku w Auckland w Nowej Zelandii zabrzmiały dzwony w Kościele Metodystów — od tego momentu co roku obchodzony jest Światowy Dzień FAS. Z ideą jego ustanowienia wystąpiło troje rodziców z Toronto, których adoptowane dzieci cierpiały z powodu alkoholowego zespołu płodowego. W Polsce po raz pierwszy Światowy Dzień FAS odbył się dopiero w roku 2004.

O tym, jak niebezpieczne jest spożywanie alkoholu przez ciężarne kobiety, rozmawialiśmy między innymi z Marią Fischer, specjalistką pediatrą, która zaznacza: — Edukacja na temat alkoholowego zespołu płodowego powinna zacząć się już w szkole.

— Większość mam spożywających alkohol w ciąży nie zdaje sobie sprawy z tego, że alkohol tak bardzo uszkadza mózg dziecka. Uszkodzenie mózgu przez alkohol jest trwałe. Myślę, że gdyby świadomość na ten temat była większa, duża część kobiet nie spożywałaby go, będąc w ciąży. Problem FAS poruszany jest od dawna, ale tylko w niektórych kręgach, a edukować na temat alkoholowego zespołu płodowego — moim zdaniem — trzeba już uczennice i uczniów ostatnich klas szkoły podstawowej, a już na pewno szkół średnich. Może dzięki temu w głowie przyszłej mamy czy ojca w odpowiednim czasie zapali się lampka? — zastanawia się lekarka.

I zaznacza, że niezwykle ważne jest już świadome planowanie ciąży, ponieważ pierwsze tygodnie są kluczowe dla rozwijającego się w łonie matki dziecka.

Warto podkreślić, że FASD (z angielskiego: Fetal Alcohol Spectrum Disorder — Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) dotyczy nie tylko dzieci kobiet pijących ryzykownie, ale też tych, które alkohol spożywały sporadycznie.

— Mamy dziś stuprocentową pewność, że każda ilość spożytego alkoholu może zaszkodzić w rozwoju mózgu dziecka, a spektrum FAS jest bardzo szerokie — informuje Maria Fischer.

A Kamila Balcerowicz, specjalistka w dziedzinie pediatrii i neonatologii, wyjaśnia: — FAS to nie tylko cechy wizualne, ale też zaburzenia zachowania, dysfunkcja zmysłu wzroku i słuchu, zaburzenia przewidywania bliższej lub dalszej przyszłości, problemy z nauką, pamięcią, koncentracją, odnajdywaniem się w społeczeństwie czy zaburzenia emocji — lista jest długa. Bywa tak, że nie widać u dziecka zewnętrznych cech FAS, co nie oznacza, że alkohol nie uszkodził jego mózgu.

— W społeczeństwie nadal krąży kilka mitów, ale jako lekarze absolutnie sprzeciwiamy się spożywaniu alkoholu w ciąży. Wszystkie mamy muszą wiedzieć o tym, że gdy spożywają alkohol w ciąży, narażają swoje dziecko na ogromne niebezpieczeństwo i problemy, które towarzyszyć mu będą do końca życia. Należy mieć świadomość, że używki nie są obojętne na zdrowie ani mam, ani dzieci — zanim sięgniemy po papierosa lub alkohol, warto trzy razy przemyśleć tę decyzję — podkreśla Kamila Balcerowicz.

Jej słowa potwierdza ginekolog Maksymilian Kurkowski: — To prawda, musimy te mity obalać. Kultura picia to ładne określenie, ale w przypadku alkoholu trudno mówić o kulturze. Jesteśmy trochę mamieni hasłami reklamowymi i ładnymi, kolorowymi butelkami, ale pamiętajmy — alkohol jest trucizną. Wino nie jest lekarstwem na trawienie i problemy z ciśnieniem, podobne działanie będzie miał sok winogronowy pozbawiony procentów. Nie wierzmy w to, że alkohol może mieć jakiekolwiek zbawienne działanie, zwłaszcza na przyszłą matkę czy jej dziecko.

W prowadzeniu FASmisji swojej mamie pomaga Hania — to ona przekazuje słuchaczom, że nie ma bezpiecznej dawki i najbezpieczniej jest po prostu nie pić alkoholu w ciąży

fot. archiwum prywatne

TO ICH WSPÓLNA FASMISJA

— Mamo, może zacznij mówić ludziom o tym, czym jest FAS, żeby było nam w życiu łatwiej — te słowa od swojego syna usłyszała kilka lat temu Małgorzata Korolczuk, która za jego namową zaczęła szerzyć wiedzę na temat tego, jak potworną krzywdę u dzieci może spowodować spożywany przez ciężarne kobiety alkohol.

Pani Małgorzata i jej mąż są rodzicami dwójki adoptowanych dzieci — zarówno dziewczynka, jak i chłopiec, którzy znaleźli w ich ramionach bezpieczną przystań, cierpią z powodu FAS.

Syn państwa Korolczuk został zabrany z rodzinnego domu, gdy miał zaledwie trzy miesiące — był tam alkohol, FAS stwierdzono u części jego rodzeństwa, ale mimo to Karola pod tym kątem nie przebadano. Do państwa Korolczuk chłopiec trafił, mając nieco ponad rok, a na właściwą diagnozę czekał kilka dobrych lat.

— Kiedyś sama nie do końca wiedziałam, czym jest FAS. Nasz syn sprawiał pewne problemy od początku — bił i gryzł inne dzieci, miał problemy z koncentracją, nie potrafił usiedzieć w miejscu. W szkole podejrzewano zespół Aspergera, autyzm... Aż pod koniec 2019 roku usłyszeliśmy diagnozę: alkoholowy zespół płodowy — opowiada pani Małgorzata.

Jeżeli chodzi o córkę państwa Korolczuk, tak jak inne dzieci swojej biologicznej matki, została jej odebrana. Miała wtedy tylko siedem miesięcy; dziś jest uśmiechniętą pięciolatką, ale jej stan jest znacznie gorszy niż stan chłopca. Dziewczynka musi mierzyć się z wieloma poważnymi trudnościami.

— Przykro mi, że w naszym społeczeństwie tak mało mówi się o FAS — przyznaje pani Małgorzata.

Jej słowa trafiają w sedno, zwłaszcza gdy spojrzy się w statystyki, które mówią, że na świat przychodzi aż dziesięć razy więcej noworodków z alkoholowym zespołem płodowym niż z zespołem Downa, o którym słyszał właściwie każdy.

— Te dzieci zostały skrzywdzone przez swoich rodziców, zanim jeszcze się urodziły; teraz my — jako ich opiekunowie, ich nowe rodziny — musimy im zapewnić bezpieczne i dobre życie — podkreśla Małgorzata Korolczuk.

Pani Małgorzata — zainspirowana przez swoje dzieci — edukuje na temat FAS. Oprócz webinarów, czyli wykładów w internecie, odwiedza też szkoły, opowiadając o tym, czym jest płodowy zespół alkoholowy i z czym muszą mierzyć się dzieci, u których go zdiagnozowano. W planach ma stworzenie fundacji, której celem będzie edukowanie na te niezwykle ważne tematy.

KAMILA KORNACKA

Więcej na temat FAS dowiecie się z FB: FASmisja.

REKLAMA

103623otbr-e-M

eprasa.pl 084847cecd

POLITYKA I MORALNOŚĆ

Czas kampanii wyborczych różnych komitetów, partii i osób rozpoczęty. Nie ukrywam, że i ja będę miała w kampanii swój udział, jako kandydatka do Sejmu. Co prawda z podrzędnego miejsca, ale za to z porządnej partii, do której choć nie należę, bo jestem bezpartyjna, to jednak podzielam jej przesłanki ideowe i programowe. Polityką interesuję się od dawna. Już jako młoda dziewczyna tłumaczyłam na polski nieznane w Polsce teksty z dziedziny polityki. Potem zostałam jedną z najmłodszych posłów „mojej" III kadencji Sejmu. Poniższy tekst przetłumaczyłam wiele lat temu tuż przed wyborami, w których wtedy brałam udział. Dziś do niego powracam ku pamięci mojej i kandydujących kolegów, przyszłych posłów i senatorów.

Dr hab. Zdzisława Kobylińska
nauczyciel akademicki w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UWM, filozof, etyk, pedagog, publicystka, posłanka na Sejm III kadencji

Tekst ten to fragment dzieła „Politica e morale" z 1938 r. Luigiego Sturza, włoskiego działacza politycznego, założyciela Partito Popolare Italiano, która była prekursorką Partii o nazwie Democrazia Cristiana. Sturzo to dla mnie wzór polityka, który umiał połączyć w jedno moralność i politykę. Kiedyś napiszę o nim szerzej jako jedna z nielicznych badaczy propagujących tę postać w Polsce. Pytał on: „Dlaczego wciąż mówimy o polityce i moralności jako o dwóch rzeczywistościach sobie przeciwstawnych, które nigdy nie będą ze sobą zgodne? Dlaczego polityka jest w taki sposób deprecjonowana i jest synonimem oszustwa? Chcę nadać polityce jej właściwe znaczenie". Poniżej rady, jakich Sturzo udzielał przyszłym i obecnym politykom:

1. Politykę można nazwać sztuką przypuszczalnego pożytku zaaplikowaną do spraw publicznych.

2. Społeczeństwo bazuje na zasadach dotyczących porządku, administrowania i obrony publicznej; użyteczność publiczna polega na poszukiwaniu środków i celów odpowiadających samej naturze społeczeństwa.

3. Nie wszyscy umieją uprawiać politykę, lecz tylko ci, którzy posiadają odpowiednie zdolności. Tak jak każda sztuka, również polityka ma swoich wielkich twórców i rzemieślników; oczywiście są tam również wyrobnicy; publiczność wybiera swoich ulubieńców również spośród wyrobników.

4. Pierwszą zasadą sztuki politycznej jest być szczerym i uciekać przed udawaniem; obiecywać mało i dotrzymać tego, co się obiecało.

5. Uważa się, że kłamstwo jest w polityce nieodzowne; tak nie jest. Kłamstwo zawsze wychodzi na jaw. Oprócz tego, że z natury jest niemoralne, częściej przynosi szkodę niż pożytek. O ile jest prawdą, że Bismarck radził używać w dyplomacji prawdy, aby myślano coś przeciwnego, dokładniejsze jest stwierdzenie, że w dyplomacji prawda jest środkiem, który prędzej czy później przynosi swoje nieocenione owoce zrozumienia, zaufania, sympatii i solidarności.

6. Prawdomówność nie nakazuje ujawniania sekretów lub robienia niestosownych oświadczeń. Milczenie jest złotem zwłaszcza w polityce: dzisiaj mówi się za dużo, więc używa się prawd, półprawd, prawd pozornych, udawania i fałszu. Sztuka polityczna uczy mówić to, co konieczne; przemilczać to, czego nie należy ujawniać; unikać kłamstwa i znajdować sposób unikania oświadczeń, które nie prowadziłyby do celu. Bez długiej edukacji nie osiąga się tego łatwo.

7. Łatwiej jest od „nie" przejść do „tak", niż od „tak" wycofać się do „nie". To mądra rada: nie podejmować zobowiązań, dopóki się na czas nie rozważyło i nie nabrało przekonania, że jest się w stanie dotrzymać podjętego zobowiązania.

8. „Nie" kosztuje więcej niż „tak", ale często „nie" jest korzystniejsze niż „tak". Mając na uwadze łatwość stawiania państwu uciążliwych żądań i wątpliwą moralność proszących, „nie" jest obowiązkowe, a „tak" jest szkodliwe. Człowiek polityki nie może się bać mówić „nie" częściej niż „tak". Oprócz poczucia obowiązku „nie" powiedziane uprzejmie, ale zdecydowanie powiększa zaufanie i szacunek.

9. O polityku niepewnym i niezdecydowanym – jeżeli nie ma bardzo wielu dobrych cech, uczciwości, dobrego gustu, zdolności syntezy, autorytetu moralnego, zasług społecznych – można powiedzieć, że jest człowiekiem przegranym. Niestety, również dobre przymioty mogą być po części zdewaluowane przez negatywną cechę, która się stanie piętą Achillesa.

10. Okazać troskę o małe uczciwe potrzeby pojedynczego obywatela, tak jakby chodziło o ważne interesy, jest dobrą metodą w polityce. Dante wychwala Trajana za wysłuchanie staruszki w chwili wymarszu na wojnę.

11. Troska o szybkie załatwianie spraw, zwłaszcza gdy dotyczą one pojedynczych obywateli, to dobra polityka. Jeśli wynik jest negatywny, uniknie się oczekiwania, które powiększa nadzieje i strapienia; jeśli wynik jest pozytywny, będzie się miało pożytek z oddania sprawiedliwości bez trwonienia na zwłokę, która dla oczekującego jest zawsze długa i męcząca.

12. Nie otaczaj się pochlebcami. Pochlebianie szkodzi duszy, pobudza próżność i fałszuje rzeczywistość. Przyjaciel pochlebca nie jest już przyjacielem i należy mieć się przed nim na baczności: może prosić o coś, czego nie powinno mu się udzielić. Jeśli już mu się na coś pozwoli, to nie ze względu na przyjaźń, lecz ze względu na pochlebstwa.

13. Od pierwszej chwili, gdy znalazłeś się u władzy, odrzucaj wszelkie propozycje, które zmierzają do nieprzestrzegania prawa pod pretekstem korzyści politycznych. Moralne powiązania z innymi, kolegami i podwładnymi, wynikające z naruszenia prawa, będą jak łańcuch; współwinni zażądają od ciebie jego ceny. Po pierwszym nastąpią kolejne naruszenia prawa.

14. Nie obiecuj tego, o czym się wątpi, że można tego dotrzymać; nie pokładaj ufności w upływie czasu, szukając sposobu niedotrzymania tego, coś obiecał.

15. We wszystkich sprawach należy oszacować czas „techniczny" potrzebny do ich załatwienia, tak aby ujrzeć ich rezultat z pewnego dystansu. Malarz odnawiający sklepienie i ściany kościoła albo jakiejś wielkiej sali musi zachować wyczucie odległości miejsca obserwatora; tak samo musi postępować polityk.

Na dodatek trzeba oszacować czas „polityczny" do psychicznego przygotowania współpracowników i społeczeństwa; czas „parlamentarny" w przypadku demokracji i czas „przedsionków" w przypadku dyktatury. To jeszcze za mało. Trzeba też przewidzieć czas „biurokracji", najdłuższy i najbardziej stracony. Dopiero na końcu przychodzi czas „techniczny" na realizację. Kto chce zlikwidować jeden z tych czasów, często marnuje całe zamierzone dzieło, a nawet całą swą politykę i siebie samego.

16. Nie odkładaj na jutro tego, co możesz zrobić dzisiaj; ale nie rób dzisiaj w pośpiechu tego, co możesz zrobić jutro spokojnie.

17. Cierpliwość polityka powinna naśladować cierpliwość Boga w stosunku do ludzi. Nigdy nie należy tracić odpowiedniej chwili, lecz zawsze chwytać właściwy moment na nagrodę lub karę.

18. Nie ma współpracy bez zaufania. Kiedy się dowiesz, że twój współpracownik nie jest lojalny, tego samego dnia znajdź sposób na pozbycie się go jak najszybciej i już nigdy więcej nie przyjmuj go z powrotem.

19. Nie zasłaniaj swym autorytetem błędów twoich podwładnych; pozwól wymiarowi sprawiedliwości na surowość również w stosunku do nich.

20. Staraj się nie pisać nigdy rzeczy, które chcesz zachować w tajemnicy. Kiedy piszesz, myśl o tym, że kartka może być przeczytana przez człowieka niedyskretnego. W każdym razie unikaj niekoniecznych poufałości.

21. Jeżeli chcesz dochowania tajemnicy, nie zawierzaj jej nikomu, nawet najbardziej bliskiej osobie. Jeżeli jesteś zmuszony się zwierzyć, znajdź sposób, aby to zrobić bez świadków, również wtedy, gdy trzeba dopuścić do tajemnicy więcej niż jedną osobę.

22. Jeżeli poniosłeś w polityce porażkę i nie chcesz rewanżu, przyjmij ją z pogodnym obliczem. Jeżeli zamierzasz się zrewanżować, wiedz, że nie będziesz się mógł zatrzymać w pół drogi, lecz będziesz musiał pójść na całego. Jeżeli znowu przegrasz, przyjmij konsekwencje i wycofaj się z rywalizacji.

23. Nie myśl, że jesteś niezastąpiony, bo od tego momentu popełnisz wiele błędów. Jeżeli są tacy, którzy ci takie rzeczy mówią, unikaj ich jak nieprzyjaciół: wyprowadzą cię w pole.

24. Twoich współpracowników w rządzie, na ile to możliwe, zjednaj sobie jako przyjaciół, ale nigdy jako faworytów. Przyjaciel, który prosi za dużo, musi być trzymany na dystans. Przysługi, które mogą uzyskać przyjaciele, muszą być sprawiedliwe, w ramach prawa, i takie, aby nie powodowały słusznych niechęci.

25. Lepiej jest trzymać krewnych z daleka od sfery interesów państwowych, chyba że już znajdują się w tej orbicie z własnej zasługi; nawet nie chcąc tego, zawsze stanowią pewne ryzyko. I jeżeli znajdą się w gronie współpracowników, złatwością nadużywają pokrewieństwa. Nepotyzm zawsze przynosił szkody (był niebezpieczny).

26. Nie należy lekceważyć opinii i pomocy roztropnych kobiet, które interesują się sprawami publicznymi. One widzą rzeczy z konkretnych punktów widzenia, które mogą przeoczyć mężczyźni; pomaga im bardziej intuicja niż argumenty, bardziej uczucie niż doświadczenie. Należy jednak unikać nimf Egerii, zwłaszcza tych zaangażowanych w prowadzenie polityki ze światowych salonów.

27. Kto jest zbyt przywiązany do pieniędzy, niech nie zajmuje się polityką ani niech się nie ubiega o rządowe stanowiska. Miłość pieniądza doprowadzi do bardzo ciężkiego zaniedbywania obowiązków.

28. W przemówieniach unikaj rozwijania dalekosiężnych planów i programów, pamiętając, że także politycy mogą znacznie mniej, niż im się wydaje i w czasie znacznie dłuższym od tego, na jaki liczą. Pozwól przemawiać faktom: to korzystniejsze i bardziej przekonujące.

29. Kiedy tłum cię oklaskuje, myśl o tym, że ten sam tłum może stać się twym wrogiem; nie chełp się, gdy jesteś chwalony, i nie trap się, gdy jesteś prześladowany.

30. Robienie każdego wieczoru rachunku sumienia jest dobrym sposobem nawet dla polityka; tak jak przydatne jest robienie dobrych postanowień. Jeżeli pomimo to wieczorem masz ręce puste z powodu niezrealizowania dobrych postanowień poranka, pomyśl, że to zdarza się wielu i pomaga zachować pokorę nawet wtedy, gdy ludzka chwała unosi się wokół naszej małej głowy".

Te konkretne sturcjańskie rady, jak widać, mogą i obecnie być swoistym „katechizmem politycznym". Nie straciły bowiem nic ze swej aktualności i świeżości, także i dziś. Świadczy to o tym, że koncepcja polityki księdza z Caltagirone była przemyślana wieloaspektowo i że przemawiała przezeń długoletnia praktyka jako wybitnego polityka i zarazem obserwatora, których treści swych wskazań zanotowanych w tych trzydziestu punktach nie wypracował tylko w zaciszu swojego gabinetu, lecz na politycznych agorach w oparciu o niezwykłą wrażliwość polityczno-społeczną.

eprasa.pl 084847cecd

11 LAT DLA PIRATA DROGOWEGO

ZBIGNIEW G. W WIĘZIENIU MA SPĘDZIĆ 11 LAT I JUŻ NIGDY NIE SIĄDZIE ZA KIEROWNICĄ. TO KARA ZA ŚMIERĆ WERONIKI I SEBASTIANA. RODZEŃSTWO ZGINĘŁO, BO ZBIGNIEW G. JECHAŁ JAK WARIAT. SĄD REJONOWY W OLSZTYNIE NAKAZAŁ TYMCZASOWE ARESZTOWANIU SKAZANEGO.

Fot. Kamil Fory

Jeżeli wyrok się uprawomocni, to Zbigniew G. trafi na 11 lat do więzienia i straci prawo jazdy

Ta sprawa poruszyła cała Polskę. Proces trwał blisko dwa lata. Z rozprawy na rozprawę na jaw wychodziły nowe informacje. Oskarżony, po wpłaceniu kaucji, odpowiadał z wolnej stopy. Tylko raz pojawił się w sądzie. Nie było go także na ogłoszeniu wyroku. Teraz za kratami ma odsiedzieć 11 lat. Sąd, oddzielnym postanowieniem, zamienił też wolnościowe środki zapobiegawcze na areszt.

— Istnieje obawa, że oskarżony może unikać odbycia kary. Dlatego wolnościowe środki sąd swoim orzeczeniem zamienia na 6 miesięcy aresztu — stwierdziła sędzia Joanna Urlińska.

Przypomnijmy. Do wypadku doszło w listopadzie 2021 roku na skrzyżowaniu ulic Bałtyckiej i Rybaki. Zbigniew G. pędził jak szalony swoim audi A8, łamiąc kolejne przepisy ruchu drogowego. Pedał gazu dociskał nawet do 192 km na godzinę.

— Oskarżony uniemożliwił kobiecie kierującej samochodem Audi A6 bezpieczne wykonanie prawidłowo rozpoczętego manewru zmiany kierunku jazdy, dokonanie przez nią oceny prędkości, z jaką z naprzeciwka poruszał się kierowany przez niego pojazd oraz ustąpienie mu pierwszeństwa przejazdu. W rezultacie Zbigniew G. z bardzo dużą siłą uderzył w bok samochodu osobowego Audi A6 — przypomniała, uzasadniając wyrok, sędzia Joanna Urlińska.

Zbigniew G. po wypadku zobaczył, co się stało, wrócił do auta po portfel i uciekł do lasu. Dwa dni był poszukiwany. Dopiero po tym czasie pojawił się w szpitalu, a personel medyczny wezwał policję. Według prokuratora, który żądał dla Zbigniewa G. 12 lat więzienia, ale także według biegłych, pirat drogowy działał w pełni racjonalnie: nie wziął telefonu, by nie namierzyła go policja, za to zabrał portfel, bo wiedział, że będą mu potrzebne pieniądze.

Podczas przesłuchań Zbigniew G. twierdził, że nic nie pamięta. Sędzia podczas ogłaszania wyroku podkreśliła, że ucieczkę z miejsca i spokojne zachowanie oskarżonego nie tylko nagrały kamery, ale relacjonowali także liczni świadkowie, którym mówił o wypadku jeszcze zanim oddał się w ręce policji.

Zbigniew G. był zawodowym kierowcą, prawo jazdy miał od wielu lat. Był wielokrotnie karany za wykroczenia drogowe, kiedy jeździł autem osobowym i motorem. W pewnym okresie nawet co miesiąc. Świetnie znał okolicę, w której doszło do wypadku, bo mieszkał w pobliżu. Wiedział, że to niebezpieczne miejsce.

Sędzia, opisując zachowanie sprawcy wypadku, nie ukrywała irytacji. Podkreślała kilkukrotnie, że kara jest adekwatna do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości popełnionego czynu, rodzaju naruszenia zasad bezpieczeństwa, spowodowanych skutków tego zdarzenia, a także jego zachowania po popełnieniu przestępstwa. Było widać emocje, kiedy mówiła o zmianie środka zapobiegawczego z poręczenia na areszt.

— Oskarżony planował zagraniczny wyjazd z rodziną na wakacje. To stoi w sprzeczności z jego deklaracją o złej sytuacji finansowej, świadczy o dobrym stanie zdrowia i uprawdopodabnia możliwość uchylania się od odbycia wyroku — powiedziała sędzia Joanna Urlińska.

Sąd zasądził od Zbigniewa G. na rzecz oskarżycieli posiłkowych, którymi w procesie byli brat i rodzice zabitego rodzeństwa, nawiązki po 10 tys. zł. Został obciążony również kosztami sądowymi. Ma także dożywotni zakaz kierowania pojazdami mechanicznymi. Wyrok nie jest prawomocny.

— Werdykt sądu jest bardzo bliski naszym oczekiwaniom. Nie będziemy się od niego odwoływali — powiedział nam prokurator Arkadiusz Szulc.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

JAK DOJECHAĆ NA ODPUST W GIETRZWAŁDZIE?

Niedzielnej mszy odpustowej w Gietrzwałdzie, która rozpocznie się o godzinie 11.00, będzie przewodniczył ordynariusz warszawski biskup Romuald Kamiński. Jednak uroczystości rozpoczną się już w sobotę mszą o godzinie 18.00. Tu liturgii połączonej z Nieszporami ku czci Matki Bożej Gietrzwałdzkiej będzie przewodniczył biskup pomocniczy archidiecezji warmińskiej ks. Janusz Ostrowski. O 21.00 rozpocznie się Różaniec i Apel Maryjny przy kaplicy objawień, a na 21.30 zaplanowano początek czuwania modlitewnego. Sobotnie uroczystości zakończy Eucharystia odprawiona o północy przy kaplicy objawień.

Organizatorzy uroczystości zaapelowali, aby wierni uczestniczący w centralnej mszy przybyli na błonia co najmniej godzinę wcześniej. Ma to ułatwić zajmowanie miejsc w sektorach, tak by wszyscy mogli w skupieniu przeżyć uroczystość. W niedzielę uroczystości już o godz. 10.00 rozpocznie modlitwa różańcowa.

Organizatorzy przygotowali dla przybywających tego dnia go Gietrzwałdu pielgrzymów specjalne parkingi. Usytuowane one będą w samym Gietrzwałdzie, jak i jego okolicach. Służby porządkowe apelują o uważność, ponieważ tego dnia organizacja ruchu w Gietrzwałdzie i na okolicznych drogach będzie zmieniona, a ruchem będą kierować policjanci.

— Organizacja ruchu będzie taka sama, jak w ostatnich sześciu latach — przypomina podinspektor Piotr Godlewski, naczelnik wydziału ruchu drogowego Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie. Pierwszy wjazd od Olsztyna przeznaczony jest wyłącznie dla pielgrzymek pieszych i pojazdów komunikacji publicznej. Środkowy to wyjazd komunikacji publicznej, ostatni (czyli od strony Ostródy) zaś to wjazd awaryjny. Wszelkie inne pojazdy będą wjeżdżały do Gietrzwałdu wjazdem przez Woryty. Wyjazd z Gietrzwałdu będzie odbywać się z parkingów dwoma pasami do skrzyżowania obok bazyliki, skąd ruch będzie kierowany w lewo w kierunku Olsztyna i w prawo w kierunku Ostródy.

Będą uruchomione dwie specjalne linie autobusowe: G-1 oraz G-2. Pierwsza do Gietrzwałdu dojedzie z Dworca Głównego, druga z tymczasowej pętli na Pieczewie.

— Na linii specjalnej nie obowiązują bilety okresowe, w tym m.in. miesięczne czy 24-godzinne, ani darmowe przejazdy dla osób powyżej 70 roku życia — mówi Michał Koronowski, rzecznik prasowy Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie.

Rano zrealizowanych zostanie 11 kursów G-1 i 8 G-2. Następnie zrealizowane zostanie po 1 kursie G-1 i G-2 z Gietrzwałdu o godz. 11 dla pielgrzymów, którzy uczestniczyli we wcześniejszej mszy. Od około 12.40 (po zakończeniu głównych uroczystości) do 15 realizowane będą kursy powrotne z częstotliwością ok. 10-15 minut na każdej linii G-1 i G-2. Łącznie po południu zaangażowanych będzie 16 pojazdów przegubowych.

Pielgrzymi do Gietrzwałdu docierają także pieszo. Na miejsce uroczystości idą nie tylko z Olsztyna. Najdłuższą, bo liczącą ponad 130 km trasę mają do pokonania pątnicy z IX Żuławskiej Pielgrzymki Pieszej od ujścia Wisły do Gietrzwałdu. Uczestniczy w niej 40 osób. Dziennie idą około 30 km. Ostatniego dnia przejdą drogę z Rentyn do Gietrzwałdu.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

CENY BILETÓW

Cena biletu normalnego to 12 zł – należy zakupić 3 bilety jednorazowe po 4 zł, ulgowego zaś to 6 zł – zakup 3 biletów po 2 zł. W dniu odpustu zakup biletów możliwy będzie wyłącznie w biletomatach na przystankach (gotówka i karta) oraz w autobusach (tylko karta). Do dyspozycji są także aplikacje mobilne.

UWAGA: nie będzie prowadzona sprzedaż za gotówkę. W bilety należy zaopatrzyć się wcześniej.

eprasa.pl 084847cecd

W DOBRYM MIEŚCIE REFERENDUM NIE BĘDZIE

Referendum w Dobrym Mieście w sprawie odwołania urzędującego burmistrza, Jarosława Kowalskiego, nie będzie. Wojewoda warmińsko-mazurski uznał, że uchwała w sprawie referendum została podjęta z rażącym naruszeniem prawa.

Przypomnijmy. Pod koniec lipca, na specjalnie zwołanej sesji, radni w Dobrym Mieście przegłosowali przeprowadzenie referendum w sprawie odwołania burmistrza. Za uchwałą o referendum głosowało 8 na 15 radnych, którzy argumentowali, że chcą referendum z powodu nieudzielenia burmistrzowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach z rzędu.

Nadzwyczajna sesja rady przebiegała w bardzo emocjonalnym, ocierającym się o atmosferę skandalu, tonie. Padały wzajemne oskarżenia. Radne skarżyły się na „nieeleganckie odzywki" burmistrza, zwolennicy burmistrza wytykali opozycyjnym radnym i zwolnionym przez niego urzędnikom wykorzystywanie służbowych komputerów do oglądania pornografii. Na sali obrad interweniowała policja.

— Uchwała została przekazana Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu przez Burmistrza Dobrego Miasta i zgodnie z przyznanymi uprawnieniami została poddana kontroli pod kątem zgodności z prawem. Wojewoda Warmińsko-Mazurski (...) rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 30 sierpnia 2023 r. stwierdził nieważność uchwały Rady Miejskiej w Dobrym Mieście z dnia 26 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania Burmistrza Dobrego Miasta — poinformowała nas Elżbieta Sobańska, dyrektor Wydziału Prawnego i Nadzoru Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Zdaniem wojewody uchwała została podjęta z „rażącym naruszeniem prawa". Radni opozycji nie wpisali do uchwały, czego dotyczy przyjęty przez nich dokument, nie załączyli też wymaganych prawem wzorów karty z pytaniem referendalnym. Nowej uchwały referendalnej radni już nie zdążą przyjąć. Powodem jest kalendarz wyborczy. Referendum musi się odbyć nie później niż 8 miesięcy przed kolejnymi wyborami samorządowymi, a te będą już na wiosnę 2024 roku.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

XXXII „POLSKIE DAVOS"

XXXII Forum Ekonomiczne w Karpaczu zakończone. To już piąty raz, kiedy spotkaliśmy się na Dolnym Śląsku po przenosinach z Krynicy, gdzie odbyły się wcześniejsze edycje międzynarodowej konferencji zwanej dość powszechnie i pewnie z niewielką przesadą „Polskim Davos". Nie będę wchodził w powody, dla których prestiżowe Forum przeniosło się z Małopolski na Dolny Śląsk. Jedno jest jasne: dla włodarzy Dolnego Śląska – na poziomie Sejmiku i poszczególnych jego miast – karpackie Forum Ekonomiczne traktowane jest jako dobra inwestycja i jednocześnie jako szansa na promocję.

Mnie jednak interesuje znacznie bardziej merytoryczna zawartość setek (dosłownie!) paneli, którym przysłuchiwało się, często czynnie, przeszło 5 tysięcy (sic!) uczestników.

Forum ma charakter międzynarodowy. Wielu prelegentów i gości to ludzie spoza Polski. Ja sam moderowałem debatę w dwóch panelach – oba w języku angielskim – które zgromadziły prelegentów z dwóch kontynentów: Europy i Azji. Jednak wiem, że wśród gości Forum byli też reprezentanci co najmniej innych dwóch kontynentów: Ameryki Północnej i Afryki.

O ile w poprzednim, XXXI Forum Ekonomicznym prowadziłem dwa panele, a w trzecim byłem uczestnikiem, o tyle tym razem pobiłem mój prywatny rekord, bo miałem przyjemność prowadzić aż cztery debaty. Jak wspomniałem, dwie z nich

poświęcone były sprawom międzynarodowym. Pierwsza dotyczyła relacji Polska/Unia Europejska-Azja Środkowa (dawna Azja sowiecka). Drugi panel natomiast poświęcony był Turcji, w tym relacjom bilateralnym Warszawa-Ankara, a także relacjom Turcja-UE oraz Turcja -kraje Azji Centralnej, w której większość krajów (Kazachstan, Kirgistan, Turkmenistan, Uzbekistan) wywodzi się z kultury tureckiej i tureckiego języka, a teraz tworzą oficjalną organizację skupiającą państwa, które odwołują się właśnie do tureckiego dziedzictwa (poza wspomnianymi krajami i oczywiście Turcją, należy do nich również Azerbejdżan, a na prawach członków stowarzyszonych także... Węgry i Turecka Republika Cypru Północnego).

Dwa pozostałe panele dotyczyły sportu, a konkretnie siatkówki oraz systemu finansowania sportu. O ile w poprzednich panelistami byli głównie cudzoziemcy, to w tych „sportowych" byli sami Polacy.

Jednak szczególna wartość takich konferencji, jak „Polskie Davos" polega na kuluarach, kontaktach międzyludzkich i tzw. networkingu. Także pod tym względem były to ważne trzy dni. Do zobaczenia w Karpaczu za rok.

RYSZARD CZARNECKI

PROMOCJA

4423otbp-e -P

eprasa.pl 084847cecd

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE

TE DZISIEJSZE DZIECI

Z jednej strony współczesna młodzież jest bezgranicznie ufna we własne nieograniczone możliwości. Czuje, że świat stoi przed nimi otworem — a z drugiej na rower nie siada bez kasku i nakolanników. Kim są młodzi ludzie lat 20. XXI wieku i co z nich wyrośnie...?

Z jednej strony głodni wiedzy i nowych umiejętności, z drugiej — wiele spraw i zjawisk poznają jedynie powierzchownie, czasem tylko po to, by się popisać, że już „zaliczyli", choćby lekcję baletu czy jazdy konnej. Świat stoi otworem? Oczywiście, tyle że podróże do najdalszych miejsc i kurortów „all inclusive" wcale nie oznaczają poznawania tego świata. Nader często szczególnie ci młodzi pseudoglobtroterzy, zapytani o konkretne wspomnienia i wiedzę o miejscu — niewiele mają do powiedzenia; jak już, to do pokazania mają parę słit foci z rąsi, nie bardzo wiedzą na tle czego, ale grunt, że to ponoć jakiś chodliwy widok jest, coś tam było w historii czy może jakiś to cud natury jest...?

Czy to są przypadki jednostkowe, czy jednak trend? A jeśli trend — czego my, pokolenie ich rodziców, możemy się po nich spodziewać?

KILKA STRON

— Tych stron, z których moglibyśmy analizować współczesną młodzież, jest więcej niż te dwie, które ujęła pani w pytaniu — mówi dr Magdalena Sternicka-Kowalska, socjolog z Katedry Socjologii Instytutu Nauk Politycznych UWM w Olsztynie. — Trzeba to jasno powiedzieć: dziś młodzi ludzie są tak różni, że nie da się zaprezentować jednego, spójnego ich obrazu.

I taka opinia wynika z wielu badań. Przykładowo, z opublikowanego w 2016 r. raportu „Świat Młodych" wynika, że osoby między 16 a 29 rokiem życia podzielić można na aż pięć podkategorii młodych, którym nadali umowne nazwy: ziomków, domisi, hipsterów, lajfhakerów i regretów. Każda z tych podkategorii przejawia specyficzne cechy, a dodatkowo między sobą różnią się właściwie wszystkim: standardem życia, kapitałem kulturowym, aspiracjami, pragnieniami, potrzebami, wartościami, sposobami spędzania czasu, światopoglądem, politycznym zaangażowaniem...

Ludzie młodzi to ta kategoria wiekowa społeczeństwa, której zawsze ciekawi są nie tylko naukowcy, ale też ludzie po prostu starsi. Aspiracje młodzieży, wartości, pragnienia, typowe, sposoby zachowania... Zakładamy przecież, że to oni wkrótce będą urządzać nasz świat. Po swojemu i wedle własnych pomysłów, ale i kręgosłupów moralnych. Bacznie się im przyglądając, chcemy choć trochę przybliżyć się do odpowiedzi na pytanie o to, jaki ten świat już niedługo będzie: lepszy czy gorszy, bezpieczniejszy czy przerażający. — I na podstawie istniejącej wiedzy o młodych możemy wprawdzie kreślić rozmaite scenariusze przyszłości, ale moim zdaniem pewni możemy być tylko tego, że ten świat będzie po prostu inny — mówi dr Sternicka-Kowalska.

— Natomiast co do pierwszego pytania, porusza w nim pani ważne i wyraźne tendencje, których skalę występowania wprawdzie trudno dokładnie oszacować, ale o tym, że nie są to przypadki jednostkowe, świadczą wyniki wielu socjologicznych badań nad młodzieżą — przyznaje dr Sternicka-Kowalska. — Pierwsza tendencja rzeczywiście przejawia się w tym, że część dzisiejszej młodzieży bezgranicznie ufa we własne nieograniczone możliwości i czuje, że świat leży u ich stóp. Wynika ona, jak sądzę, z postępującej indywidualizacji oraz ideologii sukcesu, pod której dominacją wszyscy się obecnie znajdujemy. Także z wiary, że nasze życie zależy tylko od nas, że możemy być kim tylko chcemy, że możemy osiągnąć, co chcemy.

TYRANIA OPTYMIZMU

Całkiem możliwe, że młode pokolenie, a może nawet my wszyscy cierpimy z powodu tzw. tyranii optymizmu, o której już 10 lat temu pisał Stefan Chwin...

Dodatkowo u części młodych to przekonanie jest wyjątkowo silne, bo wpajane jest im od najmłodszych lat. Dzieci wychowywane są do tego, żeby realizować swoje pragnienia, z czym wiąże się oczywiście oczekiwanie na zajęcie w niedalekiej przyszłości wysokiej pozycji społecznej. Uczy się je więc, że są wyjątkowe — tzw. pokolenie płatków śniegu, że wszystko jest możliwe, a ich rozwój, tzw. projekt ja, jest najważniejszy. One same uczą się tego nie tylko w domu i szkole, ale również za pośrednictwem przekazu medialnego: albo pod postacią (super)bohaterów filmów i seriali, albo od podziwianych youtuberów i blogerów, samozwańczych coachów i trenerów personalnych, nawołujących do wewnętrznego przebudzenia, a czasem nawet reklam z ich sloganami „just do it" czy „jesteś tego warta". Oczywiście, że każdy z nas jest na swój sposób wyjątkowy, to prawda. Jednak po pierwsze, ta wyjątkowość nie musi wiązać się z niczym specjalnie wielkim i wartościowym, a po drugie — wyjątkowość wcale nie oznacza, że każdy może osiągnąć sukces. Podobnie prawdą jest, że świat stoi otworem, ale już stwierdzenie, że stoi otworem przed każdym, prawdziwe być przestaje. I może brzmi to brutalnie, ale to jest część rzeczywistości i młodzi muszą zdać sobie z tego sprawę. Im szybciej, tym lepiej. Dla nas i dla nich samych.

Co do drugiej tendencji — tej powierzchowności, namiastkowości, życia dla poklasku — ona w socjologii i w społeczeństwie również jest obserwowalna. — Niektórzy analitycy zagadnienia młodych mówią w tym kontekście o hołdowaniu przez ich część zasadzie YOLO: z angielskiego „you only live once" — żyje się tylko raz — tłumaczy dr Sternicka-Kowalska. — Konkretnie YOLO polega na tym, że dziś młodzi nie przejmują się zbytnio wymaganiami, jakie stawia przed nimi świat, rodzice i nauczyciele. Nie przejmu-

cd. str 14

REKLAMA

Chcesz być jak Iga Świątek lub Hubert Hurkacz?

DOŁĄCZ DO NAS – KLUB TENISOWY CTZ MARIUSZ WRÓBEL PROWADZI NABÓR!

- Różne grupy wiekowe
- Treningi prowadzone według naszej, autorskiej koncepcji
- Każda sesja dopasowana indywidualnie do umiejętności
- Doświadczeni trenerzy z nowatorskimi metodami nauczania

Efekty Cię zaskoczą – może to Ty lub Twoje dziecko zostanie nowym mistrzem Wimbledonu! Korty całego świata czekają!

A dlaczego warto do nas dołączyć?
- Profesjonalne treningi na każdym poziomie
- Dofinansowanie dla wybitnych uczniów i uczennic
- Dołączysz do zawodników z czołówki Polski i Europy

CENTRUM TENISA ZIEMNEGO MW

Centrum Tenisa Ziemnego Mariusz Wróbel

tel. 508 100 992 www.ctzwrobel.com

104923otbr-a-M

eprasa.pl 084847cecd

cd. ze str 13

ją się też specjalnie stanem swojej wiedzy — bywa, że kompletnie nie mają pojęcia, jak działa świat i społeczeństwo. Brak u nich też pogłębionej autorefleksji. Nie mają wysokich ambicji, zadowalają się popularnymi formami rozrywki, ograniczonej zazwyczaj do tej oferowanej przez własnego smartfona, i do większości rzeczy podchodzą „na luzie", bez zbędnego zaangażowania. Podejmują się jednak wielu rzeczy głównie w celu zainteresowania innych. Uwaga innych ma fundamentalne znaczenie dla budowania własnej samooceny i zaspokojenia potrzeby akceptacji, zaś kwestia powierzchowności tego, co się robi, jest rzeczą drugorzędną. Ot, mogę zaprezentować się, szczególnie w mediach społecznościowych i w formie obrazkowej, co studiuję, gdzie byłem, co jadłem i robiłem, oczekując określonej liczby lajków, ale książki z tego nie będzie...

AKTYWNI Z KANAPy

Jednym z przejawów wspomnianej powierzchowności jest również coś, co socjolodzy nazywają slacktywizmem, czyli aktywizmem kanapowym. Taka forma sprawstwa jest według nich najczęstszą strategią działania młodych. W skrócie polega na rozprowadzaniu, udostępnianiu, komentowaniu i lajkowaniu w sieci treści dotyczących najróżniejszych wydarzeń. Oczywiście, dla części młodych jest to tylko element ich głębokiego zaangażowania w daną sprawę, ale część bywa autentycznie przeświadczona, że ratuje świat, udostępniając na Facebooku zdjęcie płonącego lasu czy głodujących dzieci.

— Ta powierzchowność może też wynikać z nadmiernej liczby bodźców i możliwości — uważa dr Sternicka-Kowalska. — Kultura konsumpcyjna bombarduje nas coraz to nowszymi ofertami czegoś do spróbowania. Można się zgubić w tym gąszczu i mieć problem z określeniem, czego tak naprawdę chcemy i co chcielibyśmy zgłębić. Łatwiej robić rzeczy jednorazowo, przeżywać nieustannie coś nowego, gonić za szczęściem... I zupełnie nie myśleć, że paradoksalnie w ten sposób dogonić się go nie da...

— Zwraca pani uwagę na jeszcze jeden aspekt, nieco inny, ale też w moim mniemaniu coś o młodych mówiący — kontynuuje dr Sternicka-Kowalska. — Że młodzi na rower nie siadają bez kasków i nakolanników. Kilka lat temu w Polsce ukazała się książka amerykańskiej psycholog Jean Twenge „iGen. Dlaczego dzieciaki dorastające w sieci są mniej zbuntowane, bardziej tolerancyjne, mniej szczęśliwe — i zupełnie nieprzygotowane do dorosłości". Wynika z niej, że młodzi wyrastają jako osoby ceniące sobie dużo bardziej bezpieczeństwo niż wcześniejsze pokolenia. Dzisiejsi młodzi unikają raczej zachowań ryzykownych, jak seks czy alkohol, więc raczej nie podpiszą się pod popularnym niegdyś hasłem „love, sex and rock&roll". Wprawdzie Twenge badała młodzież amerykańską, ale wiele cząstkowych badań młodzieży, z którymi miałam przyjemność się zapoznać, zdaje się tę tendencję potwierdzać. Prawdopodobnie w ten sposób są właśnie kształtowani od najmłodszych lat — wszędzie czyhają zagrożenia, wszechobecne są nakazy i zakazy w trosce o bezpieczeństwo dzieci, rodzice są nadopiekuńczy, roztaczając nad dzieckiem parasole ochronne. A dzisiejsi młodzi nie mają w sobie znaczącego potencjału buntu — raczej dostosowują się do świata i przestrzegają ustalonych reguł. A może jest im tak po prostu wygodnie, bo nie mają ograniczeń, obowiązków, mają swój wirtualny światek dostępny z kanapy, a rodzice zadbają, żeby było ciepło i przyjemnie — trochę jak w „Tangu" Mrożka, gdy nie ma się już przeciw czemu buntować.

Co więcej, Twenge, jak i wielu innych badaczy, od dłuższego już czasu zauważa, że młodzi ludzie dojrzewają wolniej w sensie społecznym i dłużej unikają odpowiedzialności wiążącej się z dorosłością — nie śpieszy im się z wyprowadzką z domu, z osiągnięciem finansowej samodzielności, a nawet z robieniem prawa jazdy.

RODZIC — TEŻ CZŁOWIEK...

Zastanawiam się, ile jest w tym wszystkim winy rodziców trzymających swoje pociechy pod kloszem, którzy we wszystkich krytykujących, strofujących wychowawcach

Fot. Adobe Stock

trenerach widzą wrogów do wymiany?

— Zacznijmy od tego, że ludzie, aby móc sprawnie funkcjonować w rzeczywistości społecznej, lubią ją sobie maksymalnie upraszczać, co pozwala im na jakąś jej interpretację — wyjaśnia dr Sternicka-Kowalska. — To naturalne. Szczególnie kiedy mamy do czynienia ze zmianami lub pojawianiem się zupełnie nowych zjawisk, których złożoności nie jesteśmy w stanie pojąć. Często więc najprostszą drogą staje się właśnie poszukiwanie winnych danego stanu rzeczy. Tak samo jest w przypadku młodzieży. Najłatwiej jest nam wskazać konkretny podmiot, instytucję, który ponosić ma pełnię odpowiedzialności za to, jaka ta współczesna młodzież jest i dlaczego jest taka roszczeniowa, niesamodzielna czy mało zaangażowana. W ten sposób jedni w pełni obarczają winą rodziców, drudzy — szkołę, jeszcze inni — media cyfrowe. I większość jest przekonana, że ich interpretacja jest słuszna. Tymczasem na pytanie — ile jest winy rodziców w tym, jacy są młodzi — nie sposób jednoznacznie odpowiedzieć, bo rzeczywistość społeczna jest zbyt złożona, aby można było formułować na jej temat proste tezy i wskazywać na wyłączne przyczyny tego rodzaju zjawisk. Nie chcę przez to powiedzieć, że rodzice, będąc zasadniczym ogniwem socjalizacji własnego potomstwa, nie mają na nie wpływu. Wręcz przeciwnie — stanowią bez wątpienia ważny czynnik w zakresie kształtowania postaw, zachowań czy wartości młodego pokolenia. Generalnie jednak obarczanie winą rodziców za konkretne cechy pokolenia jest błędem choćby dlatego, że zakłada, iż wszyscy rodzice wychowują swoje dzieci w jednakowy sposób — co jest nieprawdą. Ponadto czynników kształtujących młodych, poza rodzicami, jest dużo więcej, a każdy wewnętrznie złożony, więc dopiero dogłębna analiza ich wszystkich może dać nam jakiś bardziej rzetelny obraz ewentualnej odpowiedzialności. Dlatego myślę, że nie powinniśmy poszukiwać jakichś konkretnych winnych danego stanu rzeczy, bo takowych po prostu nie ma. Młodzi są odzwierciedleniem świata, w którym żyją w całej jego złożoności i różnorodności, a skoro świat się zmienia — zmieniają się i oni. I to nie jest nic nowego.

A rodzic też człowiek, też popełnia błędy... — A któż ma receptę na bycie dobrym rodzicem? — retorycznie pyta pani socjolog. — Dużo się dziś mówi o nadopiekuńczości rodziców, wyrażającej się w chorobliwej trosce o dobro i bezpieczeństwo dziecka, która rodzić może niesamodzielność, słabość psychiczną i emocjonalną, w skrajnych przypadkach całkowitą nieporadność w rzeczywistości. Ale kolejny temat to też dzieciocentryzm: stawianie dziecka na pierwszym i najważniejszym miejscu w domu, podporządkowywaniu przebiegu życia rodzinnego wyłącznie pod realne i wyimaginowane potrzeby dziecka, co przyzwyczaja go do roszczeniowości przejawianej z czasem również w innych kontekstach i sytuacjach społecznych. Niekiedy problem to wręcz realizacja w procesie wychowawczym „projektu dziecko": wychowanie przestaje być naturalnym etapem życia, zawierającym wiele elementów spontaniczności, ale dokładnie przemyślaną strategią działania, popartą wyborem ściśle przestrzeganego modelu wychowawczego, mającego doprowadzić do zakładanych rezultatów.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

REKLAMA

Zorganizuj
WYMARZONE URODZINY
w uwielbianym przez dzieci i młodzież miejscu!

Jeśli stoi przed Tobą wyzwanie, jakim jest organizacja urodzin, nie mogłeś lepiej trafić! Gwarancja dobrej zabawy oraz świetnych wspomnień.

Podczas imprezy Goście mogą:

- W podziale na drużyny stoczyć emocjonującą bitwę na **Arenie Laser TAG**
- Przeżyć niezapomniane przygody eksplorując nieznane światy i wykonywać wspólne misje z wykorzystaniem **wirtualnej rzeczywistości w naszej sali VR** lub śpiewać w **prywatnej sali karaoke**
- Grać na naszych **ultranowoczesnych automatach biletowych** (w zależności od wybranego pakietu urodzinowego), każdy gość otrzymuje kartę z kredytami.
- W każdym pakiecie **słodkie i słone przekąski, soki, woda i kawa** dla rodziców

ale ZEBRA
Dowiedź się więcej i zarezerwuj
tel: **+48 504 010 547** email: **olsztyn@alezebra.pl**

104823otbr-a -P

eprasa.pl 084847cecd

8 - 14 września 2023

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura
INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl. Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel
ISSN 1643-2460. Skład komputerowy: Magraf, sp.j.

Piątek

20:00 TVP KULTURA

I Bóg stworzył kobietę
Film fabularny, Francja, 1956.

18-letnia Juliette Hardy jest sierotą. Dziewczynę przyjęło na wychowanie bezdzietne, starzejące się małżeństwo Morinów. Interesuje się nią 40-letni Eric Carradine, bogaty właściciel jachtu. Juliette niewiele sobie robi z roztaczanych przez niego perspektyw luksusowego życia...
Bohaterka jego filmu, Juliette, okrzyczana dziewczyną lekceważącą wszelkie zakazy, kierująca się instynktem, w rzeczywistości pod pozorami zepsucia kryła czystość i pragnienie wielkiej miłości. Zakłamaniu otoczenia przeciwstawiała spontaniczność i szczerość odruchów.

Sobota

23:55 TVP 1

Wróg numer jeden
Thriller szpiegowski, USA, 2012.

Kronika wieloletniego polowania na największego i najbardziej poszukiwanego terrorystę świata, Osamę bin Ladena. Tajna misja Centralnej Agencji Wywiadowczej, którą rozpoczęto po ataku terrorystycznym na wieże World Trade Center i Pentagon 11 września 2001 roku, trwała do ostatecznego wyeliminowania Osamy bin Ladena, który 2 maja 2011 r. został zabity w tajnej operacji amerykańskich komandosów. Filmowa historia tej akcji została przedstawiona z punktu widzenia fikcyjnej młodej agentki CIA, Mayi Harris. W tej roli wystąpiła znakomita Jessica Chastain.

Niedziela

20:00 TVP KULTURA

Rzeka życia
Dramat obyczajowy, USA, 1992.

Prawidziwa historia dwóch braci: Normana (Craig Sheffer) i Paula (Brad Pitt), dorastających w dzikiej Montanie, wychowywanych przez surowego ojca, pastora. Paul buntuje się przeciwko ojcu, a rozsądny i zamknięty Norman w głębi duszy podziwia brata za odwagę. To, co ich łączy, to rzeka Big Blackfoot, gdzie w trójkę łowią pstrągi. Na łonie dzikiej przyrody, nietkniętej czasem i cywilizacją, rozgrywa się prawdziwa opowieść o młodzieńczych rozterkach i dylematach, z niezapomnianą rolą Brada Pitta.

Poniedziałek

22:50 TVP KULTURA

Piłkarski poker
Komedia sensacyjna, Polska, 1988.

Laguna, niegdyś sławny piłkarz, którego karierę przerwała kontuzja, pogrąża się w alkoholizmie. Laguna zdaje sobie sprawę z istniejących w piłkarskim światku układów, przekupywania piłkarzy i sędziów, manipulowania ludźmi. Nie chce mieć z tym nic wspólnego. Postanawia w niezwykły sposób ukoronować swoją sędziowską karierę - zadrwić z traktujących go protekcjonalnie działaczy klubowych. Chce doprowadzić do tzw. niedzieli cudów, czyli „ustawić" ostatnią kolejkę rozgrywek ligowych tak, by w poszczególnych meczach padły ustalone przez niego wyniki.

Wtorek

0:40 POLSAT

Szklana pułapka
Film akcji, USA, 1988.

Klasyka, jeden z najlepszych, a zarazem najbardziej kasowych filmów akcji. Nowojorski policjant John McClane (rewelacyjny Bruce Willis) przylatuje do Los Angeles, by spędzić święta z rodziną. Na miejscu okazuje się, że nowoczesny wieżowiec, zostaje opanowany przez grupę terrorystów. McClane, uzbrojony jedynie w służbowy pistolet, postanawia samodzielnie uwolnić zakładników, wśród których jest jego żona...

Środa

22:00 TV PULS

Niepokonani
Film akcji, USA, 2010.

We wrześniu 1939 roku Hitler atakuje Polskę od zachodu, a kilkanaście dni później od wschodu Stalin. Decydują się podzielić kraj pomiędzy siebie. Jakiś czas później, w 1940 roku polski oficer - Janusz zostaje aresztowany i skazany na 20 lat ciężkiej pracy w obozie na Syberii. Razem z innymi zostaje wysłany do gułagu. Janusz poznaje tam rosyjskiego aktora Chabarowa, który pomaga mu w przystosowaniu się do panujących na Syberii warunków. W młodym oficerze zaczyna rodzić się pomysł ucieczki. Mężczyzna zbiera grupę śmiałków, z którą opuszcza gułag. Ich celem są Indie.

Czwartek

20:00 TV PULS

Taxi
Komedia, Francja, 1998.

Daniel Morales jest dostawcą pizzy w malowniczej Marsylii. Ostatniego dnia pracy dla pizzerii udaje mu się ustanowić nowy rekord prędkości na skuterze. Po tym zdarzeniu rozpoczyna nowy rozdział w swoim życiu - chce spróbować swoich sił jako kierowca taksówki. Mężczyzna dostaje wymarzony samochód, który potrafi rozpędzić się aż do 300 km/h i zaczyna swoją karierę zawodową. Wydawać by się mogło - praca idealna dla Daniela! Z czasem mężczyzna zaczyna coraz szybciej poruszać się po francuskich ulicach. Policjanci próbujący go złapać są niestety bezradni.

PIĄTEK • 8 września

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Blisko Ciebie - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii seria III - serial dok., Nowa Zelandia, 2022
14:00 Złoty chłopak
15:00 Wiadomości; Pogoda

15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Archiwista 2 - serial krym., Polska, 2022
21:30 Historia jednej zbrodni - dok.
23:05 Zwyczajna przysługa - fab., USA, 2018
01:10 Kanał - dram. wojenny, Polska, 1956
02:55 Papież Franciszek i jego przesłanie - dok., USA, 2018
04:35 Przystań - serial fab.

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się - Jarosław Kailing
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia - Monachium - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama

18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia
20:50 Polskie Biesiady
22:10 Gwiazdy The Voice - koncert
23:40 Kino relaks - Miłość po francusku - kom. romant., Franc., 2013. Na Alice zawsze można polegać, jest rzetelna i sumienna. Wszystko się zmienia w jej życiu, gdy na horyzoncie pojawia się on - 20-letni, czarujący student, Balthazar Apfel.
01:25 Druga twarz - fab., USA, 2011. Film otwiera scena zabójstwa amerykańskiego senatora, któremu...
03:15 Człowiek sukcesu - kom., dram., USA, 2009

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:05 Detektywi - program
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! - program interw.

20:00 Teściowie - kom., Polska, 2021. Czy wesele po odwołanym ślubie to przepis na katastrofę? Owszem. I to jaką!
21:45 Planeta singli III - kom., Polska, 2019. Czy upragniony ślub Ai i Tomka będzie tak samo szalony i zabawny jak ich wcześniejsze miłosne perypetie?
23:55 Kuba Wojewódzki - talk-show
01:00 Śmierć Diany: dwa śledztwa - dok., odc 1/4
02:05 Dowody zbrodni - serial krym., USA
03:05 Szpital - program obycz.
04:00 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:30 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny

18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo
22:10 Men in Black: International - SF, Chiny, USA, 2019. Doświadczony agent H i debiutantka M stają do walki z nowym zagrożeniem z kosmosu.
00:50 Resident Evil: Retrybucja - SF, Niemcy, Kan., USA, 2012
03:00 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
04:00 Zjedz Alaskę - pr. kulinarny

TVP Kultura

07:30 Res Poloniae - O Polsce z oddali - rozmowa
08:10 Wydarzenie aktualne
08:40 Informacje kulturalne
09:10 Historia kina w Popielawach - obycz., Polska, 1998
11:00 Polskie drogi - serial woj.
12:40 Celnik Rousseau albo wstęp do nowoczesności - dok., Franc., 2016
13:45 Spotkanie z cieniem - Hanka Ordonówna - widowisko kameralne
15:00 Informacje kulturalne
15:30 Wydarzenie aktualne
16:05 Kamień na kamieniu - dram., Polska, 1995. Ekranizacja powieści Myśliwskiego, barwnie kreślącej burzliwe dzieje Szymona Pietruszki, opowiada również o skomplikowanych losach polskiej powojennej wsi.
18:00 Jazz.pl - Bernard Maseli Septet - koncert
19:35 Wydarzenie aktualne

20:00 Wieczór kinomana - Wieczór kinomana - I Bóg stworzył kobietę - fab., Franc., 1956 ●
21:45 Informacje kulturalne
22:15 Pitbull - serial
23:15 Czwartkowy klub filmowy - Człowiek na torze - dram. psych., Polska, 1956
00:55 Noc krótkich filmów - Karaluch • Nerwowe życie kosmosu • Tango - anim.
01:30 Kino nocne - Zerwany - dram., Polska, 2003
03:20 Women make film - Kobiety za kamerą - dok., Wlk. Bryt., 2019
04:40 Informacje kulturalne
05:30 Afisz kulturalny ekstra
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial przedstawia losy klientów i pracowników firmy kurierskiej „Twoja Paczka". Nie zabraknie wątków humorystycznych, a nawet sensacyjnych.
10:00 Zbuntowany anioł - Piękna Milagros jest sierotą wychowaną w klasztorze.
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 W otchłani - akcja, Kan., USA, 2018. Scott Wheeler (Jean-Claude Van Damme) i Marco (Dolph Lundgren) budzą się w sąsiadujących ze sobą celach.
22:05 Cobra - akcja, USA, 1986. Policjant Cobretti musi ochronić piękną Ingrid przed sektą.
23:55 Zemsta Sokoła - akcja, USA, 2015
01:50 Menu na miarę - program kulinarny
02:30 Z archiwum policji - program kryminalny
02:55 Menu na miarę - program kulinarny
03:30 Dyżur - serial medyczny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji

TVN 7

04:50 Szkoła - Nowa uczennica gimnazjum, Maja Karwicka we wszystkim naśladuje popularną w szkole Łucję Nowaczyk...
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Mamma mia! - W każdym odcinku poznamy parę, która przez kilka dni będzie gościć w swoim domu teściową.

18:55 Ukryta prawda
20:00 Hotel Paradise - program
21:00 Słodko-ostro - kom., USA, 2021. Gdy Alia Kapur przyjeżdża na letnie wakacje do domu, odkrywa sekrety i kłamstwa z przeszłości rodziców...
23:15 Lemur zwany Rollo - kom., Wlk. Bryt., USA, 1997. Willa Weston (Jamie Lee Curtis), dostaje nową pracę. Niestety wkrótce musi wyjechać do Londynu, aby...
01:00 Hotel Paradise - program
02:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - serial dokumentalny, USA
03:00 Nagi Instynkt Przetrwania: Elita - reality show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00** Nasz nowy dom **09:00** Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Kochane Pieniądze **11:50** Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
12:55 Detektywi w Akcji - serial kryminalny **13:55** STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny **17:00** Pomóż mi **18:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny
20:00 Gwiazdy Kabaretu **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:05** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **00:10** Konspiracja Echelon - akcja, USA, 2009 **02:25** Disco Polo Life - program muzyczny **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Święty na każdy dzień **09:45** Jestem mamą **10:00** Inf. dnia **10:15** Lotte - małopolska Inka wczoraj i dzisiaj **11:25** Myśląc Historia **11:35** Europejska perła baroku **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia
12:20 Przygody pana Michała **12:50** Prymas Stefan Wyszyński **13:30** Msza święta **14:30** Drzwi do lasu **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia **15:20** Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia
16:10 Siódmy Sakrament **16:40** Prosto o gospodarce **17:00** Szkaplerz - znak Maryi **17:30** Geopolityka **17:55** Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** IWarto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Inf. dnia

eprasa.pl 084847cecd

SOBOTA • 9 września

TVP 1

05:45 Balans bieli - magazyn
06:20 Janka
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:40 Rok w ogrodzie
08:20 wojsko-polskie - reportaż
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 Komisarz Alex - serial krym.
10:10 Ojciec Mateusz - serial
11:05 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
12:00 Gwiazdy w południe - Nevada Smith - western, USA, 1966
14:10 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
14:55 Chłopi
15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Teleexpress; Pogoda

17:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
18:25 Kulisy serialu Ojciec Mateusz - felieton
18:40 Jaka to melodia?
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Komisarz Alex - serial krym.
21:30 Hit na sobotę - Furia - dram. woj., USA, 2014
23:55 Wróg numer jeden - thriller ., USA, 2012. Kronika polowania na najbardziej poszukiwanego terrorystę świata, Osamę bin Ladena. ●
02:35 Party przy świecach - kom., Polska, 1980
03:45 Jaka to melodia?
04:35 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów

TVP 2

04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:50 Pogoda Flesz
07:55 Pytanie na śniadanie
11:55 Zrujnowani odbudowani - magazyn
12:30 Polskie Biesiady
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023 - widowisko muzyczne
16:20 Na dobre i na złe - serial
17:15 Wędrowiec Polski - Warmia - rep.
17:45 Słowo na niedzielę - Koledzy i wrogowie czyli o zgodnej modlitwie
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacjowa 38 - serial
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
22:30 Królowe przekrętu - kom., USA, 2021. Pewnego dnia Connie dostaje od producenta płatków śniadaniowych karton gratisów. To był początek wielkiego przekrętu...
00:30 Wyścig z czasem - film kryminalny, USA, 2003. Szef policji musi rozwiązać sprawę morderstwa, zanim sam zostanie o nie oskarżony.
02:30 Miłość po francusku - kom. romant., Franc., 2013
04:05 Patrzę na ciebie, Marysiu - obycz., Polska, 1999

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
06:00 New Looney Tunes I - animacja
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Na Wspólnej Omnibus - serial obyczajowy, Polska
13:25 MasterChef - program
15:05 Ślub od pierwszego wejrzenia - program
16:10 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
17:15 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
17:50 Doradca smaku - program kulinarny
17:55 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.

20:00 Top Model - program rozrywkowy
21:40 Kac Vegas w Bangkoku - kom., USA, 2011. To, co będzie miało miejsce w Bangkoku, wydaje się po prostu niemożliwe...
23:50 Pięćdziesiąt twarzy Greya - obycz., USA, 2015. Młoda absolwentka uniwersytetu Amanda Steele (Daktoa Johnson) wdaje się w romans z biznesmenem Christianem Greyem (Jamie Dornan).
02:30 Co za kabaret! - program
03:35 Nauka jazdy - program
04:10 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:40 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Sezon na misia 2
10:10 Ewa gotuje - program kulinarny
10:40 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
11:40 Bogaty Dom-Biedny Dom
12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje.
13:40 Polacy za granicą - spotkania z ciekawymi ludźmi
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Więzienie - program paradokumentalny
17:45 Chłopaki do wzięcia - Pochodzą z małych wsi i miasteczek. Pracują dorywczo, mają niewielkie perspektywy i nie są zbyt zamożni, mimo to z niezachwianą wiarą poszukują partnerek na całe życie.

18:50 Wydarzenia
19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gugały
19:45 Sport; Pogoda
20:00 Kevin sam w Nowym Jorku - kom., USA, 1992. Rodzina McCallisterów postanawia spędzić święta na Florydzie. Podczas zamieszania na lotnisku, nasz mały bohater przez pomyłkę wsiada do niewłaściwego samolotu.
22:30 Narzeczony mimo woli - kom. romant., USA, 2009
01:10 Glass - thriller, USA, Chiny; 2019
04:05 Świat według Kiepskich
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 W Polskę idziemy... czyli jubileusz Wiesława Gołasa - widowisko
08:05 Tamte lata, tamte dni - Marta Lipińska - mag.
08:45 Informacje kulturalne
09:10 Royal Concertgebouw Orchestra. Mozart i Schumann - koncert, Niderl., 2021
10:45 Kładka Krzysztofa Kuczkowskiego - dok.
11:55 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial kom.
13:10 Hogo Fogo Homolka - kom., Czechosłow., 1970
14:40 Frank Capra: amerykańska opowieść - dok., Franc., 2020
15:50 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Ilze Kunga-Melgaile - rozmowa
16:30 Serialowa nostalgia - Zmiennicy - serial
19:00 Koncert - live

20:45 Bilet do kina - Bohemian Rhapsody - dram., USA, 2018. Głośny film o zespole Queen, jego muzyce i genialnym wokaliście, którym był nieżyjący już Freddie Mercury
23:05 Informacje kulturalne
23:35 Wieczór kinomana - I Bóg stworzył kobietę - fab., Franc., 1956. ●
01:20 Galeria sztuki na ekranie - Vermeer i muzyka - dok., Wlk. Bryt., 2021
02:25 Kino nocne - Co słonko widziało - obycz., Polska, 2006
04:30 Informacje kulturalne
05:00 Teledysk
05:15 Tamte lata, tamte dni - Marta Lipińska - mag.
05:45 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
07:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Niezniszczalni - akcja. USA, 2010. Grupa najbardziej niebezpiecznych i wysoko wyspecjalizowanych najemników wyrusza z misją, której nikt inny nie odważył się przyjąć.
22:00 Wykidajło - akcja, USA, 1989. Znany wykidajło rozpoczyna pracę jako ochroniarz. Jego zadaniem jest przywrócenie porządku w barze o nagannej opinii.

00:20 Mechanik: Czas zemsty - akcja, USA, 2005. Były komandos walczący w Afganistanie - Nikolaj Czerenienko - pracuje jako mechanik w podmiejskim warsztacie. Pewnego dnia podczas przypadkowej strzelaniny miejscowy gangster - Sasza - zabija jego żonę i syna.
02:20 Z archiwum policji - program kryminalny
03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Z archiwum policji

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA
07:30 Mój przyjaciel delfin II: Ocalić Mandy - przyg., USA, 2014. Ludzie, którzy uratowali życie delfinowi Witer, muszą znaleźć jej nowego towarzysza.
09:35 Ten moment - program obyczajowy
10:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Sposób na teściową - kom., USA, Niemcy, 2005. Po latach poszukiwania Pana Właściwego, Charlotte ‚Charlie' Cantilini (Jennifer Lopez) w końcu znajduje mężczyznę swoich marzeń, Kevina Fieldsa.
17:30 Jurassic World - przyg., USA, 2015

20:00 Harry Potter i komnata tajemnic - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2002. Młody czarodziej Harry Potter (Daniel Radcliffe) i jego przyjaciele, Ron (Rupert Grint) i Hermiona (Emma Watson), rozpoczynają drugi rok nauki w Hogwarcie, słynnej szkole magii.
23:25 Mroczny rycerz - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2008. Batman, z pomocą porucznika Gordona oraz prokuratora Harveya Denta, występuje przeciwko przerażającemu i nieobliczalnemu Jokerowi.
02:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program
03:30 Nagi Instynkt Przetrwania: Elita

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki **11:05** Garfield **12:50** Miłość na safari **14:40** Jaś Fasola radzi - program komediowy **14:55** STOP Drogówka - serial policyjny
17:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny **20:00** Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. **21:00** Doda. Dream Show **22:05** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
00:10 Underworld - SF, Niem., USA, Wlk. Bryt., 2003. Na Ziemi w ciągu wieków wyrosły dwie rywalizujące ze sobą rasy: arystokratyczne Wampiry oraz brutalni i siejący grozę Lykanie **02:45** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Top 10 - Lista Przebojów - prog. muzyczny **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Ukraińska modlitwa **09:55** Słowo życia **10:00** Inf. dnia **10:15** Retrospekcja **10:20** Marianie w Kazachstanie **10:40** Polski Punkt Widzenia **11:00** Koronacja Obrazu NMP Uzdrowienia Chorych **13:20** Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta **14:30** Przegląd Tygodnika „Niedziela" **14:35** Święty Piotr Julian Eymard **15:30** Wierzę w Boga **15:45** Święty na każdy dzień **15:50** Nowy Rozdział - rejs jachtu generała Kuklińskiego **16:00** Inf. dnia **16:10** Historia PL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego **17:30** Nowa Ewangelizacja **17:55** Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec

NIEDZIELA • 10 września

TVP 1

05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski - talk-show prof. Jana Miodka
06:25 wojsko-polskie - reportaż
06:55 Słowo na niedzielę - Koledzy i wrogowie czyli o zgodnej modlitwie
07:00 Transmisja Mszy Świętej
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Leśni zapylacze - dok.
09:30 Między ziemią a niebem
10:00 Uroczystości beatyfikacyjne rodziny Ulmów
12:00 Anioł Pański - Watykan, 2023
12:15 Między ziemią a niebem
13:10 Przykazanie miłości. Historia rodziny Ulmów z Markowej - dok.
14:10 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton

14:25 Komisarz Alex - serial krym.
15:20 Koncert
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:35 Wiesz czy nie wiesz? - teleturniej
18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:20 Piłka nożna - Eliminacje EURO 2024 - Albania--Polska
23:30 Zakochana Jedynka - Dla ciebie wszystko - obycz., USA, 2014
01:35 Furia - dram., USA, 2014
03:50 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
04:40 Z pamięci - Kabaret Starszych Panów - felieton

TVP 2

05:25 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka
07:50 Pogoda Flesz
07:55 Pytanie na śniadanie - program rozrywkowy
11:30 The Voice of Poland - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023 - widowisko muzyczne
16:15 Tak to leciało! - teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale - serial fabularyzowany
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:55 Na sygnale - serial fabularyzowany

20:00 Postaw na milion - teleturniej
21:00 Druga twarz - fab., USA, 2011. Film otwiera scena zabójstwa amerykańskiego senatora. Poszlaki wskazują jednak ewidentnie na winę sowieckiego płatnego zabójcę, Cassiusa.
22:50 Kino bez granic - Złota dama - fab., Wlk. Bryt., 2015
00:50 Kołysanka - Film fantasy, kom., Polska, 2010. Komedia mistrza gatunku, Juliusza Machulskiego
02:40 Królowe przekrętu - kom., USA, 2022. Pewnego dnia Connie dostaje od producenta płatków śniadaniowych karton gratisów. To był początek wielkiego przekrętu...

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
06:00 Tom i Jerry Show - film animowany
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kobieta na krańcu świata - program Martyny Wojciechowskiej
12:05 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:35 Top Model - program rozrywkowy
14:15 Godzilla - przyg., USA, Japonia, 2014. Budzące respekt radioaktywne monstrum wyłania się z głębin, by przywrócić światu równowagę
16:50 Planeta singli III - kom., Polska, 2019
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! - program interw.

20:00 MasterChef - program kulinarny
21:35 Szadź - serial, Polska
22:45 Godziny szczytu - sens., USA, 1998. Jackie Chan, legendarny mistrz sztuk walki, wciela się w postać komisarza Lee, który musi ocalić córkę chińskiego konsula z rąk bezwzględnych porywaczy
00:40 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
01:50 Śmierć Diany: dwa śledztwa - dok., odc. 2/4
02:55 Szpital - program obycz.
03:55 Nauka jazdy - program
04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kan.

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:20 Hotel Transylwania 2 - anim.
10:05 Kevin sam w Nowym Jorku - kom., USA, 1992. Rodzina McCallisterów postanawia spędzić święta na Florydzie. Podczas zamieszania na lotnisku, nasz mały bohater przez pomyłkę wsiada do niewłaściwego samolotu.
12:40 Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno-rozrywkowy
13:40 Ninja Warrior Polska
15:40 Twoja Twarz Brzmi Znajomo
17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej - poznajemy historie par, które zdecydowały się stanąć na ślubnym kobiercu.
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Sport; Pogoda

19:30 Państwo w Państwie
20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni
22:10 Teściowie - serial
23:10 Resident Evil: Ostatni rozdział - SF, USA, Niemcy, Fran., 2017. Alice (Milla Jovovich) jest jedną z nielicznych ocalałych z tego, co miało być ostatnim bastionem ludzkości w walce z Nieumarłymi.
01:40 Straszny film 4 - kom. USA, 2006. Cindy Campbell oraz jej przyjaciółka Brenda Meeks znowu muszą ratować świat przed zagładą.
03:25 Świat według Kiepskich
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Informacje kulturalne
07:25 Urodzeni artyści - Alicja i Grzegorz Bral - reportaż
08:00 Nabożeństwo ewangelickie w Wiśle Czarnem
09:05 Frank Capra: amerykańska opowieść - dok., Franc., 2020
10:15 Od ucha do ucha - Baśnie z piasku - anim.
10:45 Wejście przez balkon - dok., Ukraina, 2020
11:30 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial kom., Wlk. Bryt., 2021
12:35 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
13:20 Ostatnia walka Apacza - western, USA, 1954
14:55 Wędrowiec Polski - Kotlina Kłodzka gorączka złota - reportaż. W tym odcinku Wędrowiec dociera do Kotliny Kłodzkiej, a ściślej do starej Kopalni Złota w Złotym Stoku

15:35 Serialowa nostalgia - Alternatywy 4 - serial
16:50 Zaginione-odnalezione - Kradzież figury św. Wojciecha - magazyn
17:15 Niedziela z... twórczością Jerzego „Dudusia" Matuszkiewicza
20:00 Rzeka życia - fab., USA, 1992 ●
22:10 Informacje kulturalne
22:40 Trzeci punkt widzenia
23:20 Nalepa - Breakout - koncert
00:35 Noc krótkich filmów - Karaluch • Nerwowe życie kosmosu • Tango - anim.
01:15 Narodziny Metalu - dok., Wlk. Bryt., 2019
01:55 Kino nocne - Bohemian Rhapsody - dram., USA
04:15 Tanie Dranie

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Zawieszeni na drzewie - kom., Franc., 1971. Roubier traci panowanie nad pojazdem i samochód wpada w przepaść, wskutek czego pasażerowie zostają uwięzieni na drzewie.
09:55 Skrzydełko czy nóżka? - kom., Franc., 1976
12:15 Przyczajony tygrys, ukryty smok - przyg., fantasy, Chiny, USA, 2000
14:40 Blondynka w koszarach - kom., USA, 2008
16:40 Hot Shots! - kom., USA, 1991.
18:25 Hot Shots 2 - kom., USA, 1993
20:00 Niepokonani - akcja, USA, 2010. Historia ucieczki polskiego oficera z obozu na Syberii. ●

22:30 Niezniszczalni 2 - akcja, USA, Niem., 2012. Mr. Church zwołuje najbardziej zabójczą ekipę najemników na świecie. Zadanie jest proste: znaleźć, wytropić, zabić! Niestety wkrótce sprawy zaczynają się komplikować.
00:45 Zemsta frajerów - kom., USA, 1984
02:25 Dyżur - serial medyczny
03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki.
04:00 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

05:00 Szkoła - program obycz.
06:05 Wiza na miłość - serial paradokumentalny
07:00 Wyluzuj, Scooby Doo! - serial animowany, USA
07:30 Scooby-Doo - przyg., USA, Australia, 2002
09:15 Ten moment - program obyczajowy
09:45 Ukryta prawda
14:50 Gru, Dru i Minionki- kom. anim., USA, Franc., Japonia, 2017. Po wyrzuceniu z Ligi Antyzłoczyńców Gru popada w głęboki kryzys tożsamości.
16:40 Harry Potter i komnata tajemnic - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2002. Młody czarodziej Harry Potter (Daniel Radcliffe) i jego przyjaciele, Ron (Rupert Grint) i Hermiona (Emma Watson), rozpoczynają drugi rok nauki w Hogwarcie, słynnej szkole magii.

20:00 Jurassic World: Upadłe królestwo - przyg., USA, 2018. Park Jurajski jest w wielkim niebezpieczeństwie. Pobliski wulkan lada chwila eksploduje...
22:50 Uciekaj! - horror, USA, Jap., 2017. Chris odwiedza rodzinną posiadłość swojej dziewczyny Rose. Na miejscu zauważa dziwne...
00:55 Na własną rękę - sens., USA, 2002. Po kilku miesiącach śledztwa Gordon (Arnold Schwarze-negger) traci cierpliwość i postanawia sam odnaleźć autorów zamachu na swoją rozinę.
03:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - prog. krym.
04:15 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **07:00** Cztery loty **08:55** Jaś Fasola radzi - serial komediowy **09:00** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe **11:05** Garfield 2 **13:00** Nie można pocałować panny młodej **15:00** Gęsia skórka 2
17:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **20:00** Para do Gara. Ona mówi, on gotuje. - program kulinarno--rozrywkowy **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:05** Afera Thomasa Crowna - thriller, USA, 1999 **00:30** Powrót do przeszłości - serial
01:00 Nowe wierzenia i stare sekty **01:55** Śmierć na 1000 sposobów - ludzie umierają, niektórzy przypadkowo, inni z powodu zwykłej głupoty...**02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy

TV Trwam

09:15 Manna z Nieba **09:40** Życie za życie. Rodzina Ulmów **10:00** Msza święta z obrzędem beatyfikacji **12:00** Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem **12:15** Papież Polak do Rodaków **13:00** Zerwany kłos **14:40** Drzwi do lasu **15:00** Wieś - to też Polska **16:00** Inf. dnia
16:10 Koncert życzeń **16:45** Fatima - miejsce wybrane przez Maryję **17:00** Zostań Żołnierzem RP **17:30** Sól Ziemi **17:55** Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok.
19:00 Msza Święta w intencji Ofiar katastrofy smoleńskiej **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Krótka Historia Zbawienia - Bóg spotyka się z człowiekiem **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezpieczeństwa Państwa **21:55** Święty na każdy dzień

eprasa.pl 084847cecd

PONIEDZIAŁEK • 11 września

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenow.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce - Papugi są wśród nas - dok., Wlk. Bryt., 2013
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenow.
21:10 Teatr Telewizji - Praski Reytan - spektakl teatralny
22:40 Tryptyk. Życie i męczeństwo Janosa Esterhazyego
00:05 Balans bieli - magazyn
00:45 Dawno temu w Ameryce - cz. 1, dram., USA, Włochy, 1984
02:45 Dla ciebie wszystko - obycz., USA, 2014

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki - magazyn kulinarny
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

17:15 Zakazany owoc - serial
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc.
23:40 Z pasją - dram., Belgia, Franc., 2017
01:30 O mnie się nie martw - serial komediowy TVP
02:30 Złota dama - fab., Wlk. Bryt., 2015. Starsza kobieta, walczy z rządem Austrii o odzyskanie zrabowanych dzieł sztuki.
04:30 Rodzinka.pl - serial komediowy.

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:05 Zapisane w gwiazdach - program
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Pati - serial fabularyzowany
22:40 Teściowie - kom., Polska, 2021. Czy wesele po odwołanym ślubie to przepis na katastrofę? Owszem. I to jaką!
00:15 Szadź - serial, Polska
01:25 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
01:55 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:55 Szpital - program obycz.
03:55 Nauka jazdy - program
04:25 Recepta na stary dom - program edukacyjny
04:55 Jak to jest zrobione - serial pop. naukowy, Kan.

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradok.
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial paradok.
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Doda. Dream Show
21:05 Szklana pułapka - akcja, USA, 1988 ●

00:05 W cywilu 2 - akcja, USA, 2009. Joe jest strzelcem wyborowym, weteranem niejednej kampanii amerykańskich Marines. Właśnie bawi z żoną Robyn na urlopie w egzotycznym kurorcie na jednej z pacyficznych wysp. Niespodziewanie terroryści przejmują kontrolę nad budynkiem i biorą grupę turystów jako zakładników.
02:10 12 rund - akcja, USA, 2009. Detektyw Danny Fisher przez przypadek przyczynia się do śmierci dziewczyny złodzieja. Bandyta zaczyna się mścić...
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
08:05 Niedziela z... tworczością Jerzego „Dudusia" Matuszkiewicza
09:00 Informacje kulturalne
09:30 Hogo Fogo Homolka - kom., Czechosłow., 1970
11:00 Wszystkie stworzenia duże i małe - serial kom., Wlk. Bryt., 2021
12:10 Reżyserzy - John Sturges - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:10 Baśnie z piasku
13:40 Wejście przez balkon - dok., Ukraina, 2020
14:15 Sowia odyseja - anim., Franc., 2019
14:55 Urodzeni artyści - Ryszard i Radosław Dembińscy - reportaż
15:35 Informacje kulturalne
16:00 Całe złoto świata - kom., Włochy, Francja, 1961
17:40 Trzeci punkt widzenia
18:20 Książę i dybuk - dok., Niemcy, Polska, 2017

20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Za kilka dolarów więcej - western, Włochy, Niem., Hiszp., 1966. Historia dwóch rewolwerowców: Douglasa Mortimera (Lee Van Cleef) i tajemniczego Człowieka Bez Imienia (Clint Eastwood), którzy polują na bandytę Indio.
22:20 Informacje kulturalne
22:50 Panorama kina polskiego - Piłkarski poker - kom. sens., 1988 ●
00:50 Galeria sztuki na ekranie - dok.
01:45 Rzeka życia - fab., USA, 1992 ●
04:00 Scena muzyczna - koncert
05:05 Informacje kulturalne
05:35 Afisz kulturalny
05:50 Jeszcze więcej kultury

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy oraz klienci
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument

20:00 Plan ocalenia - akcja, USA, 2020
22:00 W otchłani - akcja, Kan., USA, 2018. Scott Wheeler i Marco budzą się w sąsiadujących ze sobą celach.
00:05 Rewolwer - akcja, Franc., 2005. Pewnego dnia hazardzista Jake, obraża szefa lokalnej mafii, Machy. To nie może dobrze się skończyć.
02:05 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:05 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - Trzej gimnazjaliści, Ianser, kujon i rozrabiaka, którzy się nie lubią, niespodziewanie zaprzyjaźniają się ze sobą.
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Mamma mia! - program
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - program reality-show

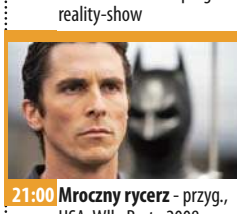

21:00 Mroczny rycerz - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2008. Batman, z pomocą porucznika Gordona oraz prokuratora Harveya Denta, występuje przeciwko przerażającemu i nieobliczalnemu Jokerowi. Film został uznany za jeden z najlepszych obrazów opowiadających przygody Batmana.
00:10 Na własną rękę - sens., USA, 2002. Po kilku miesiącach śledztwa Gordon (Arnold Schwarze-negger) traci cierpliwość i postanawia sam odnaleźć autorów zamachu na swoją rodzinę.
02:30 Hotel Paradise
03:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - prog. krym.

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00** Nasz nowy dom **09:00** Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Kochane Pieniądze **11:50** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Pomóż mi **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości **22:00** Krejzi Patrol **23:05** Wyspa strachu - thriller, USA, 2009 **01:10** Food Factory **02:15** Interwencja - magazyn reporterów **02:50** SuperLudzie **03:50** Trans World Sport 2023 **04:55** SuperLudzie **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:15 Słowo życia **09:20** Filmowe życiorysy **09:50** Polski Chleb **09:55** Święty na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:00** Skrzydła miłości **11:20** Stan Bezpieczeństwa Państwa **11:30** Polskie dziedzictwo **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Życie lasu. Ptaki **13:05** Góralskie nuty **13:30** Msza święta **14:30** Lalka **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Sanktuaria polskie **16:30** Porady Medyczne Bonifratrów **16:55** Święty na każdy dzień **17:00** Świadkowie
17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w parafii pw. Matki Bożej Pocieszenia **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Historia **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Inf. dnia **21:40** Polski Punkt Widzenia **22:00** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat **22:30** Pielgrzymi Bożego Miłosierdzia

WTOREK • 12 września

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:35 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenow.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii seria III - serial dokumentalny, Nowa Zelandia, 2022
14:00 Złoty chłopak - serial obyczajowy

15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenow.
21:10 Reset - film dokumentalny
22:20 Lokatorka - serial
23:15 Resortowe Dzieci - rep.
23:45 Magazyn śledczy Anity Gargas
00:25 Saper - akcja, USA, 1998
02:10 Chichot losu - serial

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Rodzinnie - rep.
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Program publicystyczny
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial

19:35 Barwy szczęścia - serial
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Franc.
23:45 Gwiazdy - fab., Polska, 2017. Film zainspirowany wątkami z biografii Jana Banasia, piłkarza Polonii Bytom i Górnika Zabrze, zawodnika reprezentacji Polski w latach 1964-1973.
01:40 Z pasją - dram., Belgia, Franc., 2017
03:25 11 września. Atak na życie - dok., Wlk. Bryt., 2021. Poruszające i żywe przedstawienie dnia, który zmienił współczesny świat.

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje -program kulinarno--rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
14:05 Zapisane w gwiazdach - program
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno--rozrywkowy
16:50 Detektywi - program
17:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia - program
22:40 Kuba Wojewódzki - talk--show
23:45 Superwizjer - magazyn reporterów
00:20 Pati - serial fabularyzowany
01:25 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:25 Co za kabaret! - program
03:20 Szpital - program obyczajowy
04:20 Nauka jazdy - program
04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - Julia Lewandowska dowiaduje się, że jej mąż ma kochankę.
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Ninja Warrior Polska - program rozrywkowy
22:10 Niezniszczalny - thriller, USA, 2000. David Dunn, (Bruce Willlis)odkrywa w sobie nadludzkie możliwości.
00:40 Szklana pułapka - akcja, USA, 1988 ●
03:30 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:50 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
08:50 Informacje kulturalne
09:15 Całe złoto świata - kom., Włochy, Franc., 1961
11:00 Polskie drogi - serial woj.
12:35 Wydarzenie aktualne
13:05 Legendarne hollywoodzkie pary - Katharine Hepburn i Spencer Tracy - dok., Wlk. Bryt., 2019
14:10 Książę i dybuk - dok., Niemcy, Polska, 2017
15:50 Informacje kulturalne
16:15 Panna z mokrą głową - obycz., Polska, 1994
18:05 Res Poloniae - O Polsce z oddali - Abp. Zbigniew Stankiewicz - rozmowa
18:40 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny
20:00 Tajny klient - spektakl teatralny
21:05 Informacje kulturalne

21:35 Lekkie obyczaje - Pani Mills - kom., Franc., 2018. Helene jest miłośniczką romantycznej literatury, a także właścicielką wydawnictwa z tradycjami, które przechodzi trudny okres.
23:15 Kino Mocnych Wrażeń - Za kilka dolarów więcej - western, Włochy, Niemcy, Hiszp., 1966
01:35 Panorama kina polskiego - Piłkarski poker - kom. sens. ●
03:30 Informacje kulturalne
04:00 KFPP Opole 2022 - Scena alternatywna na bis - Romantyczność - koncert
05:10 Teledyski
05:30 Afisz kulturalny
05:45 Kultura 2

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Mroczna przeszłość - akcja, USA, 2021. Okazuje się, że sprawa porwania córki Zary i Briana ma związek z tajemniczą przeszłością kobiety.

21:50 Teoria chaosu - akcja, Kan., 2005. Grupa zamaskowanych włamywaczy dokonuje napadu na bank.
00:00 Wykidajło 2 - akcja, USA, 2006. Shane, agent wydziau antynarkotykowego postanawia bronić baru swojego wuja przed ciągle powiększającą się liczbą dealerów narkotyków.
01:50 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu.
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - Uczeń gimnazjalnej 2c Tomek Żuber często wdaje się w bójki. Nastolatek poznaje Mariolę Perek, uczennicę 1d gimnazjum.
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - program

21:00 Uciekaj! - horror, USA, Japonia, 2017. Chris odwiedza rodzinną posiadłość swojej dziewczyny Rose. Na miejscu zauważa dziwne zachowanie jej bliskich, a w miarę upływu czasu dokonuje coraz to bardziej niepokojących odkryć.
23:15 Doktor Sen - horror, Wlk. Bryt., USA, 2019. Torrence spotyka dziewczynkę, która przejawia podobne do niego zdolności. Stara się ją chronić przed kultem o nazwie Prawdziwy Węzeł.
02:20 Hotel Paradise - program
03:25 Nagi Instynkt Przetrwania: Elita
04:25 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:00** Nasz nowy dom **09:00** Pierwsza miłość - serial obycz. **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Kochane Pieniądze **11:50** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Pomóż mi **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości **22:00** Krejzi Patrol **23:05** Konspiracja Echelon - akcja, USA, 2009 **01:20** Food Factory **02:20** Śmierć na 1000 sposobów **02:50** Trans World Sport 2023 **03:55** SuperLudzie **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:55 Święty na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej **10:45** Zew natury **11:05** Mocni w Wierze **11:35** Słowo życia **11:40** Ma się rozumieć **11:50** Święty na każdy dzień **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia
12:20 Historia Obrazu Matka Boska AK **13:00** Pielgrzym Miłości **13:30** Msza święta **14:30** Wyszyński - dobry kontakt w Niebie **15:25** Wypłyń na głębię **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:40** Zdrowie z Bożej Apteki **16:55** Życie według świętego Jana Pawła II
17:10 Prosto o gospodarce **17:30** Zostań Żołnierzem RP **17:55** Kartka z kalendarza **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Każdy maluch to potrafi **19:45** Modlitwa z udziałem dzieci **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec

eprasa.pl 084847cecd

ŚRODA • 13 września

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak - serial obycz.
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Zrujnowani odbudowani - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:40 Rok w ogrodzie Extra
12:55 Relacja z uroczystości Greckokatolickich
14:00 Złoty chłopak
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela hist.
21:10 Program publicystyczny
22:20 Mistrz - dram., Polska, 2020
00:05 Nauka latania - dok.
01:30 Tajemnice rodu Valentów - serial, Czechy, 2014
03:40 wojsko-polskie - reportaż
04:05 Notacje - Katarzyna Soborak. Zaufać do końca. J. Popiełuszko - dok..

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Pożyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Zaginione-odnalezione - Obraz Leonarda da Vinci „Dama z gronostajem" • Obraz Franciszka Mrażka „Na przypiecku" - magazyn
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial obyczajowy
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej

16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia
20:45 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 Miłość i medycyna
23:35 Jesienne szczęście - obycz., romans, USA, 2020.
01:15 Bolivar - serial kostiumowy
02:15 Bhutan, dyktatura szczęścia - dok., Franc., 2020
03:20 Echo serca - serial
04:20 Rodzinka.pl - serial kom.

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda
14:05 Detektywi - program
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Detektywi - program
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:35 Teściowie - relacja z premiery
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska

20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Totalne remonty Szelągowskiej - program rozrywkowy
22:40 Godzilla II: Król potworów - przyg., USA, Japonia, 2019. Członkowie agencji kryptozoologicznej Monarch muszą zmierzyć się z grupą gigantycznych potworów, w tym z potężnym Godzillą.
01:20 Superwizjer - magazyn reporterów
01:55 Dowody zbrodni - serial krym., USA
02:55 Szpital - program obycz.
03:55 Nauka jazdy - program
04:30 Recepta na stary dom
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia - program informacyjny
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obycz.

18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 The Real Housewives Żony Warszawy
21:05 Temptation Island Polska - prog. rozrywkowy. Gorąca wyspa, nowe znajomości i pełne pokus przygody!
22:10 Kobiety bez wstydu - kom., Polska, 2016
00:45 Aniołki Charliego: Zawrotna szybkość - akcja, USA, 2003
03:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
04:05 Zjedz Alaskę - program podróżniczo-kulinarny
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:30 Wędrowiec Polski - rep.
08:05 Wydarzenie aktualne
08:35 Informacje kulturalne
09:05 Panna z mokrą głową - obycz., Polska, 1994
11:00 Polskie drogi - serial woj.
12:55 Sting. A free man - dok., Franc., 2017
14:05 Stawka większa niż życie - serial sensacyjny
15:25 Informacje kulturalne
15:55 Syzyfowe prace - obycz., Polska, 2000. Marcin, daje się wciągnąć przez dyrekcję gimnazjum i nauczycieli w działalność propagującą ideę panslawizmu - ukrytą formę rusyfikacji.
17:45 Księga Przestrzeni - Z daleka od katalogu - program edukacyjny
18:25 Którędy po sztukę - Stryowski - magazyn
18:40 Dizzy Boyz Brass Band - koncert

20:00 Na wschód od Hollywood - Delikatność - fab., Franc., 2011
21:55 Informacje kulturalne
22:25 Genialna przyjaciółka - serial, Włochy, 2020
23:30 Tanie Dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show
00:15 Więcej niż fikcja - Anthony Perkins - dok., Francja, 2020
01:25 Jazz.pl - Bernard Maseli Septet - koncert
02:50 Lekkie obyczaje - Pani Mills - kom., Franc., 2018
04:30 57. KFPP w Opolu - koncertalny
05:55 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obycz. Piękna Milagros jest sierotą wychowaną w klasztorze. Mili dostaje posadę służącej w domu bardzo bogatej rodziny. Okazuje się, że głowa rodu to ojciec Mili.
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny

20:00 Polowanie na łowcę - thriller, USA, 2013. Robert Hansen jest zapalonym myśliwym. Od lat oddaje się swojemu hobby z wielkim zaangażowaniem. Jednak w odróżnieniu od innych myśliwych, Robert nie poluje na zwierzęta.
22:00 Niepokonani - akcja, USA, 2010. Historia ucieczki polskiego oficera z obozu na Syberii. ●
00:30 Bez litości - Horror, USA, 2010
02:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:55 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - program obyczajowy
06:45 Szpital - program obyczajowy
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zagadki losu - program obyczajowy
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise - program

21:00 Czarna owca - kom., Polska, 2021. Czasem jedno słowo niesie za sobą lawinę konsekwencji, jedna decyzja jest w stanie zaważyć na dalszym losie całej rodziny...
23:15 Słodko-ostro - kom., USA, 2021. Gdy Alia Kapur przyjeżdża na letnie wakacje do domu, odkrywa sekrety i kłamstwa z przeszłości rodziców, które sprawiają, że kwestionuje wszystko, co myślała o swojej rodzinie.
01:20 Hotel Paradise - program reality show
02:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - prog. krym.
03:20 Nagi Instynkt Przetrwania: Elita

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:05** Nasz nowy dom **09:05** Pierwsza miłość - serial obycz. **09:55** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Kochane Pieniądze **11:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Pomóż mi **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości **22:00** Krejzi Patrol **23:05** Underworld - SF, Niem., USA, Wlk. Bryt., 2003. **01:45** Śmierć na 1000 sposobów **02:10** SuperLudzie Extra **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:00 Fatima - orędzie na dziś **09:30** Sanktuaria polskie **09:50** Święty na każdy dzień **10:00** Audiencja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu **11:00** Marianie w Kazachstanie **11:15** Polscy skoczkowie narciarscy **11:25** Jestem mamą
11:40 Prosto o gospodarce **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Pierwszy zmysł **12:50** Filmowe życiorysy. Pan Zygmunt najstarszy ministrant w Polsce **13:30** Msza święta **14:30** Rodzina Połanieckich **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia
16:10 Na zdrowie **16:30** Zapiski ze świętości Prymasa Tysiąclecia **17:00** Po stronie prawdy **17:55** Kartka z kalendarza **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnog.

CZWARTEK • 14 września

TVP 1

04:50 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Złoty chłopak
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Pełnia Wiary - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obycz.
09:40 Komisarz Alex - serial krym.
10:40 Ojciec Mateusz - serial
11:25 Korona królów. Jagiellonowie - telenow.
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes; Agropogoda
12:35 To się opłaca - magazyn
12:55 Natura w Jedynce - U wybrzeży Nowej Zelandii seria III - serial dok., Nowa Zelandia, 2022
14:00 Złoty chłopak
15:00 Wiadomości; Pogoda
15:20 ALARM! - magazyn

15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obycz.
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:00 Dżingiel Wiadomości
20:05 Pogoda; Sport
20:15 ALARM! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas
23:10 Ocaleni - reality show
00:15 Tanie Dranie -Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show
00:55 Resortowe Dzieci - rep.
01:25 Archiwista 2 - serial

TVP 2

04:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Las Tajemnic
06:55 Rodzinka.pl - serial kom.
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Znaki rozpoznawcze. Karol Śliwka - dok.
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Krok od Nieba
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc - serial obyczajowy, Turcja, 2020
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

18:45 Akacjowa 38 - serial
19:35 Barwy szczęścia - serial
20:50 Postaw na milion - teleturniej
21:45 Polskie Biesiady - program muzyczny
23:10 Dorwać Gringo - akcja, USA, 2012. Uciekający samochodem przed amerykańską policją, ścigany przestępca popada w jeszcze większe tarapaty.
01:00 Bolivar - serial kostium.
01:50 Gwiazdy - dram., Polska, 2017. Film zainspirowany wątkami z biografii Jana Banasia, piłkarza Polonii Bytom i Górnika Zabrze, zawodnika reprezentacji Polski w latach 1964-1973.
03:35 Cena zemsty - akcja, USA, 2018

TVN

05:30 Uwaga! - program interw.
05:50 Ukryta prawda
06:40 Doradca smaku - program kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:55 Ukryta prawda
14:05 Detektywi - program
15:10 Ten moment - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - pr. kulinarno-rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach - program
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:40 Sport; Pogoda
19:55 Uwaga! - program interw.
20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy, Polska
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy

21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 Ciemniejsza strona Greya - obycz., Chiny, Japonia, USA, 2017. Kiedy po bolesnym rozstaniu Christian próbuje nakłonić Anę do powrotu, ona stawia nowe warunki.
01:05 Kac Vegas w Bangkoku - kom., USA, 2011. Życie nie zawsze układa się zgodnie z planem. To, co będzie miało miejsce w Bangkoku, wydaje się po prostu niemożliwe...
03:15 Szpital - program obycz.
04:15 Nauka jazdy - program rozrywkowy
04:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny
09:40 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
11:40 Gliniarze - serial paradokumentalny
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja - magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:40 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112 - Alicja żyje w przemocowym związku. Mąż Igor pije, nie pracuje i wszczyna awantury,

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:25 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:45 Sport; Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
21:10 Przyjaciółki - serial
22:10 Pomiędzy nami góry - dram., USA, 2017
00:45 Kobiety bez wstydu - kom., Polska, 2016
03:05 Nasz Nowy Dom - serial obyczajowy
04:05 Zjedz Alaskę - program podróżniczo-kulinarny
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:45 Księga Przestrzeni - Z daleka od katalogu - program edukacyjny
08:25 Którędy po sztukę - Stryowski - magazyn
08:40 Informacje kulturalne
09:10 Syzyfowe prace - obycz.
11:00 Quo vadis?
12:00 Legendarne hollywoodzkie pary - Elizabeth Taylor i Richard Burton - dok., Wlk. Bryt., 2019
13:10 Dizzy Boyz Brass Band - koncert
14:30 Informacje kulturalne
15:00 Ostatnie takie trio - film Polska, 1976
15:55 Kanał - dram. wojenny, Polska, 1956
17:45 Wędrowiec Polski - Kotlina Kłodzka gorączka złota - rep.
18:25 Kabaret Starszych Panów - Wieczór X. Niespodziewany koniec lata

20:05 Czwartkowy klub filmowy - Eroica - dram. woj., Polska, 1957. Film należy do rzadko spotykanego gatunku - składa się z dwóch luźno ze sobą związanych tematycznie nowel.
21:40 Informacje kulturalne
22:10 Glina - serial kryminalny
23:10 Na wschód od Hollywood - Delikatność - fab., Franc., 2011
01:10 Z rodu Boreasza - opera, USA, 2019
04:00 Res Poloniae - O Polsce z oddali - rozmowa
04:40 Informacje kulturalne
05:15 Teledyski
05:30 Afisz kulturalny
05:45 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny - serial kryminalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
09:00 Kurierzy - serial paradokumentalny
10:00 Zbuntowany anioł - serial obyczajowy
12:00 Zaklinaczka duchów - serial fabularny
14:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
16:00 Kurierzy - serial paradok.
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
20:00 Taxi - kom., Franc., 1998. Daniel Morales (Samy Naceri) jest dostawcą pizzy w malowniczej Marsylii. Mężczyzna jest znany z bardzo szybkiej jazdy. ●
21:50 XXIV Mazurska Noc Kabaretowa

23:50 Zemsta frajerów w raju - kom., USA, 1987. Nieudacznicy z Adams College zakładają stowarzyszenie studenckie 3-L. Członkowie 3-L wyruszają na coroczny zjazd organizacji studenckich na Florydę.
01:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny
02:30 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:45 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, ciekawostki.
04:25 Z archiwum policji - program kryminalny
05:00 Nash Bridges - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Szkoła - program obyczajowy
06:45 Szpital - program obycz.
07:45 Ukryta prawda - program obyczajowy
10:50 Zapisane w gwiazdach - program
11:50 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
12:50 Szpital - program obycz.
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
15:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
16:55 Szpital - Doktor Dominika Gajda przyjmuje na oddział 19-latkę, która zasłabła na imprezie studenckiej.
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
18:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Hotel Paradise

21:00 W nowym zwierciadle: Wakacje - kom., USA, 2015. Dorosły Rusty Griswold, pełen nadziei na zacieśnienie rodzinnych więzi organizuje niespodziankę dla swojej żony Debbie i ich dwóch synów. Jest nią wycieczka do parku rozrywki - Walley World.
23:10 Laski na gigancie - kom., USA, Kan., 2017. Cztery przyjaciółki jadą do Nowego Orleanu na coroczny Festiwal Essence.
01:35 Hotel Paradise - reality show
02:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet - program
03:35 Nagi Instynkt Przetrwania: Elita - program

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu - film akcji **08:05** Nasz nowy dom **09:05** Pierwsza miłość - serial obycz. **09:55** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Kochane Pieniądze **11:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **12:55** Detektywi w Akcji - serial krym.
13:55 STOP Drogówka - serial policyjny **15:55** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **17:00** Pomóż mi **18:00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci - serial paradok. **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości **22:00** Krejzi Patrol **23:00** Linia ryzyka - akcja, USA, 2007 **01:00** Food Factory **02:00** Interwencja - magazyn reporterów **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:20 Opowieści z Księgi Cnót **09:45** Święty na każdy dzień **10:00** Inf. dnia **10:15** Rozmowy niedok. **11:25** Myśląc Ojczyzna **11:35** Przyroda i ludzie **12:00** Anioł Pański **12:03** Inf. dnia **12:20** Przygody pana Michała
12:50 Muzeum Powstania Warszawskiego **13:15** Słowo życia **13:20** Przegląd Tygodnika „Niedziela" **13:30** Msza święta **14:30** Ty idź pierwszy! **15:25** Pogranicze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Inf. dnia **16:10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat **16:35** Regał **17:05** Akademia pro-life
17:10 Polska koszykówka **17:30** Odpowiedzialni za Kościół **17:55** Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie **18:00** Anioł Pański **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Przyjaciele i bohaterowie **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec

eprasa.pl 084847cecd

FESTIWAL_LITERATURY_DLA_DZIECI_I_MŁODZIEŻY

TROPY

9_września

SOBOTA

10:00
ANNA_OPARKOWSKA
KLUB POSZUKIWACZY PRZYGÓD
otwarcie wystawy ilustracji

10:05
ANNA_OPARKOWSKA
OCEŃ KSIĄŻKĘ PO OKŁADCE!
warsztaty ilustratorskie
wiek: 8+
zapisy: mok.olsztyn.pl

13:00
DANIEL_ODIJA
KRÓLICZE NORY, SZAFY DO NARNII, PERONY 9 ¾
warsztaty komiksowe
wiek: 10+
zapisy: mok.olsztyn.pl

15:30
KATARZYNA_RYRYCH
WIDZIALNE, NIEWIDZIALNE
spotkanie autorskie
wiek: 6+

16:45
ZOFIA_STANECKA
SPOTKANIE Z WYOBRAŹNIĄ: NA TROPIE PRASTAREJ KSIĘGI
spotkanie autorskie
wiek: 8+

18:00
MAX_CZORNYJ
MAGICY, SKARBY, SEKRETY
spotkanie autorskie
wiek: 8+

19:15
TAJEMNICE NOCY LETNIEJ
spektakl plenerowy, Teatr A3 Kolekcjonerzy Wzruszeń

20:30
NOCNE PODCHODY W PARKU CENTRALNYM
gra familijna
start: Zajezdnia trolejbusowa
zapisy: mok.olsztyn.pl

DODATKOWO
SOBOTA I NIEDZIELA

11:00-19:00
STREFA WYDAWNICTW KSIĄŻKOWYCH

14:00-18:00
WARSZTATY I ANIMACJE

pomiędzy spotkaniami autorskimi
CZYTANIE NA TRAWIE

FOODTRUCKI

10_września

NIEDZIELA

11:00
DANIEL_DE_LATOUR
KSIĘGA POTWORÓW
warsztaty ilustratorsko-plastyczne
wiek: 6-12 lat
zapisy: mok.olsztyn.pl

12:45
DANIEL_ODIJA
O CZYM SKRZYPIĄ STARE STRYCHY?
warsztaty literacko-plastyczne
wiek: 10-16 lat
zapisy: mok.olsztyn.pl

14:30
MAŁGORZATA_STRĘKOWSKA-ZAREMBA
KTO ŚLEDZI ŚLEDZIA
spotkanie autorskie
wiek: 7+

15:45
JOANNA_JAGIEŁŁO
BIURO ŚLEDCZE TROP SEKRET
spotkanie autorskie
wiek: 7+

17:00
MARCIN_PRZEWOŹNIAK
CZY TU STRASZY KOPERNIK?
spotkanie autorskie
wiek: 12+

18:15
KONCERT ZESPOŁU
CZERESNIE

9-10 WRZEŚNIA

ZAJEZDNIA_TROLEJBUSOWA / PARK_CENTRALNY

Organizator:

mok.olsztyn.pl

MIEJSKI OŚRODEK KULTURY W OLSZTYNIE

Partnerzy:

PZU FUNDACJA

MZPiTU

Sfinansowano ze środków Fundacji PZU.

Projekt dofinansowano ze środków MZPiTU w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

eprasa.pl 084847cecd

PROGRAMOWANIE, CHIŃSKI CZY GOTOWANIE?

NIETYPOWE ZAJĘCIA POZALEKCYJNE

Języki obce, zajęcia sportowe, nauka gry na instrumentach – to właśnie na te zajęcia pozalekcyjne dzieci w wieku szkolnym uczęszczają najczęściej. Ale zainteresowania innymi, często całkowicie niepopularnymi dziedzinami stale rośnie. Nadszedł czas, aby dzieci się uczyły, jak programować, gotować czy budować domy.

Fot. Pixabay

Według raportu badawczego pt. „Wpływ pandemii na prywatne zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży" przeprowadzonego przez SW Research, aż 95 proc. badanych uważa, że edukacja szkolna dziecka jest dla nich bardzo istotna. Ten aspekt jest dla rodziców równie ważny jak aktywność fizyczna i posiadanie przez dziecko pasji. Ponad ośmiu na dziesięciu ankietowanych uważa, że zajęcia dodatkowe wspierają rozwój dzieci. Niestety program nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych jest opracowany i realizowany wg określonych kryteriów, które często nie obejmują wszystkich zainteresowań najmłodszych. Z pomocą przychodzą tutaj zajęcia pozalekcyjne, które mogą rozwinąć ich skrzydła nawet w najbardziej nietypowych dziedzinach.

„EGZOTYCZNE" JĘZYKI NA TOPIE

Wyżej wymieniony raport badawczy pokazał, że rodzice najczęściej zapisują swoje dziecko na dodatkowe zajęcia językowe. Takiej odpowiedzi udzieliło aż 44 proc. respondentów. Umysły dzieci są chłonne i podatne na zdobywanie nowej wiedzy, dlatego naukę języków obcych powinny zacząć już w pierwszych latach swojego życia. Mimo że ta dziedzina od lat cieszy się zainteresowaniem zarówno dzieci jak i rodziców, to pojawia się tu innowacja. Angielski, niemiecki czy francuski ustępują w wielu przypadkach miejsca na przykład… chińskiemu.

Coraz więcej szkół językowych proponuje dzieciom naukę tego egzotycznego języka. Placówki te chcą, aby najmłodsi poznali również kulturę tego kraju, a naukę nowych słów czy zdań łączyli z piosenkami i wierszykami, co ma wpłynąć pozytywnie na skuteczność tego typu zajęć. Obok chińskiego najmłodsi mogą uczyć się również innych, mniej popularnych języków, tj. hebrajskiego czy fińskiego.

A MOŻE BY TAK STWORZYĆ WŁASNĄ APLIKACJĘ?

Kolejne nietypowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży to programowanie. Życie w dobie cyfryzacji, komputerów i nowoczesnych technologii stawia przed najmłodszymi nowe wyzwania dające szanse na rozwój w tej dziedzinie. Szkoły oferujące tego typu lekcje zauważają znaczny wzrost zainteresowania takim rodzajem aktywności.

– Z semestru na semestr rośnie zarówno liczba uczniów, jak i liczba naszych placówek. Pandemia mimo początkowych obaw nie zahamowała wzrostu, a tylko go przyspieszyła za sprawą spopularyzowania zajęć online, dzięki którym możemy dotrzeć do uczniów z dosłownie całej Polski. Rodzice, którzy początkowo sceptycznie podchodzili do tej formy nauki, szybko się przekonali, że jesteśmy w stanie zapewnić taka samą jakość zajęć online jak stacjonarnie – komentuje Radosław Kulesza ze Szkoły Giganci Programowania.

Na zajęciach nauczyciele przekazują dzieciom wiedzę, która nie tylko potencjalnie przygotuje ich do zawodu związanego z IT, ale też zaciekawi, pozwalając lepiej poznać i zrozumieć świat nowych technologii. Szkole Giganci Programowania zależy na tym, aby dzieci zrozumiały świat informatyki, kodowania, grafiki, mobilnych aplikacji czy cyberbezpieczeństwa. Tego typu zajęcia dodatkowe rozwijają umysł, kładą nacisk na logiczne i analityczne myślenie, a do tego pozwalają rozwijać kreatywność.

MALI KUCHARZE

Mogłoby się wydawać, że gotowanie to zajęcie dla dorosłych, ale okazuje się, że coraz więcej dzieci marzy o zgłębieniu tajników kuchni. Najmłodsi chcą gotować, poznawać nowe smaki, uczyć się technik przygotowywania potraw i przede wszystkim uszczęśliwiać innych przygotowanym przez nich posiłkiem. Na takich zajęciach najmłodsi mogą uczyć się m.in. jak łączyć ze sobą poszczególne składniki, które przyprawy pasują do siebie najlepiej czy jak obsługiwać konkretne przyrządy kuchenne. Zaletą tego typu zajęć jest też nabywanie wiedzy odnośnie zdrowego odżywiania i różnych produktów, co dziś – w dobie panującej epidemii nadwagi i otyłości (również wśród dzieci) – jest bardzo pomocne.

Gotowanie rozwija też kreatywność i wyobraźnię. Dzięki tego typu zajęciom najmłodsi poprzez podniebienie mogą przenieść się do innego zakątka świata i poczuć się przez chwilę mieszkańcem innego miejsca na ziemi.

SPORT W NOWEJ ODSŁONIE

Zajęcia sportowe to obok językowych najpopularniejsza dziedzina zajęć pozalekcyjnych wybieranych przez dzieci i rodziców. Aż 44 proc. badanych w wyżej wymienionym raporcie deklaruje, że ich pociechy uczęszczają na dodatkowe zajęcia sportowe. Obok popularnych dyscyplin, tj. piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, pływania czy piłki ręcznej, maluchy mogą rozwijać się także w szermierce, golfie czy boksie.

Oprócz rozwoju fizycznego związanego z treningami szermierki, dziecko nabywa także wiele innych umiejętności. Jedną z nich jest nauka szybkiej reakcji na bodźce, do tego nabywanie naturalnego odruchu podejmowania decyzji. Szermierka rozwija także w dzieciach orientację przestrzenną, precyzję, koncentrację i logiczne myślenie. Te umiejętności przydają się potem nie tylko w sporcie, ale także w wielu innych aspektach życia codziennego.

Jeżeli dziecko wykazuje zainteresowanie boksem, warto pomyśleć nad zapisaniem go na takie zajęcia. Trening boksu bardzo często połączony jest z elementami sztuk walki, gimnastyki i zabaw ruchowych. Ta dyscyplina sportu rozwija w dzieciach siłę, wytrzymałość, zwinność, szybkość, a także wpływa pozytywnie na jego psychikę.

Innymi, nieco spokojniejszymi sportowymi zajęciami dla dziecka mogą być treningi… golfa czy jogi. Golf, oprócz techniki gry, pozwala nauczyć cierpliwości, precyzji, skrupulatności, a także koncentracji i planowania. Z kolei zajęcia z jogi pozwolą się dziecku odprężyć, uspokoić i wyciszyć. Dodatkowo wpływają pozytywnie na jego postawę i kręgosłup.

A MOŻE BY TAK WYBUDOWAĆ DOM?

Zajęcia pozalekcyjne mogą też kształcić przyszłych architektów. Szkoły pozwalają rozwijać pasje dzieci do projektowania budynków i innych elementów. Dodatkowo najmłodsi mogą zgłębić swoją ciekawość dotyczącą przestrzeni miejskiej oraz poznać historię architektury. Do tego uczą się rysowania, perspektywy i cieniowania, a także stale rozwijają swoją kreatywność.

Mogłoby się wydawać, że dziecko ma w szkole tyle obowiązków, że nie powinno się go zarzucać kolejnymi, dodatkowymi zajęciami. Nie jest to jednak do końca prawda, ponieważ jeżeli jest czymś zainteresowane, to jego pasje powinno się rozwijać. Każdy moment na rozwój zainteresowań dziecka jest dobry. Najważniejsze są jego chęci i ciekawość poznawania nowych tajników jego hobby.

ŹRÓDŁO: NEWSERIA

eprasa.pl 084847cecd

O REUMATOLOGII TRZEBA GŁOŚNO MÓWIĆ!

W DNIACH 14-16 WRZEŚNIA W OLSZTYNIE ODBĘDZIE SIĘ KONFERENCJA „SKÓRA I KOŚCI". DLACZEGO? PO CO? I SKĄD TO ZESTAWIENIE? — WIELE CHORÓB REUMATYCZNYCH PRZEBIEGA Z OBJAWAMI SKÓRNYMI, A WIELE CHORÓB LECZONYCH PRZEZ DERMATOLOGÓW WIĄŻE SIĘ Z OBJAWAMI TYPOWYMI DLA CHORÓB REUMATYCZNYCH — WYJAŚNIA PROF. MAGDALENA KRAJEWSKA-WŁODARCZYK. — TAKA KONFERENCJA TO NIE TYLKO WSPÓLNA NAUKA, ALE RÓWNIEŻ MOŻLIWOŚĆ POKAZANIA, JAK DUŻO, PRZEZ ZJEDNOCZONE DZIAŁAŃ DERMATOLOGÓW I REUMATOLOGÓW, MOGĄ ZYSKAĆ PACJENCI.

Fot. Andrzej Sprzączak

Prof. Magdalena Krajewska-Włodarczyk w czasie otwarcia Pracowni Densytometrycznej w Miejskim Szpitalu Zespolonym w Olsztynie

— Na jakie choroby układu kostnego cierpią mieszkańcy Warmii i Mazur?

— W zapadalności na choroby narządu ruchu specjalnych różnic pomiędzy regionami Polski nie ma. Najczęstszym schorzeniem jest choroba zwyrodnieniowa stawów, która właściwie jest powszechna, zwłaszcza w starszej grupie wiekowej i, prócz reumatologów, zajmują się nią także rehabilitanci, ortopedzi, fizjoterapeuci i lekarze rodzinni. W zakresie chorób zapalnych stawów są jednostki chorobowe rzadsze i częstsze — główną chorobą jest tu reumatoidalne zapalenie stawów, kolejną częstą chorobą jest zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa czy łuszczycowe zapalenie stawów. Zajmujemy się też układowymi chorobami tkanki łącznej — tu jedną z najczęstszych chorób jest toczeń rumieniowaty układowy. Ale reumatologia to dziedzina bardzo rozległa, obejmująca ponad dwieście chorób o różnej patogenezie i obrazie klinicznym.

— Jak poważne są choroby, którymi zajmuje się pani na co dzień?

— To są bardzo poważne choroby. Chorują ludzie właściwie w każdym wieku — choć różne choroby rozwijają się w różnych latach życia. W reumatologii pacjentem może być kilkumiesięczne dziecko, ale choroba może objawić się po raz pierwszy u pacjenta, który przekroczył 80 rok życia. Nie ma specjalnych różnic. I nie ma reguł. Choroby zapalne stawów — to zazwyczaj choroby na całe życie. Jeśli zachoruje dziecko, choroba będzie z nim często na zawsze. Podobnie jest w przypadku dorosłych pacjentów. Wbrew powszechnej opinii, choroby reumatyczne o charakterze zapalnym częściej występują, poza szczególnymi przypadkami, u ludzi w młodym i średnim wieku. Rzadko można osiągnąć całkowite wyleczenie. Naszym celem jest doprowadzić do jak najszybszej remisji choroby: by była tak dokładnie kontrolowana, że pacjent nie będzie odczuwał jej skutków. Ale to wymaga ciągłego leczenia, którego nie można przerywać, oraz regularnych kontroli w poradni reumatologicznej. Nadal długość życia pacjentów z zapalnym chorobami reumatycznymi jest krótsza niż populacji ogólnej. Ta zwiększona śmiertelność związana jest z chorobami, które współistnieją z chorobami reumatycznymi. Pamiętajmy, że w przypadku chorób zapalnych bardzo szybko rozwija się np. miażdżyca — dochodzi do zwiększonego ryzyka sercowo-naczyniowego, mogą pojawiać się incydenty zakrzepowo-zatorowe. W przebiegu układowych chorób tkanki łącznej dochodzi do zajęcia różnych narządów wewnętrznych. Z kolei osteoporoza jest zupełnie inną chorobą — przede wszystkim nie jest chorobą zapalną. Może być spowodowana wieloma czynnikami: starzeniem się organizmu, w przypadku kobiet menopauzą, ale także schorzeniami współistniejącymi i lekami stosowanymi w przebiegu innych chorób.

— Powiedzmy to wyraźnie: osteoporoza jest chorobą podstępną...

— Bardzo! Właściwie osteoporoza nie daje żadnych objawów — dopóki nie dojdzie do złamania. Na tym polega podstępna specyfika tej choroby. A chodzi o to, by ją wykryć na etapie, kiedy jeszcze nie doszło do złamania. Bo bardzo często pierwszy raz diagnoza jest stawiana, gdy już dojdzie do złamania, zwłaszcza niskoenergetycznego, czyli takiego, które nie powstało w wyniku silnego urazu, ale na przykład po zwyczajnym potknięcia się i upadku. Zdecydowanie za rzadko pacjenci mają wykonywaną ocenę ryzyka złamań. A trzeba wiedzieć, że utrata tkanki kostnej następuje już po 30. roku życia. Czyli właściwie na całe życie musi starczyć nam to, co zbudowaliśmy we wczesnym dzieciństwie i młodości. Stąd też tak ważna jest wczesna profilaktyka już na etapie dziecięcym — to wtedy musimy zbudować naszą tkankę kostną, a później mieć świadomość, że tę tkankę z dnia na dzień tracimy. Jeśli pojawią się choroby, przewlekłe trzeba oceniać naszą tkankę kostną dużo szybciej. Osobiście uważam, że po 60. roku życia ocenę ryzyka złamania powinni mieć wszyscy. Bo to wtedy tkanka kostna zaczyna bardzo istotnie tracić swoją gęstość, co może skutkować zwiększaniem się ryzyka złamań. A pamiętajmy, że w przypadku złamania szyjki kości udowej ryzyko śmierci w ciągu roku wynosi 5-20 proc. Pacjenci po takim złamaniu mogą doświadczyć powikłań, o których wspomniałam — sercowo-naczyniowych, ale też infekcyjnych. Natomiast około połowa pacjentów, którzy ten rok przeżyją, stanie się osobami z niepełnosprawnościami, co oznacza codzienne problemy z poruszaniem się. I tak — osteoporoza może wydawać się niegroźna. Bo nie boli, bo jej nie widać. Dlatego tak ważna jest czujność i szybkie rozpoznanie. Ważne jest skuteczne eliminowanie czynników ryzyka rozwoju tej choroby. Jeśli pacjent nie rusza się, pali papierosy, nadużywa alkoholu, także kawy, a do tego cierpi na choroby przewlekłe i stale przyjmuje pewne leki — ryzyko wystąpienia osteoporozy dotyka go znacznie bardziej. Jeśli u któregoś z rodziców wystąpiło złamanie osteoporotyczne, u dzieci ryzyko też jest większe. Dlatego dbajmy o nasze kości i badajmy je — tylko wtedy mamy szansę na szybką interwencję.

— Dlaczego o reumatologii warto mówić?

— Reumatologia jest dziedziną tradycyjnie kojarzoną z procesami starzenia i bólem. Jest to błędne podejście. Reumatolodzy zajmują się głównie chorobami zapalnymi układu mięśniowo-szkieletowego oraz chorobami o podłożu autoimmunologicznym, tzn. takim, kiedy organizm pacjenta wytwarza komórki lub przeciwciała skierowane przeciw jego własnym tkankom. Ze względu na bardzo złożony obraz takich chorób, pacjenci często trafiają do reumatologa w zaawansowanym stadium choroby, kiedy już doszło do uszkodzenia stawów lub narządów wewnętrznych. Właśnie dlatego o reumatologii nie tylko warto, ale TRZEBA mówić.

— Dlaczego tak ważne są spotkania — jak zbliżająca się Konferencja „Skóra i kości"?

— Pomysł zorganizowania konferencji „Skóra i kości" był naturalną konsekwencją bardzo dobrej współpracy Kliniki Dermatologii i Kliniki Reumatologii w Olsztynie. Wiele chorób reumatycznych przebiega z objawami skórnymi, a wiele chorób leczonych przez dermatologów wiąże się z objawami typowymi dla chorób reumatycznych. Bardzo ważna jest wymiana naszych doświadczeń i nie do przecenienia jest wiedza, jaką możemy sobie wspólnie przekazać. Podczas Konferencji „Skóra i kości" wykłady wygłoszą największe polskie autorytety w obu dziedzinach, odbędą się wspólne debaty na tematy ważne dla obydwu środowisk i przedstawione zostaną trudne przypadki chorób. Taka konferencja to nie tylko wspólna nauka, to również możliwość pokazania, jak dużo, przez zjednoczone działań dermatologów i reumatologów, mogą zyskać pacjenci.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Fot. Freepik

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Skóra i kości" odbędzie się w Olsztynie w dniach 14-16 września. Udział w niej zapowiedziało ponad 300 uczestników z całej Polski, w tym wielu specjalistów dermatologii i reumatologii. Organizatorki — prof. Magdalena Krajewska-Włodarczyk i prof. Agnieszka Owczarczyk-Saczonek liczą na duże zainteresowanie Konferencją, ale i samym tematem. „Gazeta Olsztyńska" objęła Konferencję patronatem medialnym.

REKLAMA

Roman Łesiów
UROLOG
- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39
33823otbr-a -P

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog
poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00
Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00
Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED
33723otbr-a -P

Dr n. med.
JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej
PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30
REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33
Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)
33723otbr-b-P

eprasa.pl 084847cecd

8 WRZEŚNIA

Wystawa rysunku prasowego Pawła Kuczyńskiego

Olsztyn

Paweł Kuczyński urodził się w 1976 roku w Szczecinie. Jest absolwentem wydziału grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Dyplom zdobył w 2001 roku u prof. Józefa Drążkiewicza. Mieszka w Policach. W 2004 roku zajął się rysunkiem satyrycznym, jak mówi, „pod kątem konkursów i wystaw". Do tej pory zdobył około 160 nagród i wyróżnień na całym świecie. W ostatnich latach zajmuje się głównie rysunkiem prasowym i ilustracją wydawniczą. Współpracował m.in. z Wprost, Newsweek, Nie, Gazetą Wyborczą, miesięcznikiem Charaktery. W 2013 r. wygrał Ogólnopolski Konkurs z okazji 660-lecia Olsztyna, w 2023 r. otrzymał Nagrodę Główną im. Aleksandra Wołosa w V Ogólnopolskim Konkursie na Rysunek Prasowy im. Aleksandra Wołosa.

Godz. 18.00, Galeria Usługa Jazz Bar, ul. Starte Miasto 2.

8 WRZEŚNIA

EDD: Zwyczajni, niezwyczajni. Lokalni bohaterowie

Olsztyn

Spotkanie z regionalistką – Magdaleną Malinowską, przewodnikiem turystycznym po Warmii i Mazurach.

Godz. 17.00, WBP (sala konferencyjna), ul. 1 Maja 5.

9 WRZEŚNIA

Piknik sportowy „Frajdy Miejskie"

Wilkasy

Program pikniku:
8:15 – otwarcie biura zawodów, odbieranie pakietów startowych do gry terenowej, turniejów siatkówki plażowej i tenisa
9:45 – start turniejów tenisa i siatkówki plażowej (kompleks boisk do siatkówki plażowej, korty tenisowe)
9:50 – rodzinna rozgrzewka (przy scenie głównej)
10:00 – wspólny start, rozpoczęcie gry terenowej (brama startowa)
11:00 – rozpoczęcie festynu (atrakcje dla najmłodszych, przekąski dla uczestników gry terenowej i turniejów sportowych, rozdawanie medali, strefa dmuchańców, animacje, strefa chillu, spotkania ze sportowcami i wiele innych)(boiska i okolice sceny głównej)
11:45 – koncert (scena główna)
12:00 – rozpoczęcie Pucharu AZS w SUPie (plaża)
13:00 – finał gry terenowej (losowanie nagród)
13:30 – finał turniejów tenisa i siatkówki plażowej (wyłonienie zwycięzców, rozdanie medali, wręczenie nagród – scena główna)
14:00 – zakończenie pikniku

Godz. 8.15, Ośrodek AZS, ul. Niegocińska 5.

9 WRZEŚNIA

Dom Polski w Olsztynie - żywy pomnik historii

Olsztyn

Zapraszamy na spotkanie na którym uczestnicy poznają historię Domu Polskiego w Olsztynie. W ramach spotkania odbędzie się rozmowa z dyrektorami Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego oraz Instytutu Północnego im. W. Kętrzyńskiego, prezentacja filmu animowanego o Domu Polskim, unikatowej kroniki Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, a także zwiedzanie budynku.

Godz. 16.00, Dom Polski, ul. Partyzantów 87.

9 WRZEŚNIA

Piknik artystyczny „Na tropie kultury"

Elbląg

W programie:
» występy i pokazy taneczne
» animacje dla dzieci
» warsztaty plastyczne
» kino plenerowe

9/10 WRZEŚNIA

TROPY: NA TROPACH TAJEMNICY

Olsztyn

Zajezdnia trolejbusowa / Park Centralny

10 WRZEŚNIA

PÓŁFINAŁ VIII EDYCJI „BITWY REGIONÓW"

Karolewo

12 wyśmienitych potraw opartych na dawnych recepturach i tradycjach kulinarnych regionu zostaną poddane ocenie podczas etapu wojewódzkiego. Konkurs „Bitwa Regionów" wpisuje się w ideę kampanii #KupujŚwiadomie, w której Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wraz z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi zachęca do zakupu produktów wytworzonych w Polsce i z użyciem krajowych surowców, z certyfikatami i oznaczeniami, a także do czytania etykiet. Do tegorocznej edycji zgłosiło się 3528 kół z całej Polski.

Godz. 13.00, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie.

11 WRZEŚNIA

Zajęcia edukacyjne „Żywe dziedzictwo - tradycje od pokoleń"

Biesal

Szkoła Podstawowa w Biesalu zaprasza na zajęcia edukacyjne pt. „Mazurski Biesal – Żywe Dziedzictwo" w ramach 31. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa 2023. Celem zajęć będzie maksymalne zaangażowanie uczniów w działania edukacyjne. W ramach zajęć eduakcyjnych przeprowadzimy warsztaty gwary warmińskiej i mazurskiej. Zajęcia dotyczyć będą również poznanie obyczajów, poglądów, wierzeń i zasad postępowania, umiejętności rzemieślniczych. Wydarzeniu edukacyjnemu będą towarzyszyły wystawy nawiązujące do tradycji przekazywania z pokolenia na pokolenie.

Godz. 10.00, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Biesalu.

17 WRZEŚNIA

Fot. mat. org.

Dożynki Wojewódzkie

Olsztynek

Święto Plonów to czas, kiedy dobiegły końca żniwa, a dla rolników nadeszła pora zasłużonego odpoczynku. Gdy kupujemy chleb, nie zastanawiamy się, ile wysiłku musi włożyć rolnik w uprawę i pielęgnację zasiewów, a potem zbiór ziarna. W tym roku w warmińsko-mazurskim dożynki wojewódzkie tradycyjnie odbędą się w Muzeum Budownictwa Ludowego - Parku Etnograficznym w Olsztynku. W niedzielę 17 września tamtejszy skansen stanie się miejscem, w którym w wyjątkowy sposób tradycja spotka się z teraźniejszością. Podczas dożynek zostaną m.in. rozstrzygnięte konkursy na najładniejsze i innowacyjne wieńce dożynkowe oraz najładniejsze stoisko Kół Gospodyń Wiejskich.

Muzeum Budownictwa Ludowego - Parku Etnograficznym w Olsztynku

WEEKENDOWY REPERTUAR HELIOS

Centrum Handlowe Aura, Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

HELIOS
tel. 89 535 20 30
108422otbr-a-M

Piątek, 8 września

ZAKONNICA II / napisy: 13:15, 14:00, 16:30, 17:30, 18:30, 20:00, 21:00; SIŁA NASZYCH MARZEŃ / familijny / od 10 lat / lektor: 15:15; RAPORT PILECKIEGO: 13:30, 18:15; UKRYTA SIEĆ: 20:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 12:00, 17:45, 20:40; KOCHANICA KRÓLA Jeanne du Barry / napisy: 19:45; BARBIE / napisy: 15:50; BARBIE / dubbing: 12:00, 14:45; O PSIE, który jeździł koleją: 12:50, 15:10, 17:15; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 12:15, 16:15; MEG 2: Głębia / dubbing: 12:30, 19:30; MEG 2: Głębia / napisy: 18:00; MIĘDZY NAMI ŻYWIOŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 14:30, 17:00; OPPENHEIMER / napisy: 14:15, 19:00; ULTIMATUM / napisy: 21:00

Sobota, 9 września

ZAKONNICA II / napisy: 11:30, 13:30, 14:00, 16:30, 17:30, 18:30, 20:00, 21:00; SIŁA NASZYCH MARZEŃ / familijny / od 10 lat / lektor: 11:10, 15:15; RAPORT PILECKIEGO: 13:45, 18:15; UKRYTA SIEĆ: 20:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 12:00, 17:45, 20:40; KOCHANICA KRÓLA Jeanne du Barry / napisy: 19:45; BARBIE / napisy: 16:00; BARBIE / dubbing: 12:15, 14:45; O PSIE, który jeździł koleją: 10:30, 12:50, 15:10; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 16:15; MEG 2: Głębia / dubbing: 12:40, 19:30; MEG 2: Głębia / napisy: 18:00; MIĘDZY NAMI ŻYWIOŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 11:00, 14:30, 17:00; OPPENHEIMER / napisy: 14:15, 19:00; ULTIMATUM / napisy: 21:00; SZKOŁA MAGICZNYCH ZWIERZĄT - Seans Przyjazny Sensorycznie / dubbing: 10:00 ;

Niedziela, 10 września

ZAKONNICA II / napisy: 11:30, 13:30, 14:00, 16:30, 17:30, 18:30, 20:00, 21:00; SIŁA NASZYCH MARZEŃ / familijny / od 10 lat / lektor: 11:10, 15:15; RAPORT PILECKIEGO: 13:45, 18:15; UKRYTA SIEĆ: 20:15; BEZ LITOŚCI 3. Ostatni rozdział / napisy: 12:00, 17:45, 20:40; KOCHANICA KRÓLA Jeanne du Barry / napisy: 19:45; BARBIE / napisy: 16:00; BARBIE / dubbing: 12:15, 14:45; O PSIE, który jeździł koleją: 10:30, 12:50, 15:10; KOMPAS SZKIELETORA / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:00, 16:15; MEG 2: Głębia / dubbing: 12:40, 19:30; MEG 2: Głębia / napisy: 18:00; MIĘDZY NAMI ŻYWIOŁAMI / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:10, 11:00, 14:30, 17:00; OPPENHEIMER / napisy: 14:15, 19:00; ULTIMATUM / napisy: 21:00

WEEKENDOWY REPERTUAR KINA AWANGARDA W OLSZTYNIE

Piątek, 8 września

Siła naszych marzeń, prod. Francja: godz. 17.45, sala klubowa; Kochanica króla Jeanne du Barry, prod. Francja: godz. 17.45, sala studyjna; Pierwszy dzień mojego życia, prod. Włochy: godz. 18.00, sala arte; Ukryta sieć, prod. Polska: godz. 19.45, sala klubowa; Poprzednie życie, prod. USA: godz. 19.45, sala studyjna; Limbo, prod. Australia: godz. 20.00, sala arte

Sobota, 9 września

Teściowie 2, prod. Polska: godz. 16.00, sala studyjna ; Cicha dziewczyna, prod. Irlandia: godz. 16.00, sala arte; Vermeer. Blisko mistrza, prod. Holandia: godz. 16.00, sala klubowa; Siła naszych marzeń, prod. Francja: godz. 17.45, sala klubowa; Kochanica króla Jeanne du Barry, prod. Francja: godz. 17.45, sala studyjna; Pierwszy dzień mojego życia, prod. Włochy: godz. 18.00, sala arte; Teściowie 2, prod. Polska: godz. 19.45, sala studyjna ; Ukryta sieć, prod. Polska: godz. 19.45, sala klubowa; Limbo, prod. Australia: godz. 20.00, sala arte

Niedziela, 10 września

Teściowie 2, prod. Polska: godz. 16.00, sala studyjna; Cicha dziewczyna, prod. Irlandia: godz. 16.00, sala arte; Ulmowie. Błogosławiona rodzina, prod. Polska: godz. 16.00, sala klubowa ; Siła naszych marzeń, prod. Francja: godz. 17.45, sala klubowa; Kochanica króla Jeanne du Barry, prod. Francja: godz. 17.45, sala studyjna; Pierwszy dzień mojego życia, prod. Włochy: godz. 18.00, sala arte; Teściowie 2, prod. Polska: godz. 19.45, sala studyjna; Ukryta sieć, prod. Polska: godz. 19.45, sala klubowa; Limbo, prod. Australia: godz. 20.00, sala arte

eprasa.pl 084847cecd

Krzyżówka klasyczna z hasłem

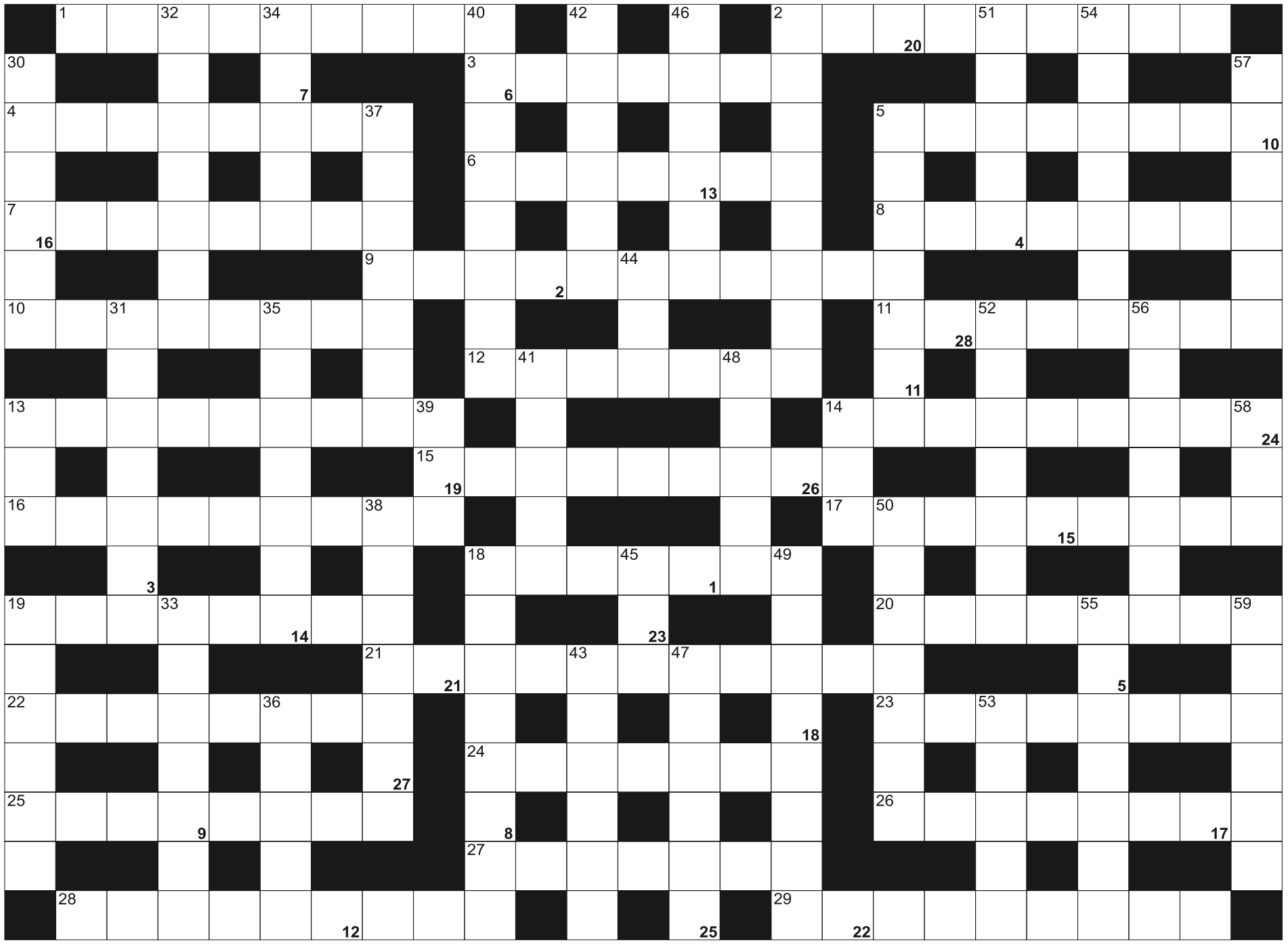

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 28, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12	13		14	15	16	17		18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28																				

POZIOMO: 1) obraz, fresk; 2) może być wymijająca; 3) Brecht, pisarz; 4) uczestniczy w konwersacji; 5) strych, mansarda; 6) niejedna w zupie; 7) randka; 8) pani z plecakiem na szlaku; 9) dawniej o księgowości; 10) miasto z grobem Oswalda Madeckiego; 11) rzecz dla scenografa; 12) koncertowe podium; 13) mikroskop stereoskopowy; 14) Jarosław, prezes Prawa i Sprawiedliwości; 15) rdzenni Australijczycy; 16) amerykańska fabryka snów; 17) siła przyciągająca; 18) niedostatek, niedomiar; 19) najmniejsza małpa na ziemi; 20) żona Sokratesa; 21) lokum do spania dla bezdomnych; 22) razem z Tobago; 23) obszar przyrody objęty ochroną; 24) jadalny małż morski; 25) pamiątka po świętym; 26) zgoda, akceptacja; 27) nowi wyznawcy jakiejś idei; 28) wizja lokalna, obdukcja; 29) jest nim rzymskie Koloseum.

PIONOWO: 2) inaczej otologia; 5) imituje wybuch granatu; 13) Bośnia i Hercegowina; 14) ... Ir Sen, były przywódca koreański; 18) ksiądz; 19) talerz na owoce; 30) między licznikiem i mianownikiem; 31) badacz ludów pierwotnych; 32) ból okolicy lędźwiowej, postrzał; 33) mistrzostwa świata w piłce nożnej; 34) dolina o stromych zboczach; 35) ze stolicą w Montevideo; 36) rzeczowy lub osobisty; 37) stan USA, sąsiad Georgii; 38) druga co do wielkości wyspa Szwecji; 39) pierwiastek Ra; 40) dawna zagroda; 41) widnieją na przekroju drzewa; 42) amerykański step; 43) żeński hormon płciowy, folikulina; 44) gibon białoręki inaczej; 45) holenderski bank z lwem; 46) greckie miasto słynne córami; 47) ogłada, kultura; 48) sfilcowane pęki włosów; 49) afrykańskie państwo z Dodomą; 50) mieszkanka stolicy Turcji; 51) H dla chemika; 52) wygłaszane w kościołach; 53) oddanie pożyczonej rzeczy; 54) gatunek żółtego sera; 55) stawowa lub damska; 56) do notowania w szkole; 57) człowiek przesadnie dokładny; 58) amerykański producent komputerów; 59) Robert, reżyserował serial "M*A*S*H".

SUDOKU

		6	3				9	
	1	5						
			2	6	5	8		
1	2	8				9		
9								
4				2	3			5
5			1			4	3	8
			8	5	4	2	7	
		9	7	3				

1175

					1	3	9	
	9	7				5	2	
		8		9	6		4	
	5		6	1	4			
			3	2		4	1	7
		3	9		7	6	5	
3	2			6	8			
	4	9		7		8		
8						2	6	

1176

9	7	4	1			2		8
1		5				9	3	
		8			6			
			9		8	1		3
				4	3		9	
3					7		5	
4				5			8	9
5		6	8	7	9			
	9	3				5		1

1177

eprasa.pl 084847cecd

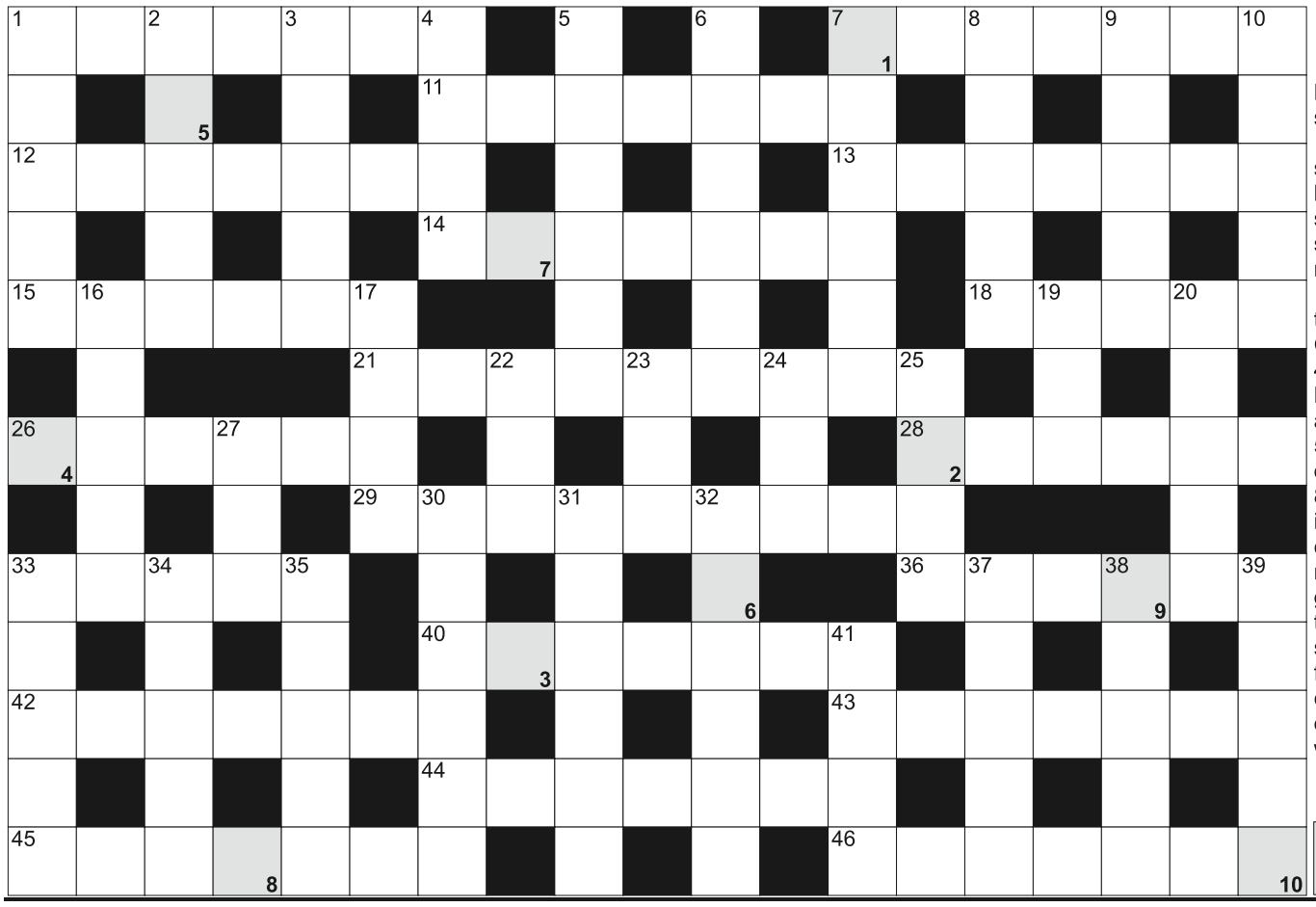

Krzyżówka klasyczna z hasłem

POZIOMO: 1) karciana układanka; 7) maszynka do włosów; 11) najdłuższa rzeka Japonii; 12) członek zakonu Ignacego Loyoli; 13) cykoria, ale nie podróżnik; 14) zespół pięciu muzyków; 15) staw z rzepką; 18) zespół Marka Grechuty; 21) grecki półwysep z Koryntem; 26) kraj ze stolicą w Belmopan; 28) język starożytnych Rzymian; 29) sztuka budowania skrzypiec; 33) Chotomska lub Wiłkomirska; 36) sprawuje go poseł i senator; 40) "Blaszany ..." w powieści Güntera Grassa; 42) dwa szeregi drzew tworzące aleję; 43) miasto z grobowcem Dantego; 44) Opęchowska, Miss Polonia 1998; 45) Polacy za granicą; 46) styczeń dla Anglika.

PIONOWO: 1) łapie muchy w sieć; 2) mocne włókno z agawy; 3) jon o ładunku ujemnym; 4) i delfin, i człowiek; 5) sztuka walki używająca siły atakującego; 6) Fidel, były dyktator kubański; 7) autor "Cierpień młodego Wertera"; 8) Grychtołówna, polska pianistka; 9) pokaz mody; 10) inaczej manila, włókno; 16) spektakl z ariami; 17) niemiecki samochód; 19) świętojańska najkrótsza w roku; 20) w niej kąpiel; 22) podróż w chmurach; 23) 21 litera alfabetu greckiego; 24) dotknięcie serwowaną piłką siatki; 25) metalowe odpadki; 27) pierwiastek In; 30) włoski region ze stolicą w Perugii; 31) mleko i jajka; 32) francuskie miasto festiwalu filmowego; 33) urodzaj grzybów; 34) jego stolicą Katmandu; 35) Woody, aktor i reżyser; 37) określony obszar wodny; 38) rodaczka Christiana Andersena; 39) wytyczone drogi dla sportowców; 41) państwo.

Litery z pól od 1 do 10 utworzą hasło:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

BAŚKA z HASŁEM

Na diagramie poniżej ujawniliśmy samogłoskę "O" i 2 litery rozwiązania. Miejsce wpisu haseł do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z szarych pól z oznaczonymi literami "I" oraz "Ę".

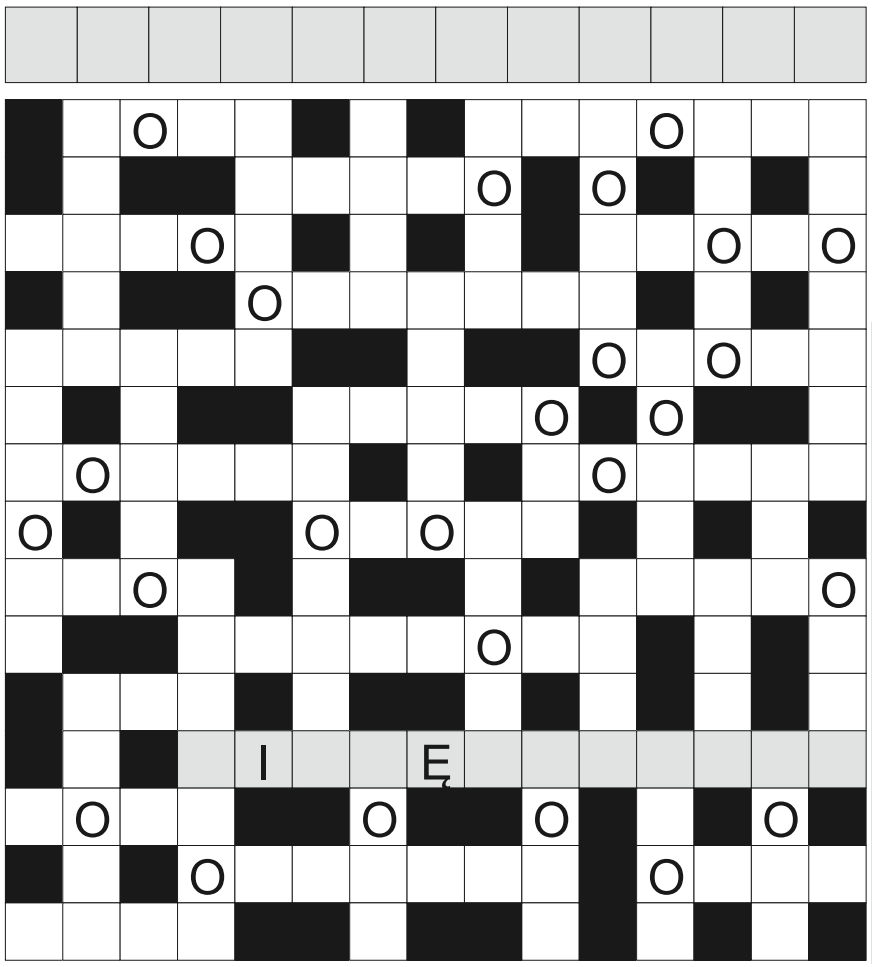

przystań dla statków; zostawia je listonosz; metal na obrączki; mały i duży na niebie; Almodóvar, hiszpański reżyser; western lub komedia w telewizji; Bh dla chemika; mieszkańcy Italii; poślubna lub służbowa; lisia jama w ziemi; stolica Japonii; konkurent Poczty Polskiej; wyżej niż kapitan; witamina H; elops złotawy inaczej; płynie przez Opole; siła rozpędu; hodowana dla wełny; agrest chiński inaczej; kaczan kukurydzy; kupidyn, rzymski bóg miłości; talia kart do wróżenia; krótka, dowcipna historyjka; biblijna pieśń religijna; na brzozie biała; skandynawski grosz; rosyjski koncern gazowy; zawodowo ścigają się konno; japońskie składanki z papieru; trująca miejska mgła; do smarowania chleba; afrykański kraj z Bamako; narzędzie rzeźbiarza; wóz bojowy na gąsienicach; rowy z wałem na polu walki; krasnodrzew pospolity krócej; kierownica statku; antonim góry; jabłka i gruszki; zamkowa piwnica; nie chudo; stolica Japonii przed Tokio; zwijane ciasto; traszka syberyjska inaczej.

Sprawdź się w SUDOKU: Wypełnij diagram 9×9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3×3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9. Życzymy udanej zabawy!

			8		3	2		
5		3						
		2		9	4			
			7			4		
9	2	6	4	5				8
3		7			2			
		9	1				3	2
2	8				9		4	
7			2			1		

	5				9	8	1	3
9	8		3	5		6		7
6				8		5	9	4
8	3	2			6			
7			1	2	8			9
1	9			7	3	2		
3	7		6	9			5	
	2					7		
					4			

SUDOKU

9	5	3	2		4		6	
			9		3			
	2				6	9	4	
2		5			7			8
	8	6				4		1
	7				8	2		5
		7	3			8		
			8			7	1	6
		4	7					

1181

7	8		9	6			5	
	9							7
			7	4	1	9		8
	4		1	2		3		5
		6	5			8	9	1
							4	
	7	8						3
			4			1	8	6
			2		5	4		

1182

	1		3					
5	6			4				3
			8			4		
		9			2	3		1
6	3	5		9	1			
1				3	7			5
	7					5	1	2
2	9			5	3		7	
8			2		4	6	3	

1183

eprasa.pl 084847cecd